ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

7. 1. 1983. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIV • 20 ДИН

БРОЈ 1619

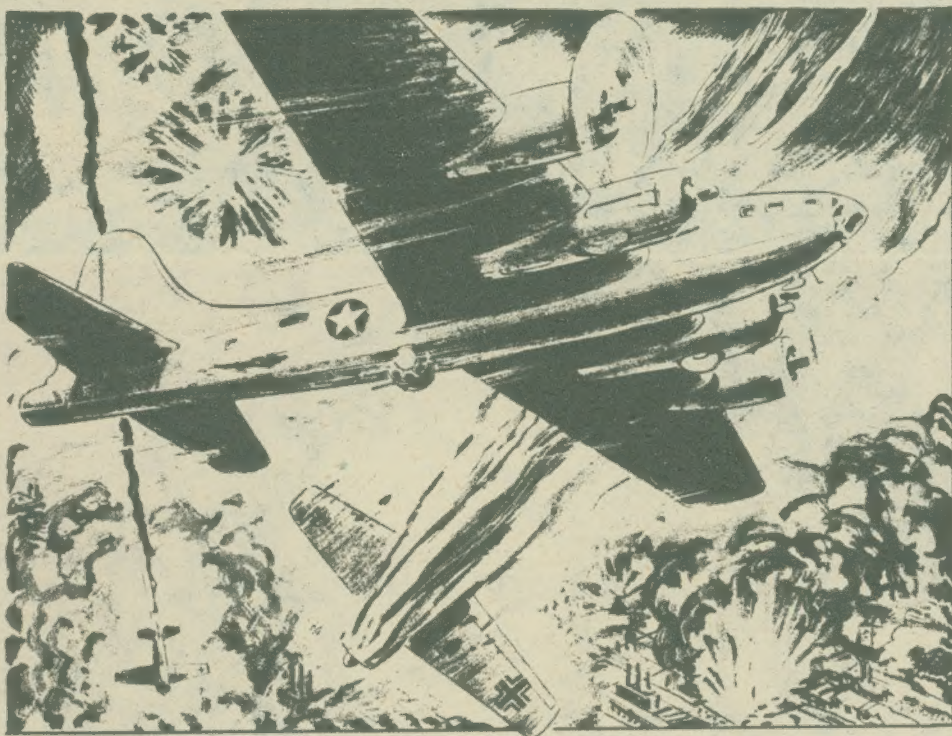

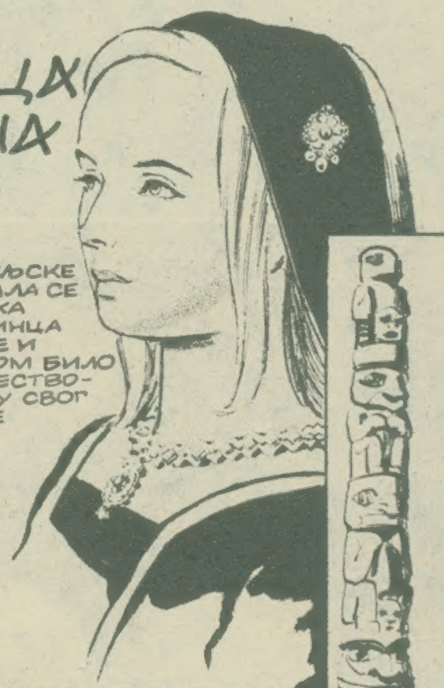
КРАЉИЦА КРИСТИНА:

УБИСТВО У ФОНТЕНБЛОУ

Ripley

Веровали или не!

КРАЉИЦА ЈОВАНА
(1326-1382)

ВЛАДАРКА НАПУЉСКЕ КРАЉЕВИНЕ, УДАЛА СЕ ЗА СВОГ РОЂАКА МАЂАРСКОГ ПРИНЦА АНДРИЈУ КАД ЈЕ И ЈЕДНОМ И ДРУГОМ БИЛО 7 ГОДИНА И УЧЕСТВОВАЛА У УБИСТВУ СВОГ МУЖА КАД ЈЕ ИМАЛА САМО 9 ГОДИНА.

Бомбардер

АМЕРИЧКА ЛЕТЕЋА ТВРЂАВА, ВРАТИО СЕ У БАЗУ У ЕНГЛЕСКОЈ ПОСЛЕ ЗАДАТКА ОБАВЉЕНОГ ИЗНАД ШВАЈНФУРТА (НЕМАЧКА) У II СВЕТСКОМ РАТУ, А ДА НИЈЕДАН ЊЕГОВ ЧЛАН ПОСАДЕ НИЈЕ ЗАДОБИО НИ ОГРЕБОТИНУ ИАКО СЕ БОМБАДЕР СУДАРИО У ВАЗДУХУ С ЈЕДНИМ НЕМАЧКИМ ЛОВАЧКИМ АВИОНОМ КОЈИ МУ ЈЕ СЛОМИО ПРОПЕЛЕР, ОНЕСПОСОБИО ЈЕДАН МОТОР, ПРЕПОЛОВИО ЛЕВО КРИЛО, ОТКИНУО ДЕО СТАБИЛИЗАТОРА И НАПРАВИО ОГРОМНУ ПУКОТИНУ ДУЖ ТРУПА АВИОНА. ПРЕ СУДАРА БОМБАРДЕР ЈЕ ОБОРИО ТРИ НЕМАЧКА ЛОВАЧКА АВИОНА, А ПОСЛЕ СУДАРА ЈОШ ЈЕДНОГ.
ДОГОДИЛО СЕ ТО 14. ЈУЛА 1943.

ТОТЕМСКИ СТУБОВИ

ВОДЕ ПОРЕКЛО С ПОЧЕТКА 19. ВЕКА, А НЕ ИЗ ДАВНЕ ПРОШЛОСТИ КАО ШТО СЕ ВЕРОВАЛО.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● најмањи јелен на свету је такозвани пуду који живи у Еквадору. Висина мужјака износи 33 до 38 cm, а тежина 8 до 9 kg.

●●● Алекс Червински из Пенсилваније успео је да послаже 126 америчких металних новчића један на други и то тако што их је ређао на усправно постављен сребрни долар!!! За тај подухват вежбао је 23 године и рекорд поставио у 65. години. Чега све људи неће да се досете само да би се за њих чуло.

●●● како показују недавно обављени подаци, Швајцарци су најбоље штедише на свету. Годишње свако од њих уложи на штедну књижицу у просеку 14122 долара. Следе Јапанци са 8947 долара, Белгијанци са 8017 и становници Савезне Републике Немачке са 7378.

●●● светски рекорд боравлења у подземној пећини држи Југословен Милутин Вељковић (рођен 1935) који је провео 463 дана у једној пећини у Сврљишким планинама. Вељковић је у тој пећини боравио од 29. јула 1969. до 30. октобра 1970.

●●● највећи произвођач играчака на свету је компанија „Мател Тојс" из Лос Анђелеса која је основана 1945. А највећа продавница играчака налази се у Њујорку — заузима три спрата и простире се на 4645 квадратних метара.

●●● Американац Вили Борст конструисао је електронски часовник који ради на — кромпир. Извор енергије која покреће сатни механизам је киселина која се налази у кртоли кромпира.

●●● о Куби обично говоримо као о острву. У ствари, Куба је архипелаг који се састоји од 4011 острва! Тачан број ових острва установио је недавно кубански научник Антонио Нуњес Хименес.

●●● Италијани су свакако велики стручњаци у распознавању и припремању рибе, али према најновијим подацима они су нација која једе најмање рибе у Европи — 12 килограма

годишње по особи. Колико је то мало најбоље сведочи податак да један Француз поједе годишње 23 килограма, Швеђанин 31, Данац 34, Шпанац 37, Португалац 39, а Норвежани чак 47.

ДОЖИВЕТИ СТО ПЕДЕСЕТУ

ЛУК И ВОДА!

ТАЈНА ЈЕ У АПАРАТУ КОЈИ СЕ ЗОВЕ „БИОЕЛЕКТРОНОМЕТАР“: ЗА САМО НЕКОЛИКО МИНУТА ИЗБАЦУЈЕ ПОДАТКЕ О СТАЊУ ЗДРАВЉА, КАЖЕ ВАМ КОЛИКО ЋЕТЕ ЈОШ ЖИВЕТИ И СВЕ ТО СА УПУТСТВИМА КОЈА ГАРАНТУЈУ „СЛОНОВСКИ ВЕК“.

Ова старица је већ напунила стоту, а после консултације Венсановог апарата живеће још дуго и дуго.

Како је? — пита др Перон Отре док се нагиње према пацијенту, познатом италијанском новинару.

— Добро је, докторе — одговара овај испружен на белом кревету са безброј инструмената и неколико апарата, у соби која је такође бела и испуњена освежавајућим мирисом. У ствари, чека да му узму крв, брис и мокраћу за трострукy анализу „на топло“ — уз помоћ апарата који се налази одмах поред њега и добија узорке тачно на температури од 37°.

Апарат има облик паралелопипеда, величине је осредње кутије са четири ручице симетрично распоређене на једној страни и неколико банана-утичница. Изнад њега је постављен мини-компјутер а сасвим напред — монитор са три дугмета, на коме се моментално појављују бројке и остали подаци из анализе.

Биоелектронометар је дело инжењера Француза Луи-Клод Венсана који каже: „Бесмртност је сан који је немогуће остварити, али ја тврдим да нема разлога да се не доживи стота, сто двадесета, тридесета, па чак и сто педесета. Ми данас непотребно уништавамо живот, практично га одбацујемо... Ја сам покушао нешто да изменим“.

Доктор Перон Отре: Погледајте мене, редовно се подвргавам анализи и машина ми је рекла...

Лекари који већ користе Венсанов изум за њега кратко кажу: — Геније!

Машина говори!

Док лежи на кревету у ординацији доктора Отреа у Паризу, италијански новинар који је желео да читаоце извести о „чуду“, али и лично испроба како ради овај апарат, сазнаје да се грешке појављују само уколико се њиме погрешно рукује, или ако дође до неког механичког квара.

Доктор Перон Отре је кардиолог, акупунктуриста, арома-терапеут (лечи лековитим травама) и

> ### БРЖИ ОД БОЛЕСТИ
>
> Хемијске реакције које карактеришу живот одвијају се у уским границама јонизације, снаге електронизације и електричног отпора. Ова три фактора повезују се реакцијама које се затим изражавају математички и, најзад, претварају у графикон.
>
> Сваки поремећај здравственог стања одражава се у оквиру ова три физичко-хемијска стања. Тумачењем добијених података биоелектронски апарат утврђује стварну старост појединих органа и обезбеђује дијагнозу — пре појаве знакова болести: инфаркта, тромбозе, гастритиса, чира у стомаку или на дванаестопалачном цреву, тумора, реуматизма, инфективних болести...

специјалиста за биоелектронику, али и аутор две веома успеле медицинске књиге „Како остати витак“ и „Живи закопани“ — у овој другој до танчина објашњава сва истраживања и теорије који су помогли да се конструише први биоелектронометар.

— Погледајте мене — каже он свом пацијенту. — Редовно се подвргавам анализи. Једанпут у свака два месеца. Машина ми је рекла...

— Штааа? Апарат говори? — прекинуо га је запањени новинар.

— Тачно. Располаже са три стотине речи које су довољне за оно најпотребније... Рекла ми је да треба да смршам и ја сам одмах почео да једем бели и црни лук...

— Како да једем лук а избегнем проблеме са стомаком и непријатан мирис који се задржава у устима?

Доктор Отре објашњава да је довољно испитнити га и проrутати са мало воде!

— Сећам се из рата човека средње висине и дебљине који је носио терет већи од сопствене тежине — шездесет километара сваког дана. А дневно је јео порцију пиринча и главицу белог лука.

Како „чудо“ ради

Прво се анализира крв, пљувачка и урин, па се онда од добијених података образује биоелектронограм. У ствари, полази се од тога да је човечије тело „фабрика“ која истовремено прима, прерађује и одбацује. Тако се у крви мери количина електрона која у њој кружи; из пљувачке се открива степен прераде и метаболизације електрона; у урину се мери количина јона које избацујемо из организма. Добијени „технички“ подаци су драгоцени за откривање неких скривених процеса, нарочито код болести крвних судова, разних психосоматских сметњи... Али и дегенеративних болести, чак и оних најтежих.

— Видим многе опасности по ваш живот — наставља лекар.

Новинар остаје без текста, а онда почиње да се каје: — Шта ми је све ово требало!

— Немојте се бојати, апарат гледа далеко у будућност!!! Све може да се среди одговарајућом исхраном која треба да се састоји од свежег поврћа и воћа, уз редовно „испирање“ чајевима од лековитих трава...

Биоелектронометар је на крају тачно утврдио биолошку старост пацијента — установио датум његове смрти! — и предложио му шта да учини да би побољшао своје стање.

Вероватно мислите да је овај апарат доступан само милионерима. Не! Овај мали фабрикатор стогодишњака у овом тренутку кошта око две стотине хиљада динара (нових). Уколико Јапанци крену са серијском производњом, за шта има великих изгледа, сасвим је сигурно да му цена неће бити већа од цене обичног мотоцикла. Тада ће, по речима Отреа, свако моћи да се упише у клуб дуговечних.

О, ла, ла!

Д. В.

МОДА, ЛУКСУЗ ИЛИ ПОТРЕБА?

НЕ ПРОПУСТИТЕ ПОЗИВ!

ТАКО ПРОИЗВОЂАЧИ БЕЖИЧНИХ ТЕЛЕФОНА РЕКЛАМИРАЈУ СВОЈЕ НАЈНОВИЈЕ ПРОИЗВОДЕ. ЗВУЧИ ПРИВЛАЧНО: ПОНЕСЕТЕ СВОЈ ПОРТАБЛ ТЕЛЕФОНЧИЋ У ТАШНИ ИЛИ ТОРБИ И НЕМА БРИГЕ. АЛИ, ЋЕ ИДЕ БАШ СВЕ ТАКО ЈЕДНОСТАВНО...

Када је старогрчки мудрац Бијант изрекао чувену мисао „Све своје собом носим" — мислио је на знање, искуство и мудрост. Данас та изрека понегде има „ширу" примену: ствари без којих не могу носим свуда са собом. То су пре свега вокмени, касетофони са слушалицама, неки вуку читаве звучне „кофере" а у последње време и — телефон! Бежични телефон који иде свуда са власником последњи је „хит" у најразвијенијим земљама.

Бољи од секретарице

То су мали апарати, мањи од уобичајених кућних или канцеларијских, а дизајнери су на њима испољили сву своју машту — да би привукли купце. Јер, телефон који „можете тако лепо окачити о појас" није нимало јефтин. Цене се на америчком тржишту крећу од 350 долара (око 20000 динара) па навише, што зависи од његових могућности. Они бољи имају бројчаник — не на окретање, то је давно превазиђена ствар, него дигитални — тако да са њега може и да се зове, а не само да се одговара на позиве. А најскупљи имају уграђену меморију компјутера за аутоматско бирање бројева. Питате се зашто.

То је да власник не би губио време бирајући поново и поново број који је тренутно заузет. Он тај задатак само повери телефонском мини-компјутеру и чека. Има телефона са меморијом у коју могу да стану чак 32 броја. И сада, власник само наручи, а затим ради даље свој посао. Телефон ће „сам" бирати док не добије први број, па други... тако редом. Као добра секретарица.

Има и таквих бежичних апарата који немају слушалицу него звучник и микрофон, тако да се разговор чује као са радија, и у њему може учествовати више особа. Дакле, избор је шарен...

Како, у ствари, раде ти бежични телефони?

Има их две врсте: једни се везују за постојећи кућни апарат (видећете како), а други, такозвани радио-телефони за посебне централе. И мада су у САД ти „портабл" телефончићи толико тражени да на тржишту има већ преко педесет модела, они нису толико фантастична ствар како на први поглед изгледа. Јер, домет им је у ствари ограничен и реклама „понесите свој телефон свуда са собом" — само је штос.

Привлачна комплинација

Сви они раде на никл-кадмијумске батерије, а на колику даљину зависи од њихове јачине. Бежични телефон мора да има антену, а кућни апарат за који је везан — исто тако. Понекад та кућна антена мора бити веома дугачка жица што зависи од положаја зграде, висине, електропостројења у близини и многих других околности. Кућни апарат има улогу примопредајника: сигнале које добија он путем електромагнетних таласа одређене фреквенце предаје свом бежичном „близанцу" који их хвата и реагује: звони, ви дижете слушалицу и лепо разговарате. Ако нисте на превеликој даљини! Снага никл-кадмијумских батерија износи само неколико десетина миливата и телефон ће успешно радити на даљини од 100 метара до, евентуално, два или три километра уз додатна побољшања кућног апарата (то су и додатна улагања).

Уз то, кућни телефон мора да се повеже на напајање струје из мреже јер напон од 12 волти који се користи за телефоне није довољан ако неко жели да уведе и бежични телефон.

Дакле, још није дошло време да купите мини-телефон, ставите га у ташну или у џеп и пођете куд хоћете, сигурни да нећете пропустити „онај" важан позив. Уз то, ово није решење за оне који не могу да добију телефон јер

НЕВЕРОВАТНА СПАСЕЊА

НИЈЕ ИМАО КУД

основни услов за бежични апарат јесте да већ постоји база, а то је кућни.

Радио-телефони, међутим, пружају много веће и много привлачније могућности, готово неограничене — бар кад сте у свом граду. Такав телефон одиста можете понети свуда са собом, у колима или закачен о појас! Звониће јасно, а разговараћете лепо и разговетно и на сто километара удаљености јер њихова је јачина и по неколико стотина вати.

Али...

Ова врста телефона не може да се повеже на кућни. Радио-телефонски систем мора да има базне станице које припадају пошти, односно телефонској централи. Претплатници добијају своје посебне бројеве, исто као и код увођења кућних (стајаћих) телефона. Базних станица има више ако је град велики. Оне су међусобно повезане и портабл-телефон увек прима сигнале оне најближе, што онима који их носе омогућује да се крећу и са сваког места лепо и разговетно разговарају.

Радио-телефонски систем увелико се већ користи свуда у свету, па и код нас за потребе милиције, хитне помоћи, ватрогасне службе, таксија. А приватна лица? За сада тај луксуз могу да приуште себи само они богати у богатим земљама. Осталима остаје да се диве напретку технике.

М. К.

Иако је Херб Едвардс из Сидбеја у Новом Јужном Велсу на време приметио опасност и покушао да умакне челичном бубњу тешком осамнаест тона који је неочекивано склизнуо са огромне приколице, а у томе га је спречио велики бетонски стуб вијадукта испод кога се све ово и одиграло. Из потпуно смрсканог аутомобила извукли су га здравог и читавог! Неколико огреботина остаће му као успомена, како сам каже, на дан кад се поново родио. О срећи у несрећи најбоље говоре насмејана лица супруге Морин и кћерке Карен

НИ ОГРЕБОТИНА!

Узалуд је возач трамваја упорном звоњавом упозоравао пролазницу која је намеравала да са плочника крене преко трамвајских шина...

— Једноставно се није ни осврнула — рекао је он спасиоцима који су дошли да дизалицом подигну возило и ослободе ипак веома срећну Мери Цо Силилини.

У болници у Детроиту, држава Мичиген, она је објаснила докторима да је глуха од рођења!!!

ПОМОЗИМО ЗООЛОШКОМ ВРТУ

ЖИРАФА ЧЕКА ВАС — А ВИ ЖИРАФУ?

Заједничка акција „Политикиног забавника“ и његових читалаца „ПОМОЗИМО ЗООЛОШКОМ ВРТУ“ као да је нешто стала. Питате зашто? Из простог разлога што читаоци као да су заборавили да шаљу своје прилоге, а из Кеније су нам ових дана јавили да је жирафа спремна за пут. Шта да им одговоримо? Да смо сакупили нешто више од 220 000,00 а треба 600 000,00. Значи, недостаје још 380 000,00 динара. Израчунали смо: **ако би сваки наш читалац на жиро-рачун за жирафу уплатио не више од 30,00 динара, жирафа би већ идућег месеца била у Београдском зоолошком врту где је већ све спремно да прими новог становника.** Поред лепо уређеног простора за жирафу у ЗОО врту се ужурбано ради на изградњи и обнови многих објеката. Пролеће ће ЗОО башта дочекати у новом руху.

Е, па кад је тако — а тако је јер смо се уверили да се у ЗОО врту ради пуном паром — на читаоцима је да акцију дотерају до краја.

УЧЕНИЦИ! АКЦИЈА ЈОШ ТРАЈЕ!

Поједине школе се јављају и по неколико пута што значи да су акцију прихватили као своју а управо то се од свих и очекује. Своје прилоге **по други пут** су послали: Основна школа „Ђорђе Крстић“ из Београда, одељење I/2 са учитељицом Снежаном Томановић — 1 000,00 динара, Основна школа „20. октобар“ Нови Београд, II/6 (Вера Бјелаковић) — 3 400,00, Основна школа „Браћа Барух“ Београд, IV/2 (Нинослав Вељковић) — 810,00 динара. Први пут се јавила Основна школа „Владимир Назор“ из Земуна чији су ученици уплатили 1 623,00 динара.

Појединачне уплате

Жаклина Бат из Загреба уплатила је 200,00 динара, Марија и Ивана Дамјановић, Сремска Митровица 200,00, Ђорђе Боградновић, Љубићка 16 из Горњег Милановца — 150,00, Ана Војновић, Осијек — 50,00 а Влада и Гена Берчек, Стари Лец — 100,00 динара. Наш стари читалац Душко Мишић је у име својих братаница Иване и Марије Мишић, Београд, послао 500,00 динара. Он верује да ћемо брзо сакупити новац за жирафу и на тај начин улепшати ЗОО врт још једном лепом животињом.

Свима који дају прилог за ову лепу и корисну акцију одмах шаљемо чланске карте којима могу бесплатно посетити Зоолошки врт у Београду, а радне организације које се укључе у акцију добијају захвалнице.

Да вас подсетимо: Прилози се шаљу на адресу: ЗООЛОШКИ ВРТ ГРАДА БЕОГРАДА, ж. р. 60806-603-8334.

АНТОЛОГИЈА ТАЈАНСТВЕНИХ СЛУЧАЈЕВА

ЗАГОНЕТНА ПОГИБИЈА ЕКСПЕДИЦИЈЕ АНДРЕ

ИМАЛИ СУ 100 КУТИЈА ШИБИЦА, ИСПРАВАН ПРИМУС, ДОВОЉНО ОДЕЋЕ, ЧАК И ДВЕ МЕДВЕЂЕ КОЖЕ, МУНИЦИЈУ И ДОСТА ХРАНЕ. ПА ИПАК...

Тих и сунчан дан 6. августа 1930. године. Сунчева светлост обасјава ледник, па острво изгледа провидно. Унаоколо влада гробна тишина: море мирно, а непомични ледени брегови око острва као да спавају дубоким сном.

Тог јутра су морнари норвешке шкуне „Братвог" са капетаном Елиасеном кренули према обали у лов на моржеве. Три научника из Поларног института одлучила су да кратко заустављање искористе и посете ненасељено острво, најисточније у Шпицбергеновом архипелагу, које је Норвежанин Хелсен назвао Белим острвом. То је мало острво дугачко око 60 километара, потпуно покривено леденим оклопом. Само на југозападном и североисточном делу острва на два места провирује камен величине „петпарца".

И док је лов на моржеве био у пуном јеку, капетан шкуне изненада се вратио.

Сензационално откриће

— Господине Хорн — обратио се он шефу експедиције — обавештен сам да су моји момци пронашли логор експедиције Андре.

Елиасен је пружио Хорну једну мокру и тешку свеску, на чијој се првој страни могло разазнати само неколико речи: „... путовање на санкама 1897. године".

Трагајући за пијаћом водом у каменитој тундри два морнара налетела су на чамац од непромочивог платна који је вирио испод снега. У том чамцу откривена је гомила ствари са ознакама „Поларна експедиција Андре, 1896. године". У непосредној близини налазила се разбацана опрема: шведска застава, кофери и конзерве са храном, празне санке ...

Десетак метара од чамца, поред омање камене гомиле, пронађено је прво тело. На виндјакни је сачуван монограм, слово А. Били су то остаци Саломона Андреа, вође неуспешне експедиције. Поред његовог тела пронађен је примус, а ту се налазио и лонац са остацима хране. Недалеко одатле још једна хумка. Труп је био затрпан камењем. По иницијалима на одећи установљено је да се ради о телу Нилса Стринберга, најмлађег учесника експедиције.

Сензационална вест о открићу шведске експедиције, која је без трага ишчезла пре толико година, муњевито је обишла свет. Месец дана касније новинар Стубендорф је на броду „Бели медвед" завршио истраживања, започета на шкуни „Братвог". Снег је окопнио оставивши на површини остатке логора експедиције Андре и хумку трећег члана експедиције Кнута Франкела.

Каква је то експедиција била?

Прелетећу Северни пол!

У другој половини 19. века многе земље заинтересовале су се за Арктик, а нарочито за сам Пол. У периоду од 1848. до 1859. године у поларним областима боравило је четрдесетак експедиција које су на дуже време ишчезле у леду, трпеле бродоломе и разне удесе. Чланови експедиција често су гладовали и умирали од скорбута. Али, Северни пол остао је недостижан.

План Андреа угледао је свет 16. марта 1894. године. Тог дана је четрдесетогодишњи инжењер Патентног бироа разговарао са чувеним поларним истраживачем Норденшелдом и изнео своју чврсту намеру да у ваздушном балону крене на Северни пол. Многи Швеђани већ су били чули за Андреа јер је он неколико година пре тога фасцинирао своје земљаке одважним летовима на балону „Свеа".

— Изнесите свој план на седници Географског друштва, а ја ћу вас подржати — посаветовао је Норденшелд Андреа.

У свом излагању Андре је указао на неефикасност експедиција које су санкама кренуле пут Северног пола. „Постоји средство

као рођено за успех оваквог подухвата", истакао је он: „То је ваздушни балон. На њему се може прелетети ледена пустиња..."

У Географском друштву Андреов план није наишао; на озбиљнији отпор, па је усвојен. Андре је предложио да се направи мањи аеростат који ће носити три човека и моћи да остане у ваздуху најмање 30 часова. Андре је, наравно, рачунао са повољним ветром који би му омогућио да за само 6 часова од Шпицбергена прелети преко Пола до Беринговог залива.

Средства за експедицију сакупљена су за неколико месеци. Највеће суме новца издвојили су „краљ динамита" Нобел и барон Диксон. Начињен је аеростат запремине 4800 кубика у фабрици познатог Француза Анрија Лашамбра, истакнутог стручњака у тој области. Аеростат је имао „спаваћу собу" и одељење за снимање. Ниме, истраживачи су имали намеру да се позабаве фотографском картографијом, и да у току лета развијају филмове. Резерве хране и опреме довољне за четири месеца смештене су у мањем балону окаченом за аеростат. Истраживачи су предвидели да саопштења о свом кретању шаљу на Земљу помоћу голубова писмоноша. Био је оригинално решен и проблем справљања хране у лету: кухињски апарат прикачен је неколико метара испод гондоле и укључивао се са даљине. Пламен је контролисан помоћу огледала.

Екхолм одустаје

У лето 1896. године експедиција је кренула према Дечјем острву северозападно од Шпицбергена, удаљеном од Пола око 1100 километара. Тамо је подигнут и хангар за аеростат. Многи су желели да крену са Андреом, али је он одабрао двадесет петогодишњег Стринберга, изванредног фотографа и физичара, и метеоролога Екхолма.

Те године експедиција није полетела. Не дочекавши повољан ветар Андре се враћа у Шведску. По повратку се среће са Нансеном који се тек вратио са чувеног путовања на „Фрами". Нансен обавештава Андреа да је добро проучио ваздушна струјања у поларним областима и изразио сумњу у успех експедиције на Пол помоћу балона. У јесен те године Екхолм је иступио из експедиције јер је и он дошао до закључка да се помоћу балона неће стићи до жељеног циља. Андре, међутим, није одустајао и ускоро се упутио према Шпицбергену. Уместо Екхолма на пут је кренуо Кнут Франкел.

Крајем јуна балон је напуњен водоником, 11. јула дунуо је дуточекивани јужни ветар и експедиција креће на пут. Андре последњи пут проверава направу и привезује корпе с голубовима писмоношама.

Петнаестог јула капетан норвешког брода „Алкен" устрелио је једног голуба и код њега пронашао писмо од 13. јула које је изазвало извесну забринутост. Балон је за два дана прелетео свега 250 километара, и то не према северу већ у правцу југоистока. На Исланду је неколико дана касније пронађено пет пловака, а само су у два од њих откривене поруке. На Земљи Краља Карла око Шпицбергена пронађен је највећи пловак, који је Андре планирао да остави на „крову света". У штампи се појављују најфантастичнији написи са претпоставкама о месту где је балон. И, тако се све и завршило.

Године су пролазиле и на ову експедицију се заборавило. Тројица научника из балона су заувек ућутала.

Шта се, у ствари, догодило?

350 немогућих километара

Свој већи дневник Андре је добро чувао. Увио га је у вунени џемпер и увек носио испод виндјакне. Белешке су изванредно добро очуване, а садржавале су оно најважније што се догађало од тренутка полетања до атерирања на Белом острву.

... После губитка важних делова на аеростату одмах по полетању „Орао" се претворио у ваздушну лопту којом није било могуће управљати. Ветар је мењао правац кретања, опна балона ускоро се нашла у леденом окову, балон је летео ниско, стално ударајући о ледене спрудове. Људи у балону били су принуђени да се одрекну дела опреме и хране, али им ни то није помогло. Четрнаестог дана Андре схвата да је даља борба безуспешна и одлучује да се спусти на лед у области на 82° 56' северне ширине и 29° 52' источне дужине.

Експедиција недељу дана ради на склапању санки да би њима наставила путовање. Одлучују да крену према југоистоку, према великом логору и складишту хране на рту Флора, у Земљи Франца Јозефа. Пред њима је око 350; километара тешког пута.

На Арктику је лето у пуном јеку. Експедиција са троје саоница и теретом око 150 килограма креће леденом пустињом. Средином августа чланови експедиције су се у правцу циља померили свега неколико десетина километара. Санте леда носе их према југу. Они мењају правац кретања и упућују се према другом мањем складишту хране на Седам острва поред Шпицбергена. Пут је напоран. Франкела и Стринберга боле ноге. Падају у депресију. „Помирили смо се с мишљу да ћемо зиму провести на леду" — бележи Андре у дневник 17. септембра. Подижу куће од леда. Неочекивано, санта на којој су зазимили пуца, па се 5. октобра искрцавају на југозападном делу Белог острва, данашњем „Рту Андреа" и спремају за своје последње логоровање.

Ни једне једине речи

Други дневник Андре је почео да води још на острву. Међутим, у њему су попуњене само четири странице. Осмог октобра прекинуто је писање...

Загонетно умире Стринберг, прва жртва. Неке његове личне ствари касније су пронађене код Андреа и Франкела. Они ослобађају треће санке (нађене касније празне) превозе Стринберга до пукотине и затрпавају га. У свом дневнику Андре ниједном речју не спомиње Стринбергову смрт, мада је пре тога бележио и најобичније ситнице. Можда је био потресен догађајем или... није смогао снаге да дневнику повери своје мисли. Не зна се ни колико су дана још живели Андре и Франкел. Вероватно је њихова загонетна смрт наступила одмах након Стринбергове.

Касно у јесен 1930. године остаци тројице истраживача допремљени су на Датско острво, пренети у Шведску и тамо уз највеће почасти сахрањени. Међу нађеним стварима на острву налазили су се и филмови са којих је начињено 20 сасвим јасних снимака — после 33 године!

Како су истраживачи погинули?

Званична верзија је гласила: „Смрт је наступила услед хладноће, у сну". Овај закључак се међутим никако не слаже с реалним чињеницама. На то су скренули пажњу поларни истраживачи Стефансон и Свердруп. Два главна непријатеља многих поларних експедиција су хладноћа и глад, а они нису непосредан узрок смрти Андреове експедиције. А ево зашто. Тела Андреа и Франкела нису пронађена у врећи за спавање. У октобру је температура ваздуха на острву у просеку око минус 10 степени. Примус који је пронађен код њих био је исправан. Експедиција је имала на располагању 100 кутија шибица, у логору су пронађене две медвеђе коже, на члановима експедиције било је довољно одеће, а у конзервама доста хране. Пушке су им биле исправне, а и муниције су имали довољно. Андре је у дневнику забележио да се експедиција након успешног лова снабдела месом до касног пролећа. Па ипак, умрли су...

Због чега?

Р. Д.

ШТА ТО ПИШТИ НА ТЕРЕНУ?

У праву су они који мисле да је фудбал данас бржи и можда грубљи него некад, али је зато у стара времена умео да буде опасан по живот. Још далеке 1314. године, рецимо, у Енглеској је — управо зато што је угрожавао живот грађана — забрањен краљевским декретом. О чему се радило? О лопти...

Све до деведесетих година прошлог века лопте су се правиле од слабо уштављене коже што је имало незгодну последицу да се, кад год падне киша, оне натопе водом и постану тешке као олово. Неки играчи су погинули покушавајући да играју главом.

У то пионирско доба фудбала навелико се умирало и од запаљења плућа, јер је ретко које пољанче по коме се јурила лопта имало и свлачионицу. Знојави и загрејани, фудбалери су преко дреса облачили обична одела и тако често зарађивали тешке прехладе које су се кобно завршавале.

Поред свлачионица недостајало је још нешто — она мрежа на голу коју је тек крајем прошлог века измислио ливерпулски инжењер по имену Џон Броуди.

Година 1887. памти се по два, за историју фудбала прилично важна, догађаја: верује се да је тада, на терену „Нотингем Фореста" први пут запиштала судијска пиштаљка, те исте године „Шефилд" је око игралишта подигао мрежасту ограду како би играче и судије одбранио од упада ватрених навијача.

Руку на срце, ни гледаоцима није било лако. Уместо да лепо седе на трибинама, у најбољем случају престајали би утакмицу на обичним дашчуринама набацаним преко блата. Чувени „Селтик" из Глазгова нудио је женском делу своје публике ногогрејаче, неку врсту фуруница које су дамама грејале озебла стопала.

Први покушаји да се фудбалски терени упристоје нису се увек завршавали срећно. Забележен је случај промућурног пословног човека који се понудио да управи једног енглеског клуба изгради трибине за гледаоце у замену за проценат зараде. Понуда је прихваћена и клуб је ускоро имао трибине на два спрата са тапацираним седиштима на склапање и великим клизајућим прозорима који су се затварали по кишном и хладном времену. Трибине и тапацирана седишта су остали, али су прозори морали да се скину јер ничему нису служили. Замагљивали су се од даха оноликог народа...

Већ поменути „Селтик" је и први клуб који се досетио да би фудбал могао да се игра и под вештачким осветљењем: 1892. године преко средине „Селтиковог" терена постављене су лампице које су сасвим лепо светлеле, али је лопта непрекидно ударала у жице што је толико успоравало игру да се на крају одустало од све замисли.

М. И.

Године 1871. играчи првог енглеског фудбалског тима „Хероуа" истрчавали су на терен овако (штрафтасто) одевени...

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

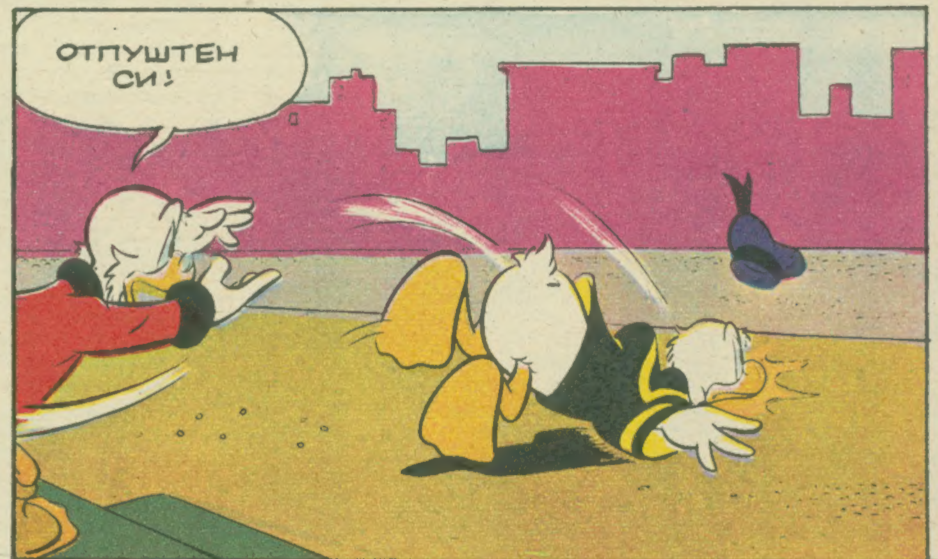

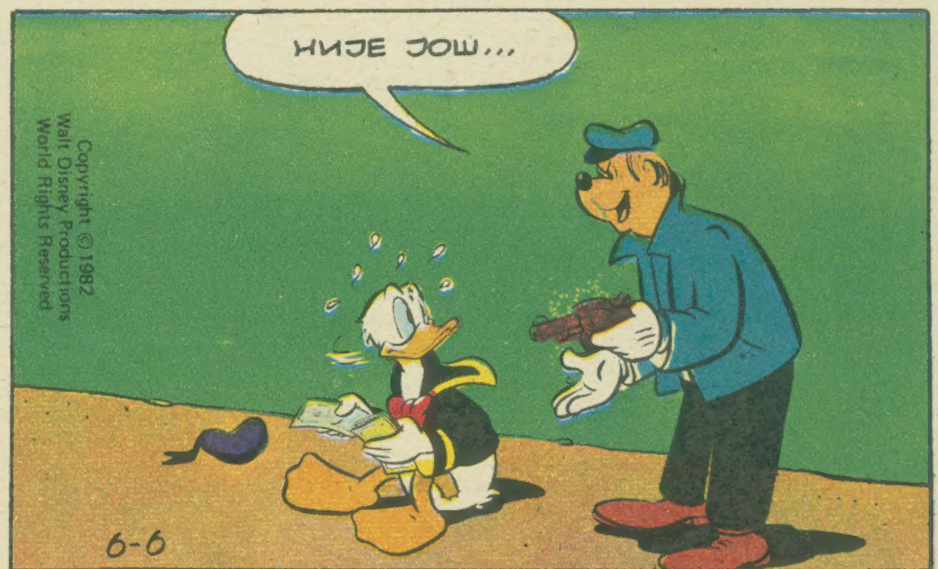

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

ЗАБОРАВИО САМ...

У ПОЧЕТКУ ЈЕ СВЕ ИШЛО КАКО ТРЕБА. ОНДА ЈЕ ХЛАДЊАЧА ПОЧЕЛА ДА УБРЗАВА... ЈЕ ЛИ ВОЗАЧ ЗАБОРАВИО ДА ВУЧЕ И ЊИХ? ИЗ МИНУТА У МИНУТ БИЛИ СУ СВЕ СИГУРНИЈИ ДА ЈЕ ЛУД И ДА ПОКУШАВА ДА ИХ УБИЈЕ.

Кад боље размислим, мени се од самог почетка није ишло. Зима 1969. била је изузетно оштра, а то децембарско јутро чинило ми се тмурније и хладније од свих дотадашњих. Сат и по вожње по таквом времену, толико нам је било потребно да пређемо оних 90 километара од Сатона где смо тада живели до родитељске куће мога мужа у Стоукон-Тренту. Нисам тако замишљала недељни провод... Али, Рег је био упоран.

Само што смо кренули, почео је да пада снег. Прво слабо, а затим све јаче... Да би видео пут пред собом, Рег је ускоро морао да се унесе у предње стакло. Возио је све спорије. Забринула сам се, али сам се трудила да му то не покажем.

— Нећемо се дуго задржати. Тек толико да их поздравимо и попијемо шољу топлог чаја — рекао је да би ме умирио.

Посета је трајала далеко дуже. Када смо се коначно нашли на ауто-путу М6, већ је било шест по подне. И мркли мрак.

Као за инат, почео је да дува и јак ветар који је подизао ковитлаце снега. Упали смо у снежну олују. Намргођен и ћутљив, Рег је налегао на волан, али ни то није много помогло: возио је све спорије. Беспомоћна, седела сам крај њега мирно трудећи се да му не покажем шта осећам.

Онда нам се угасио мотор. Рег је узалуд покушавао да га поново упали.

Ни он ни ја нисмо били довољно топло обучени за арктичке услове у којима смо се нашли, али смо морали да изађемо из кола и, цвокоћући од зиме, одгурамо их до првог проширења на путу.

У колима је из минута у минут било све хладније. Док сам ја изгубљено зурила кроз замрзнуто предње стакло, Рег је упорно покушавао да упали мотор. На крају је дигао руке.

С времена на време до нас је, кроз завијање ветра, допирао звук аутомобила с ауто-пута, али их нисмо видели. Вриснула сам од страха када је из таме у мојој непосредној близини допро глас:

— Хеј, ви... Јесте ли у невољи? Да вас одшлепујем? Изгледа да се време поправља.

Тек тада смо приметили огромну хладњачу која се налазила на крају проширења, испред нас. Ми нисмо видели њега, али је возач који се ту зауставио да мало одрема, чим је отворио очи угледао нашу „кортину". Било му је јасно да се по таквом времену нико при здравој памети не би ту задржавао да није у некој невољи.

За неколико минута љубазни спасилац већ је причврстио сајлу за вучу за предњи део наших кола:

— Буде ли неких проблема, ви само затрубите — довикнуо је Регу пре него што је отрчао до хладњаче, сео и упалио мотор.

Мора да је ускоро и нашем пријатељу било јасно да се грдно преварио. Време се није поправљало. Ако се и мењало, мењало се нагоре.

Првих неколико километара све се одвијало мање-више добро. Онда смо, на наше велико запрепашћење, осетили како хладњача убрзава... Па овај је сасвим заборавио да вуче и нас, помислила сам у први мах. Исто то помислио је и Рег, али смо убрзо кривудали по путу таквом брзином да сам с ужасом морала да се запитам: Да није полудео?

Ма шта да је у питању, били смо у великој невољи.

Вожња је из часа у час постајала све вратоломнија: више се нисмо возили, клизали смо се кривудајући с једне на другу страну друма. Рег је избезумљено трубио и аблендовао, али су његова упозорења остајала без одговора. Можда ми се тако чинило из страха, али била сам убеђена да хладњача све више убрзава.

Возили смо се само на левим точковима, опасно нагнути на ту страну и сваког тренутка очекивали да се преврнемо. Рег ништа није могао да учини — више уопште није имао контролу над воланом... Низ лице су му се сливале крупне грашке зноја док је избезумљено окретао управљач. Обузела га је паника. Потпуно сам га разумела и ја сам се скаменила од ужаса.

Да сам бар ћутала као он. Али ја нисам могла да се уздржим:

— Луд је... покушава да нас убије... Сигурно је луд — понављала сам све гласније док на крају нисам бризнула у неконтролисан плач.

Онда ми је синуло. Сетила сам се да испод хаљине имам белу подсукњу. Свукла сам је на брзину, спустила стакло на прозору и почела да машем.

Чему сам се надала? Да ће је видети возач хладњаче? А није нам помогло ни трубљење ни аблендовање. Уосталом, до малопре сам тврдила да је луд. Или сам се можда уздала у луду срећу да ће мој очајнички позив у помоћ схватити неки други возач?

Данас више не умем то да објасним. Дављеници се, каже изрека, хватају и за сламку. Сва срећа што нисам имала ни времена ни снаге да о свом поступку трезвено размислим јер бих у том случају сигурно одустала. Овако сам, ма колико то бесмислено изгледало, учинила једино што ми је у том тренутку пало на памет.

Успела сам. Хладњача је почела да успорава, а ускоро се и сасвим зауставила.

Седели смо и без речи гледали у возача који нам се трчећи приближавао.

— Људи, извините... Потпуно сам заборавио на вас.

Нису помогли ни трубљење, ни фарови. Тек кад је у ретровизору видео како му машем подсукњом, наш забораван спасилац нас се сетио.

— Извините ви — викнула сам и бризнула у плач.

Погледао ме је забезекнуто и вероватно помислио да сам од страха померила памећу, али ја сам знала да му то извињење ипак дугујем.

Маргарет Вотс

ФИСИ И МАЦИ

Не знајући шта ћу са сирочићима, решила сам да их однесем у национални парк у Најробију. Срећом, умешао се мој сусед Нџороге . . .

На једне узвишице посматрали смо групу нилских коња који су лено штрпкали траву крај блатне обале Тане. То је највећа река Кеније која заједно са својим притокама пресеца познате источноафричке националне паркове Цаво и Меру. Кад наступи сушни период, река као магнет привлачи животиње из околних, сунцем спржених равница. Мало подаље стадо зебри и гну антилопа жудно је гутало воду до које је стигло после ко зна колико сати хода. Над жбуновима багремова промицали су вратови и главе жирафа, а сасвим близу нилских коња сместила се породица видри — крупна женка, тешка око десет килограма, и два дивна младунчета.

У почетку видре и нилски коњи нису обраћали пажњу једни на друге. А онда, да ли у игри или што јој се учинило да се један млад, још ружичаст нилски коњ сувише приближио њеним видрицама, женка је гласно зашиштала и скочила према њему. Мама хипопотамка окренула се муњевитом брзином и ногом просто утиснула видру у блато на обали...

Кад су нилски коњи, пошто су се најели, пљуснули у реку, пришли смо месту трагедије. У огромној рупи коју је оставила нога женке нилског коња, уплашено стиснуте једна уз другу, дрхтале су две мале видре.

Не дајте их ником!

„Гирк, гирк, гирк" уплашено су пиштале кад сам почела да их извлачим из блата.

После кратког саветовања одлучили смо да ће најпаметније бити да мале видре понесемо у Најроби и предамо их у „Орфанаж". Тако се, наиме, зове животињско „сиротиште" при националном парку у Најробију у које примају и подижу дивље зверчице без родитеља. Оставимо ли видре на обали Тане, то би значило да смо их осудили на сигурну смрт.

Међутим, када смо се вратили кући, наш сусед Кенијац Нџороге срушио је све наше планове.

— Код нас те зверчице називају „фиси маци" — водена хијена. Не због изгледа већ због њихове природе. У води видра не преза да нападне све живо, понаша се дрско и агресивно. Али зато у целој Африци нема звери која се може лакше припитомити и која укућанима доноси више радости и користи од фиси маци! Немојте их ником давати! Заједно ћемо у дворишту ископати мали базен и подизати зверчице.

Тако смо и учинили. Окретну и брзу као муња женкицу називали смо Маци, а њеног брата, увек спремног да се баци на непријатеља, Фиси. Видрама се веома допало у новом станишту и убрзо су се толико навикле на њега да смо престали да га ограђујемо мрежом. Зверчице су брзо расле и после три месеца већ су достигле дужину од 40 центиметара, не рачунајући тридесетак центиметара репа који им је у води служио као кормило.

Нипошто рибу

За разлику од обичних видри које насељавају Европу и воде ноћни начин живота, њихова афричке сроднице воле сунце. Крзно по телу Фиси и Маци било је светломрке боје, на подбратку бело, на грлу бело с црвенкастим пегама. И баш због тих мрља ове зверчице спадају у такозване шареноврате видре.

Мада се видре на слободи претежно хране рибом, ми их по Нџорогеовом савету нашим питомцима нисмо давали. Од нас су Маци и Фиси добијали млеко и сир, а од афричке природе све што се могло наћи у дворишту. Пред сезону киша из својих скровишта излетале су милијарде крилатих термита. У току ноћи они би покрили глатку површину малог базена у коме су живеле видре и због тога су, чим гране сунце, наше зверчице почињале да чисте свој стан: јеле су меке делове термита а тврда крила и рилице њушкицама и реповима избацивале на обалу.

А онда су почеле провале облака и наш мали базен, једино отворено водено пространство у целом великом градском кварту, претворио се у прави жабарник. Скупљале су се ту на стотине и приређивале нам ноћу праве концерте. Тек тада су се испољиле неке карактерне црте наших питомаца. За разлику од огромне већине осталих животиња које лове и убијају само кад су гладне, Фиси и Маци истребљивали су жабе од изласка до заласка сунца.

Ја сам извела оглед: пошто би видре уловиле све жабе и избациле их на обалу, пружала сам Маци комадић сира. То јој је иначе била најомиљенија посластица. Али, сита од жаба, Маци га не би ни дотакла. Мазно ми се успевши на рамена, она је сир само њушила као да ужива у његовом мирису.

У том тренутку у базен је ускочила нова жаба-самоубица. Маци је брзином муње склизнула у воду, стигла је, убила, избацила на обалу и поново ми се узверала на раме. Фиси се понекад играо својом жртвом: стигао би жабу у води, онда би је закачио шапом, затим пуштао и опет стизао...

Лове за нас!

У Енглеској, Француској, Немачкој, Пољској и другим земљама још у прошлом веку видру су сматрали малтене за најкрвожеднију звер континента. Пошто су јутром налазили на обали река и језера десетине риба које су видре ноћу убиле, људи су сматрали да су оне криве за сиромаштво тих вода рибом и прогонили су их с истом жестином као вукове.

У Африци је судбина фиси маци била другачија. Многа афричка племена не једу рибу и због тога и не маре за оно што раде видре. Али, у племенима која на јеловнику имају и рибу, људи су искористили навике фиси маци: у селима планинских крајева Кеније и Танзаније, где има много дубоких и хладних језера, дечаци неколико пута на дан обилазе обале и скупљају рибу коју су видре избациле.

И баш тај природни инстинкт видре Нџороге је решио да искористи и да наше видре одгаји као риболовце. Пошто би их претходно нахранио, почео је да баца у базен играчку у облику рибе и играо се с видрама наводећи их да избацују рибе из воде и донесу нам их. Као награду видре су добијале по парченце сира. Када су Фиси и Маци навикли на ту забаву и са задовољством учествовали у игри, бацали смо им праву рибу, само мртву. У почетку је Фиси покушао да је поједе, али пошто смо га неколико пута казнили, почео је да избацује рибе на обалу и не оњушивши је.

— Да ли сад схваташ зашто сам ти саветовао да видре не храниш рибом? — запитао ме је једном Нџороге. — Кад се зверчице навикну на укус рибе, много је теже направити од њих праве риболовце. А овако, још само неколико дана вежбања са живом рибом и можеш их пустити да лове колико желиш, и то потпуно слободно.

— А зар неће побећи? — уплашила сам се.

— Неће. Оне су толико навикле на тебе да ће те, чак и ако их на неком непознатом месту бациш у реку и сакријеш се, наћи по трагу.

Заиста, зверчице су се у правом смислу речи привиле уз мене. Већ другу годину живеле су с нама у Најробију. Пошто је прошла сезона киша и почела суша, видре су постале веома немирне, чак и ноћу. Нџороге ми је објаснио: кад живе на слободи, многе фиси маци, чим почну жарки дани, напуштају баре и мала језера која би могла да пресуше, и одлазе да потраже реке и језера богате водом. При томе се зверчице често окупљају

у групе од по десет-дванаест и крећу на далеко путовање дуж корита река савлађујући планине и пустиње.

Електрични бес

Бојећи се да би видре, немајући поверења у наш базен, могле да нас напусте, затварала сам ноћу Маци и Фиси у кућу. Ту смо се до краја спријатељили. Маци је спавала поред мене загњуривши њушчицу у моју косу. Фиси је узео на себе улогу пса: спавао је на ћилимчету крај врата чувајући нас. Када би понекад увече неко дошао, Фиси би почињао да шишти и скаче око придошлице трудећи се да га зубима шчепа за гушу. А како је у то време Фиси већ био достигао седамдесет сантиметара у дужини, с њим није било шале.

Једном у Најробију није било струје и тата је у потпуном мраку ушао у собу. Тада сам приметила да се на Фисијевом телу при сваком скоку појављују јаке електричне варнице. Неколико пута проверила сам ову појаву намерно гасећи светлост: Фиси је сваки пут у бесу „варничио" ако се пре тога два-три сата није купао. Наше видре су веома волеле да се с нама возе аутомобилом. Сместиле би се крај задњег стакла и пажљиво посматрале све што промиче крај нас, „разговарајући" између себе звуцима који су подсећали час на писак, час на кикот.

Славни природњак их брани

Једном сам у њиховом друштву посетила са оцем Бернхарда Грзимека који се на путу за национални парк Нгоронго зауставио накратко у Најробију. Познати западнонемачки зоолог није се уопште зачудио понашању наших видри. Испричао нам је да су у средњовековној Европи ове животињице тако дресирали да су често постајале праве „хранитељице", јер су снабдевале рибом читаву породицу. У историју је ушла видра Нептун која је у почетку живела код пољског маршала Златоуста Пасека, а онда ју је он 1686. године поклонио краљу. Нептун је знао да изврши неколико десетина наређења и био је, ако је веровати изјавама савременика, паметнији од најблиставијег пса.

— Што се тиче тврђења да видре у рекама и језерима истребљују рибу, то је заблуда — рекао нам је Грзимек. — Видре су најбољи чистачи река и језера. Недавно је утврђено: тамо где су видре потпуно истребљене, рибе у прво време заиста има више, затим се њихов број нагло смањује док их најзад скоро не нестане. Населите у реку породицу видри и — стање ће се опет нормализовати. Парадокс? Не! Обична еколошка узајамна зависност. Видре увек и свуда лове и истребљују углавном болесне рибе као да тиме „лече" рибља јата.

Једне суботе повезли смо Фиси и Маци у прави риболов. Изабрали смо планинску речицу Кимаки с кристалном водом и исто тако прозрачним речним заливима.

Видре као да су знале куда их водимо! Када се аутомобил зауставио, Маци ми се није, као обично, узверала на раме већ се, чим смо отворили врата, као муња устремила према речици. За њом је, радосно се „кикоћући", пожурио Фиси. Бућ! И већ су били у води.

Пола часа нисмо дирали наше питомце: хтели смо да им пружимо могућност да уживају у слободи. Затим их је Нџороге позвао звиждуком. И Фиси и Маци послушно су изашли на обалу и шћућурили се крај наших ногу. Изгледало је као и да нису били у води: крзно им је било потпуно суво.

Време је да их оставимо

— Хоћемо ли сад да ловимо рибу? — упитао је Нџороге нежно их помиловавши по главицама и кренувши ка води. Видре су пошле за њим. Нџороге је бацио у воду рибу-играчку. Маци је одмах скочила и изнела је на обалу. Фиси је увређено фрктао и огледао се око себе. Јато малих риба клизнуло је крај њега, али Фиси на њих није обратио ни најмању пажњу.

„Зар је могуће да наше видре нису постале прави риболовци?" — синуло ми је кроз главу. Али у истом трену Фисијева глава нестала је под водом.

По мехурићима ваздуха који су избијали на површину видели смо да Фиси плива против речне струје. Крај малог водопада мехурићи су нестали. Али, одмах затим из запенушеног вртлога помолила се Фисијева брката глава. Између његових зуба праћакала се пастрмка. Као да се заједно с нама радује свом првом улову. Фиси је подскочио, а затим брзо запливао према нама. Узверавши се на обалу, положио је рибу пред моје ноге.

До краја дана видре су се толико навикле на реку и стекле толико искуство да су већ умеле да заједно хватају рибу. Истеравши пастрмку која се крила међу камењем, Маци би пливала изнад ње, а Фиси испод натерујући је у речни залив. Право да уловљену рибу преда људима Фиси је увек уступао својој сестри.

Предвече, кад смо се дали на печење рибе, видре су нестале у шуми. Готово истовремено недалеко од нас зачули су се уплашени птичји крици. Узрок смо сазнали тек када се Фиси појавио крај ватре: цела њушкица била му је жута од јаја.

Још неколико пута одводили смо видре на исто место на реци, чак смо их понекад остављали да ту преноће. Ујутру би увек били негде у близини аутомобила, сите и срећне. А једне вечери, одлазећи с реке, одлучили смо: време је да их оставимо на слободи.

Прошло је од тада више година, али ни отац ни ја, нити ико од осталих чланова совјетске научне експедиције са којом смо боравили у Кенији, није заборавио Фиси и Маци.

Оксана Кулик

НАЈВЕЋИ НА СВЕТУ

НЕБЕСКИ ТОВАРНИ КОЊ

Када је на прошлогодишњој Светској изложби авијације и космонаутике у Паризу публици представљен совјетски хеликоптер МИ-26 многи нису веровали да та метална грдосија уопште може да узлети.

Један амерички новинар је, после разгледања хеликоптера МИ-26, у извештају својој редакцији поред осталог написао и следеће „Кад уђете у свој џиновски хеликоптер кроз задњу теретну рампу, нађете се у великој просторији као каквој катедрали. То досад заиста није виђено. ."

Хеликоптер МИ-26, то је, ван сваке сумње, највећа летелица сваквe врсте у свету. Његова носивост је 20 тона корисног терета а основна намена брз и ефикасан транспорт. Брзином од око 300 километара на час. овај хеликоптер дугачак 34 метра у стању је да без спуштања прелети преко 800 километара уз помоћ два турбо мотора Д-136. И они су, како тврде конструктори а и сви који су их видели на делу, последња реч технике јер су и јачи и економичнији од досад виђених. Захваљујући специјалном аутоматском систему хеликоптер МИ-26 изузетно је сигуран у лету јер у случају да му откаже један мотор, други преузима његову функцију повећавајући до максимума своју снагу.

Многи који су посматрали узлетање хеликоптера знају да све летелице подижу огромне облаке прашине од чега велики део пада у саму усисну цев. Међутим, код хеликоптера МИ-26 на врху усисника монтиран је специјалан филтер који задржава честице прашине. Занимљив је свакако и податак да свој хеликоптер има и аутоматског пилота који, кад добије упутства од посаде, сам води летелицу по одређеној марш-рути, чак је у стању и да је безбедно спусти.

Простор предвиђен за терет у самом хеликоптеру дугачак је 12 метара, три широк и више од три метра висок, што значи да у своју утробу може да прими два аутобуса или два велика камиона. Међутим, то није цео терет који хеликоптер МИ-26 може одједном да понесе. Највећи део терета, заправо најгломазнији, попут разних конструкција у деловима, смешта се на посебну висећу платформу која се монтира испод трупа. Помоћу специјалних телевизијских монитора пилот је у могућности да све време прати сигурност утовареног терета који, кад се хеликоптер дигне, подсећа на неки летећи кран.

Поред предности које МИ-26 има у односу на друге хеликоптере кад је реч о количини и тежини терета, ту је још једна. Наиме, ова летелица може да утовара и истовара терет и далеко од аеродрома, безмало на голој ледини јер је опремљена специјалним дизалицама и краном који без по муке преноси терет тежак и пет тона. За камионе, багере и остале самоходне грађевинске машине МИ-26 је снабдевен рампом преко које се лако утоварују у хеликоптер.

Захваљујући специјалном управљачком механизму хеликоптер МИ-26 у стању је да готово све сао обавља и ноћу, чак и у време временских непогода. И, за крај, податак да је овај највећи међу највећим хеликоптерима на свету конструисала екипа стручњака на челу са Маратом Тишченком.

П. М.

Хеликоптер МИ-26 у лету

Основна намена — транспорт великих камиона

ТРЕЋЕ ПОКОЛЕЊЕ

За новог члана Француске академије наука изабран је недавно представник трећег поколења породице Кири — Пјер, стручњак у области фотосинтезе. Његов деда Пјер Кири, супруг Марије Кири, постао је академик 1905. године, а отац Фредерик Жолио-Кири био је изабран за члана Француске академије 1943. године. Славна Марија Склодовска Кири, двоструки добитник Нобелове награде, није дошла у обзир да постане један од „бесмртника“. Прва жена којој је припала част да уђе у Француску академију наука била је књижевница Маргерит Јурсенар 22. I 1981. године, 346 година од оснивања ове угледне институције у коју нови члан може да уђе тек ако неко од бесмртних умре.

КУПИТЕ ПЛАЦ НА МАРСУ!

„Пожурите! Не пропустите прилику и могућност да постанете власник предивног плаца у изузетно живописном и романтичном крају!“ Овим речима објављена је распродаја плацева на падинама планине Олимп на Марсу. Сваки купац који положи 20 долара добија топографску карту Олимпа, полису осигурања за лет до Марса и, како стоји у рекламном проспекту, „оригинални узорак вештачког марсовског тла“.

Дирекција Планетаријума при универзитету у америчкој савезној држави Колораду, која је и објавила оглас о распродаји, не скрива да је све било замишљено како би се бар мало попунила празњикава каса Планетаријума.

ИЗВИН'ТЕ, ПИО САМ...

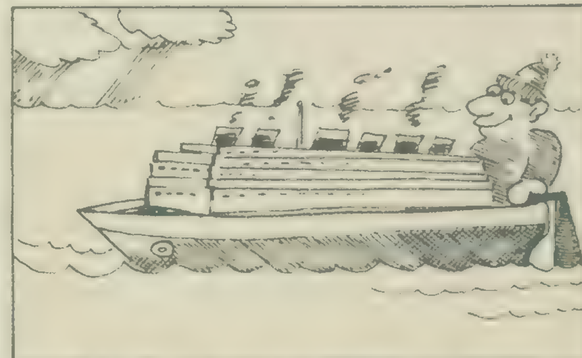

Возачима из округа Маршал у Оклахоми за које се утврди да су возили у пијаном стању заиста није лако. Ем им следује казна, ем у локалним новинама морају јавно да се извине својим суграђанима. Идеја о јавном оглашавању сопственог пијанства потекла је од судије Герија Ламкина. И судија и трезвењаци су задовољни. Све је мање пијаних возача.

КРАСТАВАЦ И ВРЕМЕ

Један од најзанимљивијих обичаја везаних уз новогодишње празнике у пољопривредним крајевима Швајцарске свакако је гатање помоћу краставца. Исечен на дванаест уздужних комада — према броју месеца у години — краставац се обилно поспе сољу. Према томе како се на ком комаду со растворила одређује се који ће месеци у години бити суви, који кишни, а који богати снегом.

ЧУВАЈ СЕ ЛЕДЕНОГ БРЕГА

Уз ове речи упозорења испратили су грађани Лос Анђелеса тридесет деветогодишњег Сесила Гејтса који се отиснуо на океан бродом који је сам саградио. Његов брод представља умањену копију познатог „Титаника“, брода који је 1912. године потонуо пошто се сударио с једним леденим брегом.

МОНТЕЗУМИНО БЛАГО

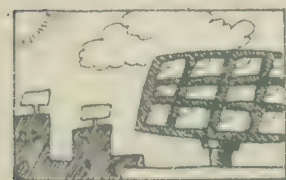
У главном граду Мексика недалеко од парка Аламеда почела је изградња нове банке. Приликом копања темеља један радник нашао је грумен злата тежак два килограма. Стручњаци који су одмах дошли изјавили су да место мора бити заштићено законом јер ту је, по њиховом мишљењу, скривено

благо астечког цара Монтезуме које су шпански конквистадори украли а, из за сада непознатих разлога, нису га отпремили у Шпанију. Археолошки налаз потврђује мишљење многих научника да Монтезумино благо није легенда већ историјска чињеница.

КУЋА СУНЦОКРЕТ

Холандски научници предлажу нов начин искоришћавања Сунчеве енергије: зграду која се окреће начињену од алуминијумских плоча дебелих један центиметар. Споља и изнутра те плоче су обложене

материјалом заштићеним акрилским лаком. Потпуно опремљена кућа тешка је 80 тона. Зграда се окреће око шупље челичне осе кроз коју пролазе водоводне и канализационе цеви као и телефонски и електрични каблови. Заправо, електрични каблови и нису нужни јер је на крову постављена батерија од енергетских елемената који Сунчеву енергију претварају у електричну. Окретањем зграде око њене осе постиже се оптимално коришћење Сунчеве енергије у току дана и године.

НОВАЦ ОВАМО!

Догађа се и то — једна банка је зарадила на сопственој пљачки...

У филијали „Мидленд" банке у енглеском граду Евелу ушао је недавно младић, пришао шалтеру, положио на њега два новчића од десет пенија и замолио службеницу да му их размени за телефон.

Љубазна службеница се окренула да га услужи, а кад је поново подигла поглед, следила се од страха: зурила је право у цев револвера.

— Новац овамо! — просиктао је младић у стилу окорелог пљачкаша.

Преврављена службеница се, међутим, није понела као што се могло очекивати: скочила је са столице и дала се у трк... Пљачкаша је ово толико збунило да је и сам побегао. На шалтеру је оставио оних десет пенија.

КАД НОЋ ПОСТАНЕ ДАН

Звучи као научна фантастика, али није: научници су нашли начина да ноћ претворе у дан... Америчка национална управа за ваздухопловство и аеронаутику (НАСА) довршила је пројекат чије се остварење за сада одлаже искључиво зато што је прескупо. Ради се о замисли да се у орбиту поставе сателити-огледала који би, одбијају-

ћи светлост Сунца, истовремено осветљавали и грејали градове северноамеричког континента. Циновска огледала би до орбите пренели васионски бродови слични „Колумбији", а свако од њих давало би светлост као 56 Месеца.

Нису баш сви одушевљени пројектом који би дан продужио за још два сата после сумрака и неколико сати пре свитања. Многи страхују да би „огледалска светлост" озбиљно нарушила природну равнотежу: једне биљке, рецимо, више уопште не би знале кад да врше фотосинтезу...

НАЈБУЧНИЈЕ У НАЈНЕЗГОДНИЈЕ ВРЕМЕ

Новорођенче у просеку плаче 113 минута у току једног дана, а најбучније је у најнезгодније време — између 10 увече и 2 ујутру. Из студије која је недавно објављена у Великој Британији родитељи су сазнали још нешто што су из искуства већ знали: да им је беба најтиша око 10 изјутра, пошто је нахране.

ПАЗИТЕ НА РАСТОЈАЊЕ

Британски психолози проучавали су навике појединих европских народа при разговору. Они су дошли до занимљивог закључка да се људи разних националности држе различитих растојања док разговарају. Ако је растојање између оних који воде разговор веће од уобичајеног, губи се осећај контакта, а ако је то растојање краће, јавља се нелагодност и тескоба.

По мишљењу Скандинаваца најидеалније растојање при разговору износи око 1,2 метар, у средњој Европи и на Британским острвима за

најпогодније растојање сматра се оно од једног метра. Италијани, пак, сматрају да је идеална раздаљина између две особе које разговарају 30—40 центиметара. Тако ће у разговору између Италијана и Енглеза Италијан стално настојати да се приближи свом саговорнику док ће овај несвесно узмицати. Што се даље иде на југ Европе, растојање између саговорника све се више скраћује и обратно. Разлике у овом растојању психолози су открили већ и међу становницима северне и јужне Француске. Британски научници предлажу да се ово њихово откриће обавезно узима у обзир приликом учења страних језика: кад успостављате контакт с припадником друге нације није довољно само да се правилно изражавате. Важни су и центиметри.

СОБА С ЛЕПИМ ПОГЛЕДОМ

Цим Харди је имао шта да види кад је отворио врата своје хотелске собе — на кревету је седела оскудно одевена непозната жена. Лепо васпитани Цим се запрепастио и брзо окренуо главу на другу страну како би одвратио поглед од даме. Кавaљерски потез га је скупо стајао: наглим трзајем озледио је један кичмени пршљен.

Пошто је одболовао своје лепо васпитање, Цим Харди је управу хотела у Чатануги у Тенесију тужио што је исту собу издала два пута, тражећи одштету од 100 хиљада долара (око 6,5 милиона динара). Тужбу је поднела и Цимова жена која је тражила одштету од 12 хиљада долара (78 хиљада динара) због „присилног лишавања мужевљевог друштва" за време док је овај видао повређени пршљен.

Хардијеви су добили парницу и лепе паре.

А ЗВЕЗДЕ СУ СЈАЛЕ

ТРАГЕДИЈА О КОЈОЈ СЕ ДУГО ГОВОРИЛО

Анте Лепеш

ЕКСПЛОЗИЈА! ЗАТИМ ЈЕ ЗАПОЧЕЛА ДРАМА: ТОНУО ЈЕ НАЈВЕЋИ И НАЈБОЉЕ НАОРУЖАНИ БРОД НАШЕ РАТНЕ МОРНАРИЦЕ.

Ноћ се примицала крају. Звезде су сјале. То Анте Лепеш никада није заборавио. Имао је и разлог: те ноћи 1. априла 1945. држао је курс по компасу, али се и „подупирао" Северњачом. Нимало чудно — свет је одувек користио звезде као оријентир.

Брод којим је Лепеш заповедао био је највећа и најбоље наоружана пловна јединица наше ратне морнарице. У регистру се водио под називом НБ-11 „Црвена звијезда" са 29 чланова посаде.

Владала је бонаца. Невољу је представљало то што су, иако је рат замирао, морем плутале мине, округла експлозивна чудовишта са „роговима" на телу. На додир с њима прштало је на све стране.

„Црвена звијезда" је обављала значајан посао и у транспорту и у борби. Сада је превозила четири путника, три делегата и теглила леут натоварен сољу. Испловила је са острва Сусак за Задар око четири часа после поноћи. Пратио ју је наоружани брод НБ-14 „Пионир" вукући исту количину и врсту терета.

Бродови су пловили на одстојању. Прва је секла воду „Црвена звијезда". У четири и десет изјутра нашла се на два километра југоисточно од Суска.

Преузми команду!

Само пет минута раније заповедник Лепеш је проконтролисао курс и уписао податке у нотес. Све је било у реду. Пошто се распитао о брзини кретања, Лепеш је напустио командни мост. При поласку се окренуо према бродском комесару Богумилу Дворнику.

— Преузми команду!

Пред улазом у стројарницу сусрео се са дежурним мотористом Чедом Петровићем који је разговарао са омладинским делегатима из Истре. Поздравио је путнике и продужио у навигациону кабину где га је чекао навигациони официр Властимир Илић. Дао му је упутства за пловидбу.

Злих слутњи није било. Савезници су означили ноћашњу руту као крајње безбедну. На путу неће бити пловећих мина, заседа и других изненађења. Ипак, заповедник је задржао опрезност: на прамцу су стално дежурала два морнара која су осматрала море испред брода.

Слобода је била питање дана. Немачко присуство на Јадранском мору готово да се није осећало. Лепеш је о томе размишљао. Још који дан или недеља и рату је крај! Како су га сви жељно очекивали. Заповедник „Црвене звијезде" поносио се својом посадом. Шта све нису прегрмели у годинама војевања.

Пошто је дао навигационом официру инструкције за пловидбу, заповедник је пошао на починак. Само да склопи очи. Час, два — биће довољно! Није дуго спавао. Умор га је ломио. Устао је и закорачио...

Истог тренутка проломила се експлозија и таму разбио наранџасти блесак. У кабини је нестало светлости. Јака дрвена грађа почела је да се руши. Потом се цела просторија за навигацију сручила на њега и официра Илића.

Није било сумње: брод је налетео на плутајућу мину. Велика количина експлозива просто је разнела крмени део. Остатак је раскомадан. Зар сада кад је рат готов, пролетело је Лепешу кроз главу. Затим је изгубио свест.

„Црвена звијезда", понос наше ратне морнарице — тонула је. А заробљена је од Немаца који су је преуредили у тршћанском бродоградилишту за специјалну операцију. Не знајући како да доскоче брзим партизанским бродицама на Јадрану они су у пролеће 1944. дошли на идеју да парирају истим или већим али прерушеним пловилима. На првом задатку један од њих, „Антон", пао је у руке партизанима. Прекрштен је у „Црвену звијезду".

Десет метара под морем

Лепеш је брзо дошао себи. Свуда око њега разрована и деформисана грађа. Лежао је на леђима. Прво што је видео био је отвор сличан улазу у пећину. Поглед му се задржао на звездама. Сјале су. Бледа светлост продирала је у остатке навигационе кабине.

Заповедник брода покушао је да устане. Није ишло. Тек тада схватио је да је до појаса приклештен тешким гредама и даскама. Преко те гомиле лежали су и комади гвожђа. Спустио је поглед и са ужасом закључио да се неће ишчупати. Одупро се о лактове и начинио трзај телом. Није се померио ни педаљ.

Секунди су пролазили. Зачуо је клокотање воде. Потражио је погледом официра Илића. Није га било. Вероватно је у тами Илић за Лепеша помислио да је део разбијеног намештаја и, не чекајући, извукао се. Све је било тихо, као у гробници. Лепеш је напрегао слух. Ништа, ни јаука ни повика. Поново је зачуо клокотање воде. Знак да је брод брзо тонуо. Заповеднику је било јасно да му преостаје највише минут-два живота. Отићи ће на дно уклештен, немоћан. Сакупио је снагу, удахнуо ваздух и напрегао се не би ли се извукао. Сад или никада! Ни овог пута није успео. Клонуо је.

Наду му је вратио заменик Тома Маринковић. Његов глас допирао је из суседне просторије. Делио их је само дрвени зид. Лепеш му се јавио. Руке су им се сусреле у тами. Маринковић је покушао да извуче Лепеша. Брод је већ утонуо у море до палубе. Први Маринковићев покушај није дао плода.

— Хајде још једанпут, запни! — молио је Лепеш.

Ништа.

— Маринковићу, спасавај се! — викнуо је заповедник.

Другачије није могао да поступи. Море је силовито надирало. Маринковић је узмакао. Нека се бар он спасе. Ниво воде је незадрживо растао. Још мало и море ће се склопити над Лепешом и бродом. Најзад, и то се догодило. Заповедник је удахнуо ваздух. Тонуо је с бродом, метар, два, три... десет метара испод мора! Кроз главу му је летело: покушај још једанпут, покушај!

Кисеоник у плућима је полако нестајао. Учинио је очајнички напор, гулио је с ногу кожу, месо, крв је липтала, осетио је како слана морска вода нагриза свеже ране. У једном тренутку учинило му се да му дрвена грађа таре и голе кости. Болело је, ужасно болело. И извукао се! Последњом количином кисеоника испловио је на површину. Из носа, устију и ушију јурнула му је крв.

— Команданте, дођи! — зачуо је глас помоћника Маринковића који је лежао у бродском чамцу.

Кад је доплива до чамца и убацио се у њега, пошле су му сузе. Плакао је.

— Шта је са осталима? — било је прво што је питао.

* * *

Од 29 чланова посаде спасло се — 17. Стројар Чеда Петровић остао је без обе ноге. Данас живи у Загребу као најтежи инвалид наше ратне морнарице. Анте Лепеш живи у Сплиту. И он је инвалид. Иако не сноси ни најмању кривицу за трагедију „Црвене звијезде", никада није успео да се ослободи море коју је доживео те страшне ноћи 1. априла 1945. После дугогодишњег трагања стручњаци Хидрографског института Југословенске ратне морнарице пронашли су у јулу 1977. олупину „Црвене звијезде" на дубини од 48 метара. Специјални одред је извадио остатке погинулих чланова посаде и бродско наоружање. Остаци погинулих чланова посаде свечано су сахрањени у заједничку гробницу близу Малог Лошиња 1979.

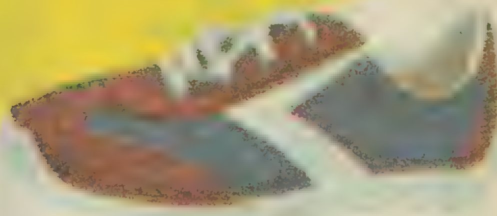
Миленко Тодоровић

У ЧИЗМАМА ЗА СНЕГ

РЕЗУЛТАТИ ЛИКОВНОГ КОНКУРСА »НАЦРТАЈТЕ ПИНОКИЈА«

БЛИЖИ СЕ ЗИМСКИ РАСПУСТ, ГРУДВАЊЕ И САНКАЊЕ, ПА ЋЕ ТОПЛЕ „ЈУГОПЛАСТИКИНЕ" ЧИЗМЕ ДОБРО ДОЋИ. А КАД ПОЧНЕ ШКОЛА, ПОХВАЛИТЕ СЕ ДРУГОВИМА НОВОМ ТОРБОМ, ПАТИКАМА ФЛОМАСТЕРИМА, ОЛОВКАМА И ПРИВЕСЦИМА.

У овом броју објављујемо имена 90 добитника који су освојили награде на великом међународном конкурсу „Нацртајте Пинокија". Остало је још нешто више од половине имена малих цртача којима су припале лепе награде. Њихова имена ће бити објављена у у наредним бројевима „Политикиног забавника".

Топле постављене чизме
добили су:

Мирослав Гајић, Станка Пауновића 66/9 Београд,
Валерија Фекете, Београдска 1/а Бела Црква,
Коста Милошевић, ученик III/1 Осн. школе „Вук Караџић" Црвенка,
Ненад Лукић, III/2 Основне школе „Вук Караџић" Црвенка,
Соња Тепавчевић, Анте Јакића 24 Бањалука и
Иванка Пејић, село Перлози Прибинић.

Спортске патике
шаљемо:

Патрицији Цветковић, 26. маја 71 Љубљана,
Александри Стаматовић, ученици 1/4 Осн. школе „Вук Караџић" Црвенка,
Доминику Трвсини, Чемликова 60 Селенча,
Јасмини Влашић, Ђоке Радака 4 Кикинда,
Оливери Лајић, Петрињска 8/13 Суботица и
Алану Салачи, Махмута Бушатлије 73 Бањалука.

»Југопластикине« спортске торбе „адидас"
припале су:

Теодори Станковић, Кнеза Милоша 77 Београд,
Горану Закићу, Гробљанска 27 Хоргош,
Браниславу Батањском, Маршала Тита 74/а Ново Милошево,
Катарини Начић, др Ђорђа Ковачевића 25/п Лазаревац,
Кинги Сировици, Маршала Тита 41 Нови Кнежевац,
Дину Ољачи, Сајмиште 62 Вуковар,
Тому Бајцару, Жупанчичева 12 Загорје на Сави,
Андреју Крамару, Добојска 38 Цеље,
Драгици Гаврић, Маршала Тита 128 Србобран;
Јелени Иванчевић, Алексе Шантића 31 Нови Сад,
Виктору Стефановићу, Јахоринска 16, Храсница,
Далиборки Младеновић, Колонија Ђурђево брдо 2/11 Светозарево,
Горану Ристићу, Елечерски друм 52 Зрењанин,
Љубомиру Маринковићу, Дринчићева 4 Београд и
Мирјани Тепавчевић, Војводе Мишића 53/3 Обреновац.

Гарнитуре фломастера
— поклон Издавачке куће за децу из Болоње
добили су:

Мирјана Радман, Трн 385 Залужани, Бањалука,
Ана Хеблин, Лојенов прилаз 6/XII Загреб,
Зорана Црнчевић, Трг братства и јединства 8 Костолац,
Соња Воркапић, Дечји вртић бр. 3 ОВОО „Наша радост" Зрењанин,
Дејан Златановски, Улица „Вамбел" 2—5/5 Скопље,
Мирослав Дилбер, ученик III/а Основне школе „Осјечка ударна бригада" Осијек,
Сандра Вујовић, Војислава Илића 90/IV Београд,
Вики Вичић, Виноградска 51 Загреб,
[illegible] Урсша Предића 100 Зрењанин,
Горан Амброж, Деяова 14 Марибор,
Кенан Агић, Ступско брдо 18/а Сарајево и
Феђа Талић, Анђе Кнежевић 8 Бањалука.

Разноврсне привеске,
које поклања »Фиат« из Торина,
добили су:

Биљана Михајловић, ученица II/1 Основне школе „J. J. Зм[illegible] Сремска Митровица,
Василија Ступар, Прерадовићева 82 Петроварадин,
Наташа Стојановић, Народног фронта 62 Бања Ковиљача,
Јурај Мури, Цеста хероја 38 Ново Место,
1. 12 .1982. 9 Цицера
Антони Крижанић, Шеноина 3/32 Суботица,
Тијана Радојчић, Теодора Драјзера 5 Београд
Владимир Секулић, Сање Живановић 42 Београд,
Вања Клепец, Голник 47 Голник,
Живка Шућов, И. Л. Рибара 26 Надаљ,
Анита Јововић, Маршала Тита 79 Црвенка,
Драган Михаиловић, Краља Милутина 27 Београд,
Владимир Букилић, 29. новембра 82 Београд,
Ивана Барић, Срдочи 4/II Ријека,
Игор Петровић, Драге Жервеа 62/3 Ријека,
Алма Посванџић, Ш. Кукавице 7/II Горажде,
Тања Ћашић, Ал[illegible]ијева 10, Дугане Нови Загреб,
Данијела Гогић, Ђуре Ђаковића 40 Кисељак код Сарајева,
Мира Р. Станић, Основна школа „Бранко Делић" Шљивовица Чајетина,
Наташа Паламидова, Доно Попов 6 Кавадарци
Лидија Нагју, Торњуоси 10 Сента,
Јелена Трошић, Горанских бригада 1 Брус,
Горан Јаковљевић, Народног фронта 24/4 Нови Сад,
Ана Савић, Јурија Гагарина 187/43 Нови Београд,
Ана Миљуш, Господар Јованова 8 Београд,
Мила Лошић, Космајског одреда 1 Београд,
Зоран Соколов, Тоше Караџа 3/5 Скопље,
Мими Аџијевска, Улица 518 бр. 1 Скопље,
Јадранка Кожић, ученица III разреда Осн. школе Брезнички Хум, Брезнички Хум,
Дејан Тодоровић, Ђуре Даничића 52 Вршац и
Лидија Кењи, Карла Маркса 19 Бечеј

Оловке „фиат"
припале су:

Браниславу Ћекићу, Косте Ђурића 14 Зрењанин,
Александри Миљковић, Трг победе 7/35 Вршац,
Берти Ливили, Петра Горчића 48/А Сента,
Душану Прелевићу, Љермонтова 12/42 Београд,
Марини Радивојевић, Железничка 26 Радинац,
Милени Кикић, Вјекослава Ковача 18 Београд,
Невени Глинтић, Гоце Делчева 11/I Земун,
Романи Сребочан, Куриловац 8 Ожаљ
Слађани Бојић, Корнацка [illegible]/5 Борча,
Габријели Молнар, Милутина Ускоковића 1 Суботица,
Оливери Ђурић, Панте Срећковића 5 Београд,
Слободанки Десанчић, Ђуре Ђаковића 14/21 Бања Лука,
Ивану Миленковићу, Петог конгреса 61/7 Ниш,
Бојану Бујаку, Бул. братства и јединства 6/VII Зеница,
Драгани Достанић, П. Десанчића 14 Зрењанин,
Душку Радонићу, ученику II разреда Основне школе Прибинић,
Галијани Огњанов, Борска 13/II Београд,
Мирјани Видановић, Бориса Кидрича П+7/II Пирот и
Оливери Кајгановић, Вождова 27 Ниш.

У идућем броју
наставак
резултата конкурса.

РУЖА ЈЕ РУЖА ЈЕ РУЖА ЈЕ РУЖА

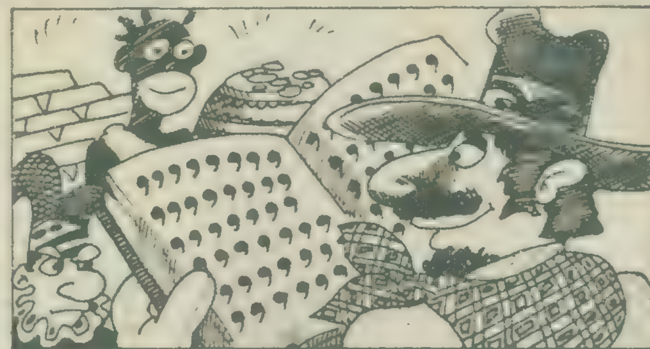
ГЛАСИ НАЈЧУВЕНИЈА РЕЧЕНИЦА КЊИЖЕВНИЦЕ ГЕРТРУДЕ ШТАЈН КОЈА ЈЕ ДАЛА И НЕКОЛИКО ОПАСКИ О ЗНАЦИМА ИНТЕРПУНКЦИЈЕ: „ПРИДРЖАВАЈУЋИ ВАМ КАПУТ И ОБУВАЈУЋИ ЦИПЕЛЕ ЗАПЕТА ВАС СПРЕЧАВА ДА АКТИВНО ЖИВИТЕ. СМАТРАМ ДА ЈЕ ЊЕНА УПОТРЕБА ИСПОД ЧАСТИ, А ЗНАК ПИТАЊА И УЗВИКА СУ ПРОСТО ОДВРАТНИ".

Авангардна списатељица Гертруд Штајн (1874—1946), родом из Пенсилваније, била је једна од најугледнијих америчких личности које су за место боравка изабрале Париз, тада ван сумње најзанимљивији град на свету. Салон госпођице Штајн, који су редовно посећивали и Пикасо и Ернест Хемингвеј и други тада или касније познати људи. и уметничка збирка процењена на шест милиона долара петнаест година после њене смрти, уживали су светску славу. Њене необичне књиге, међу којима „Три живота" и „Аутобиографија Алисе Б. Токлас" донеле су јој и светску књижевну славу. Стил јој је био дотад невиђен, пун упрошћавања и понављања, а уз све то није водила нимало рачуна о интерпункцији. Већина њених дела има само тачке „које живе саме за себе" и тек понеки редак зарез мада је њих посебно презирала сматрајући их за „слуге" које читање чине сувише лаким. Гертруда Штајн је написала: „Придржавајући вам капут и навлачећи вам ципеле запета вас спречава да живите активно како би требало и за мене је њихова употреба испод части". Што се тиче знака питања и узвика Штајнова је налазила да су „директно одвратни". Најчувенија реченица Гертруде Штајн гласи: „Ружа је ружа је ружа је ружа".

Нена свано себи забибери

Тимоти Декстер (1747—1806) био је успешни занатлија пре него што је постао трговински магнат. Богатство је стекао невероватном спретношћу да рударском центру Велике Британије Њукастлу прода угаљ или топао доњи веш и вунене рукавице острвима у подручју Кариба где баш никада није хладно. Да би што пријатније • уживао у свом иметку, новопечени богаташ је у држави Масачусетс купио огромну џорџијанску палату чију је спољашност украсио статуама у природној величини многих славних људи — ту су се нашли адмирал Хорацио Нелсон, Адам и Ева, Џорџ Вашингтон, Луј XIV и Декстер лично. У палату је довео супругу, за коју је тврдио да је дух, сталног астролога, „дворску будалу" и афричку принцезу за главну домаћицу. Године 1802. Декстер је изненада добио инспирацију да постане писац и издао је на двадесет четири стране филозофску аутобиографију под насловом „Зачин за зналце". У књизи он брани и хвали свој начин живота, описује како се обогатио, сећа се младости и наговештава да би био веома подесан за императора Сједињених Америчких Држава. Ова аутобиографија сдавно би пала у заборав да у њој нема нечег јединственог: цела се састоји од једне једине реченице, ако би се то и назвало реченицом. Дакстер није употребио ни један једини знак интерпункције: ни тачку. ни зарез, ни две тачке, ни знаке навода, ни апостроф, ни знак питања... Граматички је „Зачин" био без почетка и без краја, једна мисао мешала се с другом без главе и репа. нишале су попут свемира и времена из бескраја и губиле се у бесконачности. Пријем на који је наишао овај књижевни бисер натерао је поносног аутора да са-

мом себи призна како књига без интерпункције није успште књига и пожурио је да исправи грешку. У следећем издању, које је, на жалост, изгубљено, Декстер је додао једну страну која је од 1838. године део сваког новог издања. Страна се састојала од тринаест линија пуних знакова интерпункције — редова и редова тачака, зареза, тачака и зареза. знакова узвика и питања, апострофа и сличног како би читаоци, по његовом савету исписаном изнад свега тога, могли да „посоле и побибере" текст који читају онако како им одговара. Наравно да му је овај потез донео вечну славу.

Цео роман једна реченица

Плодни пољски писац Јержи Анджејевски (1909.—) на почетку каријере био је под утицајем католицизма. Око 1953. прихватио је нови покрет — литературу која не признаје интерпункцију. Тако је 1962. написао књигу „Врата раја" која је шеснаест година потом преведена на енглески и издата у Лондону. Цео роман, који се бави Дечијим крсташким ратом, написан је у једној јединој реченици, а првих 40 хиљада речи нема ниједан знак интерпункције.

Ритам за „Алнохоле"

Познати француски уметник Гијом Аполинер (1880—1918) одрастао је у низу католичких школа интернатског типа јер му

је мајка, пољска племкиња, била сувише заокупљена рулетом, а ванбрачни отац, италијански официр, напустио их је још у Риму где се Аполинер родио. Кад је одрастао, преселио се у Париз, давао приватне часове, повремено радио као чиновник и писао текстове које су други потписивали као своје. Затим је постао критичар, писац кратких прича и песник. Аполинер је један од твораца уметничких праваца познатих као футуризам и кубизам, он је сковао реч надреализам. Његовом заслугом

откривен је француски сликар наиван данас чувени Анри Цариник Русо. Интимни пријатељи били су му славни Пикасо, Брак, Матис. Праву славу Аполинер је стекао 1913. књигом поезије „Алкохоли" која је разбеснела многе критичаре јер није имала знаке интерпункције. Песник је свој став овако објаснио: „Што се тиче интерпункције, избацио сам је само зато што ми се чинило да је непотребна, а и јесте непотребна. Сам ритам и подела у редове даје песми праву интерпункцију и друга јој није потребна"

Гнусна саботажа издавача

Пречасни Џон Добсон (1794—1847), образовани енглески свештеник познат по својим математичким расправама, није уживао нарочиту популарност само зато што није волео да употербљава интерпункцију осим понеке тачке. Године 1815. објављено је његово најбоље дело „Елементи геометрије" у два тома. Дело се веома истицало одсуством било каквог знака интерпункције изузев часних изузетака у виду тачака на крају сваког пасуса. „Велико је питање да ли је продат и један једини примерак" гласио је коментар једног од критичара. „Саботажа" издавача „Кембриџ преса" покварила је чистоту Добсонове прозе — на насловној страни прокријумчарене су две тачке, тачка и зарез, један зарез и једна тачка. Године 1871. Аугустус Де Морган, математичар славнији од Добсона у књизи описа писаца чудака донео је биографију Џона Добсона — написану без интерпункције.

и: шест непредавања

Е. Е. (Едвард Естлин) Камингс (1894—1962), син пастора из Бостона, био је песник и сликар, „анфан терибл" америчке литературе. Његова веома индивидуалистичка употреба, боље речено неупотреба, интерпункције и граматичких правила учинила се „ексцентрична" и „збуњујућа" првим критичарима који су га приказали јавности, али је он ипак постао познат. Истина је да није волео зарезе, тачке и, нарочито, велика слова, али је зато с уживањем стављао цртице и заграде. Неке од његових поема заиста нису имале ниједан знак интерпункције, али је Камингсов оригинални стил привукао бројне имитаторе од којих ниједан није имао и његов песнички дар. Овај песник увек спреман да испроба све што је ново имао је и фини смисао за хумор. Себе је називао (потписивао) е.е. камингс, а чувена предавања која је одржао на Харвардском универзитету крстио је и: шест непредавања.

Приредила:
Бојана Дожић

ОН ОПАСАН?

Научници су закључили да је поларни медвед најопаснија од свих животиња ове врсте које живе на нашој планети. Висок око два метра и тежак пола тоне он само једним ударцем шапе може да усмрти сваку животињу, па и човека. Још је занимљивија чињеница да је тек рођено младунче белог медведа толико мало да се комотно може сместити у свачији длан! И тако, док се управник зоолошког врта у Лондону жали на свог станара тврдећи да је хладан и суров, Лилијан Данијелс, природњак из Данске, овако се забавља са својим мезимцем.

КОСПАС И САРСАТ

САМО ЗА ПОСЛЕДЊИХ ПЕТ ГОДИНА ПОТОНУЛО ЈЕ ДВЕ ХИЉАДЕ БРОДОВА НЕ РАЧУНАЈУЋИ ЈАХТЕ, ШКУНЕ И ЧАМЦЕ. ЧЕСТЕ СУ И НЕСРЕЋЕ С АВИОНИМА. МОЖЕ ЛИ СЕ ТУ НЕШТО УЧИНИТИ?

Седам људских живота спасено је само у току једног месеца. Сателит-спасилац Совјетског Савеза помогао је да се открију места хаварије три авиона и једне јахте. Ово је саопштено на недавно одржаној конференцији међународне координационе групе за реализацију пројекта „КОСПАС-САРСАТ" у Виљамсбургу у САД. У раду су учествовали представници четири земље учеснице пројекта: СССР, САД, Канада и Француска.

Сензационална вест о успешном практичном старту новог система најпре је стигла из Канаде, почетком септембра ове године. Први сателит спасилац „Космос-1383", лансиран у орбиту са територије Совјетског Савеза 30. јуна у циљу експерименталне провере, омогућио је да се одреде координате места у Британској Колумбији где се срушио један авион. Локалној служби за спасавање било је познато да се у авиону налазе три човека, али сви покушаји да се пронађе нестали авион остали су без успеха. Срећом, убрзо је добијена информација са сателита која је омогућила да се врло брзо открије место несреће. Сва тројица путника, мада рањена приликом удеса, преживела су.

Крајем септембра догодила се слична ситуација приликом трагања за другим омањим авионом са два члана посаде. И овог пута сателитска информација омогућила је да се брзо открије слупани авион. Пилот је, на жалост, изгубио живот, док је други члан посаде преживео захваљујући брзом откривању места несреће.

У току септембра једна јахта са троје људи нашла се у ускомитланом мору, 480 километара од обала Нове Енглеске. Авион који је прелетео изнад тог подручја регистровао је сигнале СОС, али није успео да утврди координате јахте у невољи. Тек када су на сателитима добијени подаци о месту хаварије, бродови који су се нашли у том подручју успели су да пронађу јахту и спасу посаду.

Одавно се осећа потреба за сателитском службом која би трагала и спасавала хаварисане летелице и бродове. Наиме, светска статистика показује да је само у току последњих пет година више од 2 хиљаде бродова доживело бродолом, не узимајући у обзир јахте, шкуне и чамце. Практично сваких један и по час појави се потреба да се пружи помоћ неком пловилу. На велику жалост, на сваких 36 часова један од бродова потоне. А из наведених примера види се да несреће нису ретке ни у авијацији. Често се догађа да сигнале СОС спасиоци из разноразних разлога не успевају да ухвате, или координате места хаварије остају непознате.

Научници скупа у Виљамсбургу могли су да се на најнепосреднији начин

увере у ефикасност сателитског система. Недалеко од места у коме се одржавала конференција постављен је разлупан авион, тачније, његов репни део. У том авиону налазио се мали радио-предајник тежак око три килограма који је упутио сигнал о несрећи. Сателит „Космос — 1383" регистровао је упућене сигнале и место хаварије одредио с прецизношћу од око 2 километра! А такви предајници могу да се инсталирају не само на авионима и бродовима. Њих могу носити алпинисти, геолози, истраживачи Северног и Јужног пола, па и обични туристи када крећу у освајање непознатих терена. Цена апаратуре доступна је сваком.

Потребно је рећи да се овај систем спасавања тек разрађује. Нови сателити са овом наменом лансираће се по договору између СССР и САД. Први амерички сателит-спасилац требало би да буде лансиран 1983. На њему се ради већ пуних пет година. Радове су започели СССР и САД, а затим су се у пројекат укључиле Канада и Француска. Сличне пројекте реализују Норвешка и Енглеска.

У све четири земље учеснице пројекта до данас су подигнути центри за руковођење системом и наземни пунктови за пријем информација са сателита. У СССР се, рецимо, центар налази у Москви, а пунктови у Архангелску и Владивостоку. Усаглашени су сви технички параметри који осигуравају поуздану координацију свих елемената система. То значи да радио-предајник за емитовање сигнала СОС, ма у којој земљи био произведен, мора да одговара одређеним стандардима. Сигнал би садржавао податке о националној припадности брода или авиона, шифру и неке допунске податке, на пример, о карактеру хаварије.

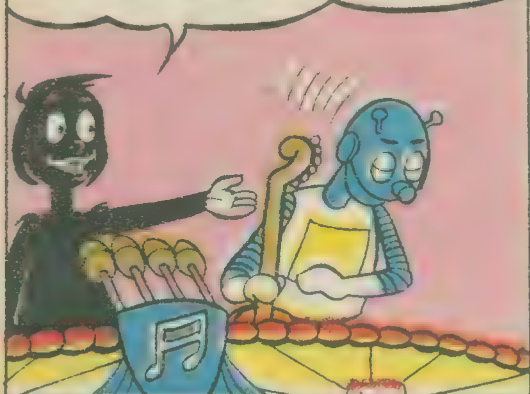
Систем се иначе састоји од два блока: „Коспас" (СССР) и „Сарсат" (САД, Канада и Француска), а могу функционисати заједно и сваки за себе. Основицу система чине сателити који ће се изводити у орбиту на висину довољну за ослушкивање целокупне површине планете. Сателити могу истовремено да обрађују 400 саопштења која предајницима стижу из различитих области! Прецизност одређивања координата места хаварије варирала би од 2 до 4 километра. Примљене информације сателит би хитно емитовао одговарајућој спасилачкој служби ове или оне земље и шансе за спасење тог часа почињу да расту вртоглавом брзином.

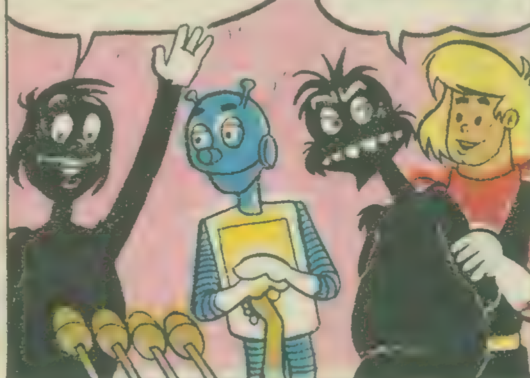
Р. Досковић

ДИКАН И ПРЕТЊА СА ОРИОНА

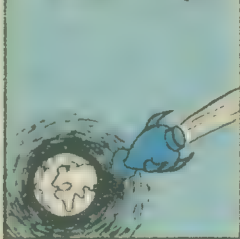
ВЕЛИКИ ДОГАЂАЈИ ИЗ ДАЛЕКЕ БУДУЋНОСТИ

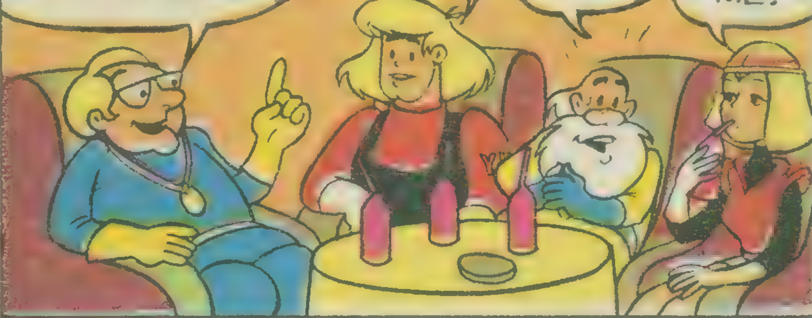

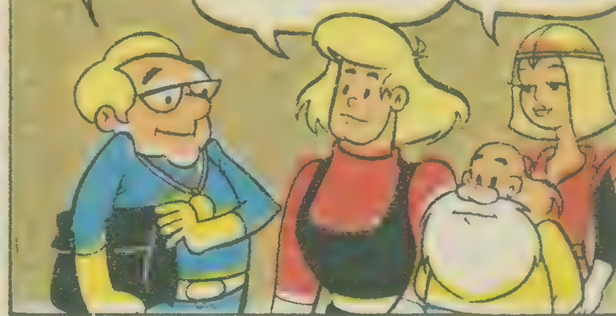

ПОСЛЕ СРЕЋНОГ ЗАВРШЕТКА ДИКАН ВУКОЈЕ И ВЕСНА ВРАТИЛИ СУ СЕ НА ЗЕМЉУ У БЕОГРАД.

ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ ГОРАН ЈЕ ОДУШЕВЉЕН...

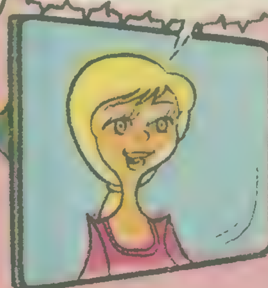

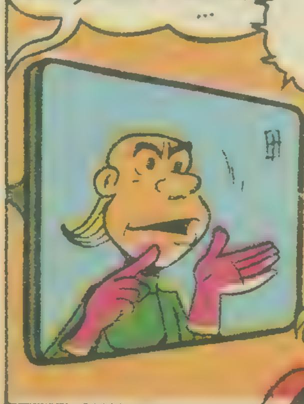

МАЛО КАСНИЈЕ У СТУДИЈУ ЈРТ

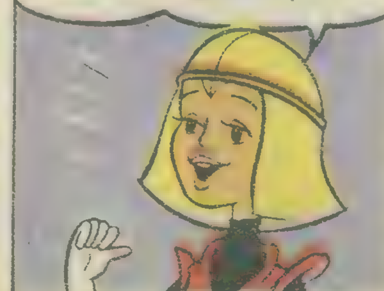

ИДУЋЕГ ПЕТКА: ВЕСНА ИПАК НИЈЕ ЛОШЕ ПРОШЛА У КОСМОСУ!

ФАНТОМ: ВЕНЧАЊЕ

I ДЕО

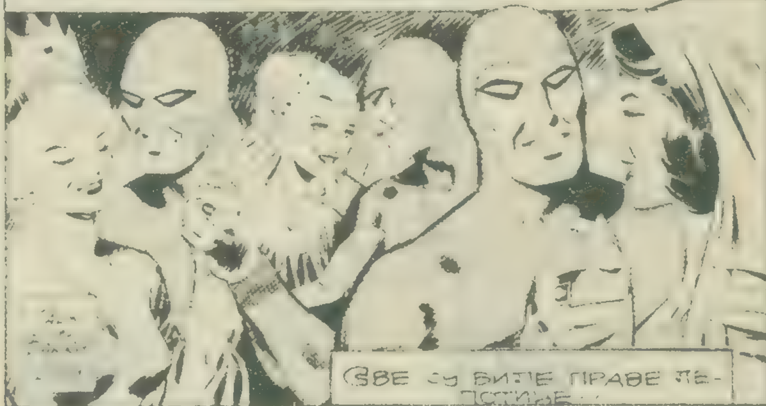

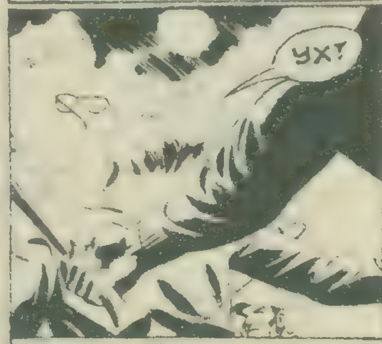

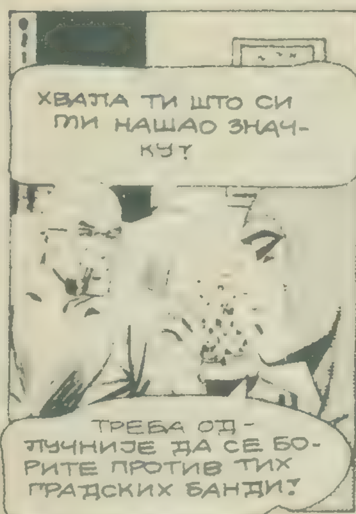

ХВАЛА ТИ ШТО СИ МИ НАШАО ЗНАЧКУ!
ТРЕБА ОДЛУЧНИЈЕ ДА СЕ БОРИТЕ ПРОТИВ ТИХ ГРАДСКИХ БАНДИ!

ЈЕСИ ЛИ РАЗГОВАРАО С ДИЈАНОМ? ИМА НЕШТО ВАЖНО ДА ТИ КАЖЕ!
НИСАМ! ИДЕМ ОДМАХ КОД ЊЕ!
?

ДЕЈВ РЕЧЕ ДА ЖЕЛИШ НЕШТО ДА МИ КАЖЕШ!
ДА! ЧУЋЕШ НОВОСТ! САЧЕКАЈ МЕ!
?

ШТА ЛИ ЈЕ ТО ТАКО ВАЖНО?
АВ!

ЕВО ЈЕ, ДОЛАЗИ!

ДИЈАНА, БРЗО ГОВОРИ! ЗНАШ ДА МОРАМ ДА СЕ ВРАТИМ У ЏУНГЛУ!
ЗНАМ, АЛИ ПРВО...
...БОЉЕ СЕДИ!
?

У ПИТАЊУ ЈЕ ИЗНЕНАЂЕЊЕ!

ЕВО, СЕО САМ! ОТКРИЈ МИ ТУ ВЕЛИКУ ТАЈНУ!
НИЈЕ ВЕЛИКА, АЛИ...

ДРАГИ, ИМАЋЕМО БЕБУ!

!!

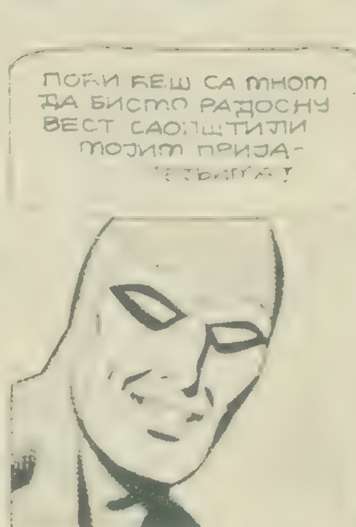

ЈЕСАМ ЛИ ЈА ТО ДОБРО ЧУО?
ЈЕСИ!

СИГУРНА СИ?
САСВИМ!

ЈУХУУ!
?

КОЛИКО ДУГО ТО КРИЈЕШ ОД МЕНЕ?
НЕ ТАКО ДУГО! ЖЕЛЕЛА САМ ДА БУДЕМ ПОТПУНО СИГУРНА ПРЕ НЕГО ШТО ТИ САОПШТИМ!

ОХ! ЈЕСАМ ЛИ ТЕ ПОВРЕДИО?
НИСИ...

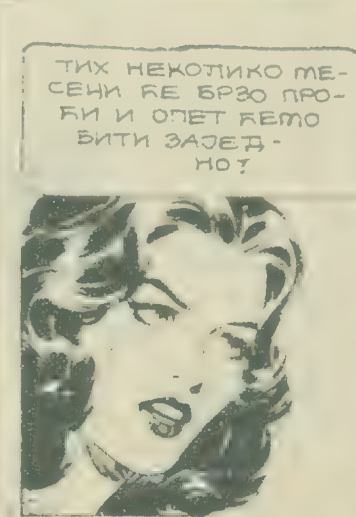

ХАЈДЕ ДА САОПШТИМО ВЕСТ МАМИ И УЈАКУ ПРЕ НЕГО ШТО КРЕНЕШ!

ПОЋИ ЋЕШ СА МНОМ ДА БИСМО РАДОСНУ ВЕСТ САОПШТИЛИ МОЈИМ ПРИЈА-

ДРАГИ, НЕ МОГУ...

ПОКУШАЈ ДА МЕ СХВАТИШ...
...БЕБА ЋЕ ДОЋИ НА СВЕТ ТЕК КРОЗ ШЕСТ МЕСЕЦИ! МОРАМ ЈОШ ДА РАДИМ!

ТРЕБА И СВОГ ШЕФА И КОЛЕГЕ ДА ОБАВЕСТИМ! БИЋЕ ОДУШЕВ-

А КАД ДОЂЕ ВРЕМЕ, БИЋЕМО ЗАЈЕДНО!

ТИХ НЕКОЛИКО МЕСЕЦИ ЋЕ БРЗО ПРОЋИ И ОПЕТ ЋЕМО БИТИ ЗАЈЕДНО!

ИЗГЛЕДАЛИ СУ ТАКО СРЕЋ-

У ПРАВУ СИ, ДИЈАНА! СЛОЖИЛИ СМО СЕ ДА ЋЕ СВАКО НАСТАВИТИ СВОЈ ПОСАО!
А КАД ДОЂЕ ВРЕМЕ ЗА БЕБУ, ВИЋЕМО ЗАЈЕДНО!
НАРАВНО!

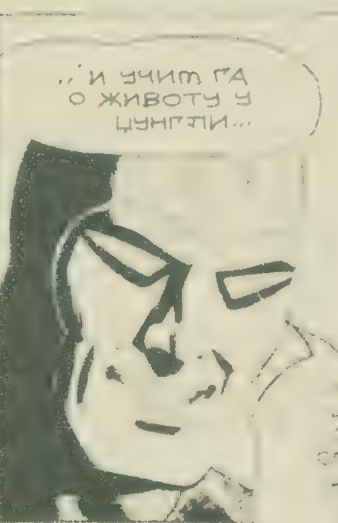

МАМА, УЈКА ДЕЈВ, ИМАЋЕМО БЕБУ!
СТВАРНО? ТАКО САМ ТО ПРИЖЕЉКИВАЛА!
ДИВНО!

НАПРАВИЋЕМО НОВ РАСПОРЕД У КУЋИ! МОЈА СОБА ЋЕ БИТИ БЕБИНА, А
МАМА, ПОЛАКО! НЕЋЕМО ЈОШ ДА ПРАВИМО ПЛАНОВЕ!

ГДЕ ЋЕ ДА СЕ РОДИ?
НЕ ЗНАМ!

ДОСАД СУ СВИ ФАНТОМИ ДОЛАЗИЛИ НА СВЕТ У ПЕЋИНИ, У ЏУНГЛИ!

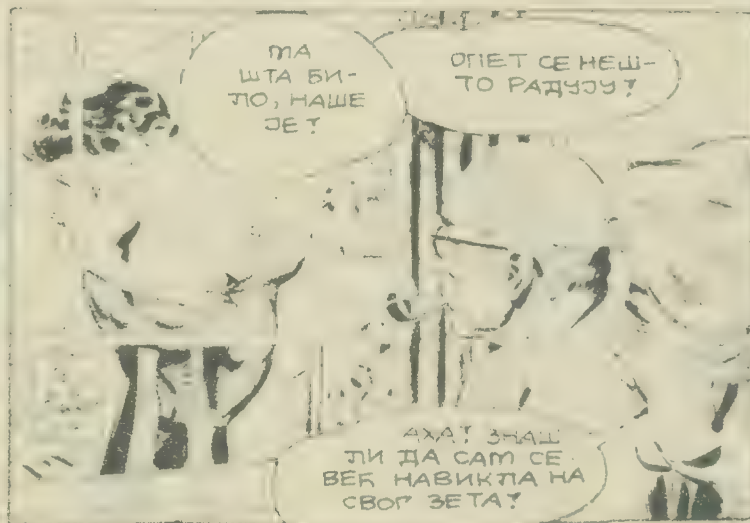

СТВАРНО СИ СРЕЋАН ЗБОГ БЕБЕ?
ЈЕДВА ЧЕКАМ ДА МУ ПРИЧАМ О НАШОЈ ТРАДИЦИЈИ,

... И УЧИМ ГА О ЖИВОТУ У ЏУНГЛИ...

А ШТА АКО БУДЕ ДЕВОЈЧИЦА?
?!

НАША БЕБА ДА БУДЕ ДЕВОЈЧИЦА?
ПА И ОНЕ ДОЛАЗЕ НА СВЕТ!
МОГУЋНОСТ ЈЕ ПЕДЕСЕТ ПРЕМА ПЕДЕСЕТ!

НАРАВНО! ТО МИ УОПШТЕ НИЈЕ ПАЛО НА ПАМЕТ!

МА ШТА БИЛО, НАШЕ ЈЕ!
ОПЕТ СЕ НЕШТО РАДУЈУ!
АХА! ЗНАШ ЛИ ДА САМ СЕ ВЕЋ НАВИКЛА НА СВОГ ЗЕТА!

ГАРАНТУЈЕТЕ ДА ЋЕ ОВДЕ БИТИ МИРАН?
БЕЗ БРИГЕ!
ПРТЉАГ

ДЕМОНЕ, УЂИ!

МОРАМ ДА ВИДИМ ДА ЛИ ЋЕ ГА ДОБРО СМЕСТИТИ!
ОХ, КАД БИХ И ЈА

НЕ БРИНИТЕ, ЈА ЋУ ГА ПАЗИТИ!
ХВАЛА ВАМ!
ГОСПОДИНЕ ВОКЕР, ВРЕМЕ ЈЕ ДА УЂЕТЕ У АВИОН!
ФРЕНКС БЕРИ ВОКЕР

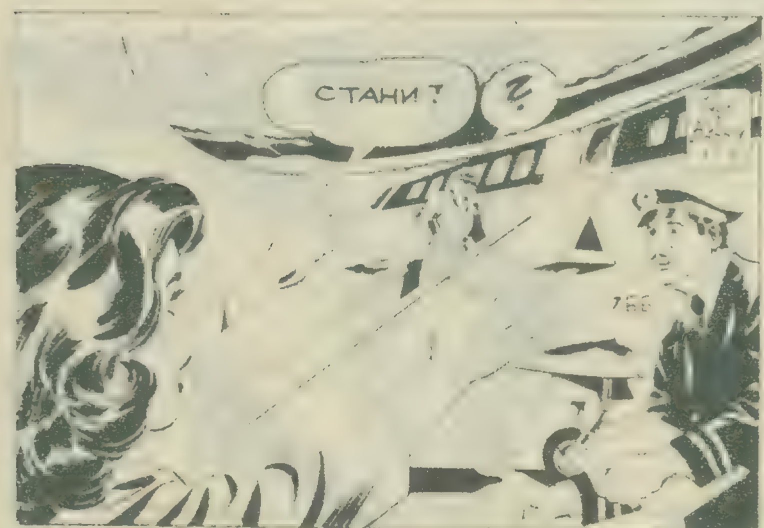

ДО ВИЂЕЊА, ДИЈАНА! ЧУВАЈ СЕ И БРИНИ О ЊЕМУ... ИЛИ ЊОЈ!
ДРАГИ...

?
...ХОЋУ И ЈА С ТОБОМ!
?

БАШ САМ ГЛУПА! ЗНАМ ДА НЕ МОГУ!
ОБАВИ ПРВО СВЕ ПОСЛОВЕ!

ЗАЧАС ЋЕ ПРОЋИ ТИХ НЕКОЛИКО МЕСЕЦИ И БИЋЕМО ЗАЈЕДНО!
ПИШИ КАД ДОЛАЗИШ!

ОХ! ПОЧЕЋУ ДА ПЛАЧЕМ!

СТАНИ!
?

САМО ЈОШ ЈЕДНОМ ДА ТЕ ПОЉУБИМ!
ДО ВИЂЕЊА, МИЛА!

ОН ЈЕ СРЕЋАН ЧОВЕК!
СРЕЋНА САМ И ЈА!

САМО ЈОШ ЈЕДНОМ ДА ТЕ ПОЉУБИМ!

ДРАГА!

ОСЕЋАМ СЕ СТРАШНО! МАЛО ЈЕ ФАЛИЛО ДА ПОБЕГНЕМ С ЊИМ!
ТАКВА ПАТЊА ЈЕ НАЈСЛАЂА!

ДОЂИ, ДЕГОНЕ!
МОВИТАН БЕНГАЛ

ХЕРОЈУ, НЕДОСТАЈАО СИ МИ!
И ТИ СИ ЊЕМУ НЕДОСТАЈАО, ФАНТОМЕ!

ИМАЋЕМО БЕБУ!
ФАНТОМУ ЈЕ САД СВЕ ИЗГЛЕДАЛО ДРУГАЧИЈЕ У ЏУНГЛИ...

ФАНТОМЕ!

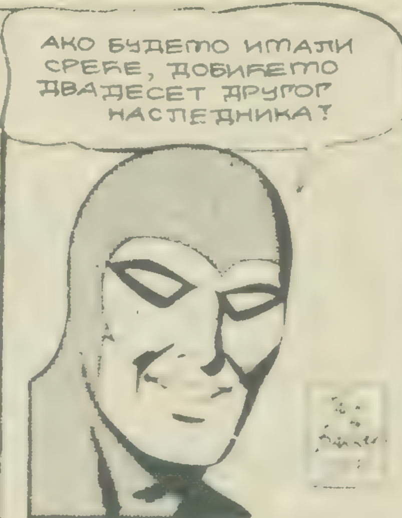

УЗ ПУТ СУ ГА ПОЗДРАВЉАЛИ ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ ПИГМЕЈИ...
ПРОШАО ЈЕ КРОЗ ТАЈНИ ПРОЛАЗ...

ВРАТИО СЕ ФАНТОМ!

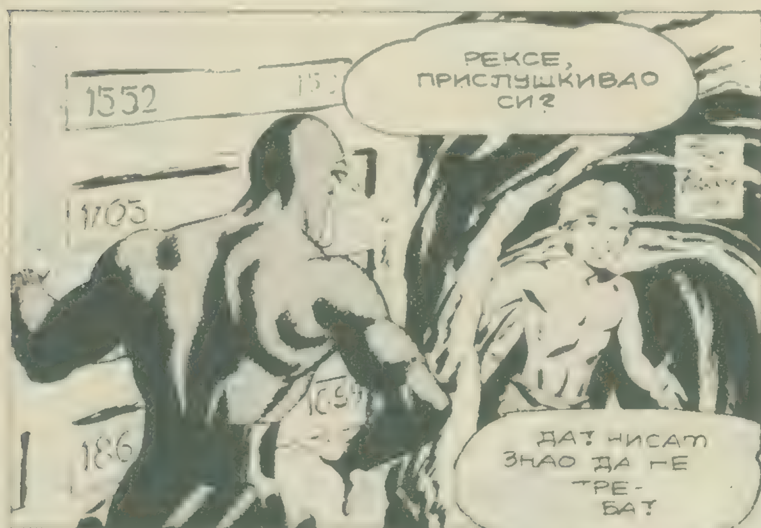

КАКО ЈЕ ДИЈАНА?
ХОЋЕ ЛИ И ОНА ДОЋИ?
ДОБРО ЈЕ! УСКОРО ЋЕ НАМ СЕ ПРИДРУЖИТИ!
ИЗВИНИТЕ, МОРАМ НЕШТО ДА УРАДИМ!

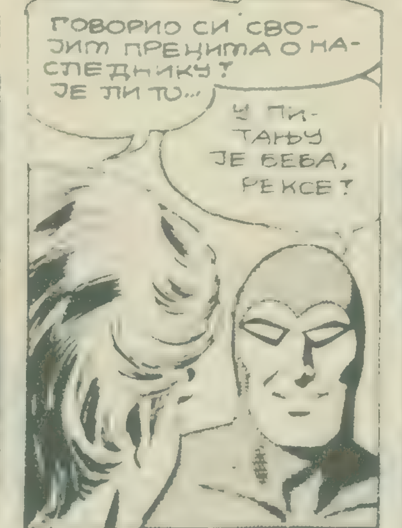

ПОШТОВАНИ ПРЕЦИ, ИМАМ ВАЖНУ ВЕСТ!
У ГРОБНИЦИ ФАНТОМА...

ТИЧЕ СЕ МО-ЈЕ ЖЕНЕ!
ДВАДЕСЕТ ФАНТОМА ЈЕ ТУ САХРАЊЕ-НО...

АКО БУДЕМО ИМАЛИ СРЕЋЕ, ДОБИЋЕМО ДВАДЕСЕТ ДРУГОГ НАСЛЕДНИКА!

ШТА ЈЕ ТО НА-СЛЕД-НИК?

РЕКСЕ, ПРИСЛУШКИВАО СИ?
ДА! НИСАМ ЗНАО ДА НЕ ТРЕ-БА!

ГОВОРИО СИ СВО-ЈИМ ПРЕЦИМА О НА-СЛЕДНИКУ? ЈЕ ЛИ ТО...
У ПИ-ТАЊУ ЈЕ БЕБА, РЕКСЕ!

ДИЈАНА ЋЕ ИМА-ТИ БЕБУ?
ДА... АЛИ, ЈОШ НЕ ЖЕЛИМ ТО ДА САОПШ-ТИМ!

ДА, ТО ЈЕ ДИВНО! ХОЋЕ ЛИ БИ-ТИ ДЕ-ЧАК?
НЕ ЗНА СЕ! МОЛИМ ТЕ, РЕКСЕ, НИКО-МЕ НИ РЕ-Ч!

МММ... МММ...

РЕКСЕ, ШТА ТИ ЈЕ?
НИШТА! ПОКУША-ВАМ ДА НАТЕРАМ СЕБЕ ДА ЋУТИМ!

РЕКСЕ, БОЛИ ТЕ НЕШ-ТО?
НЕ! МММ... МММ...

МОРАМ ДА КАЖЕМ ИЛИ ЋУ ДА ЕКС-ПЛОДИ-РАМ!
?
??

ДИЈАНА ЋЕ ИМАТИ БЕБУ!
!
!

ДИВНА ВЕСТ!
ДИЈАНА ЋЕ ИМАТИ БЕБУ!
КРАСНО!
ЈУХУУ!
ХВАЛА ВАМ У ДИЈАНИНО ИМЕ!

РЕКСЕ, РЕКАО САМ ТИ НИКОМ НИ РЕЧ!
ПОКУШАО САМ ДА ЋУТИМ, АЛИ НИСАМ МОГАО!

ИЗ МЕНЕ ЈЕ ИЗБИЛО К'О ЛАВА!

ДИЈАНА, МОГУ ЛИ НЕШТО ДА ВАС УПИТАМ?
ИМАЋЕТЕ БЕБУ?
КАКО ЗНАТЕ, ШЕФЕ? ЈОШ СЕ НИШТА НЕ ПРИМЕЋУЈЕ!

ПОСЕДУЈЕМ РЕДАК ИНСТИНКТ!

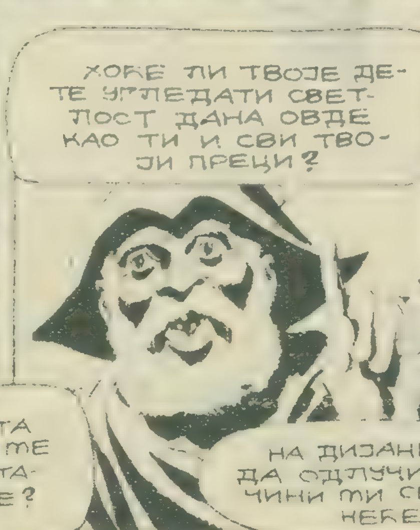

ДИЈАНА ЋЕ ВАЉДА
КО ЋЕ ЈЕ

НЕ ЗНАМ! АЛИ, СТАРА ТРАДИЦИЈА НЕ СМЕ ДА СЕ НАРУШИ!

ПИТАЈТЕ ГА, УЧИТЕЉИЦЕ!
ПССТ, РЕКСЕ! ТО ЈЕ ЊЕГОВА СТВАР!
ШТА ДА МЕ ПИТАТЕ?

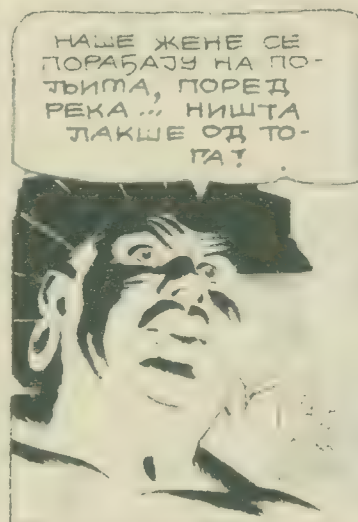

ХОЋЕ ЛИ ТВОЈЕ ДЕТЕ УГЛЕДАТИ СВЕТЛОСТ ДАНА ОВДЕ КАО ТИ И СВИ ТВОЈИ ПРЕЦИ?
НА ДИЈАНИ ЈЕ ДА ОДЛУЧИ! АЛИ, ЧИНИ МИ СЕ ДА НЕЋЕ!

ШТА?!

ЗАР НЕ ЖЕЛИШ ДА СЕ ТВОЈЕ ДЕТЕ РОДИ ОВДЕ?
ВРЕМЕНА СУ СЕ ПРОМЕНИЛА, МОСЕ! САВРЕМЕНЕ ЖЕНЕ СЕ ПОРАЂАЈУ У БОЛНИЦАМА! МНОГО ЈЕ СИГУРНИЈЕ!
СИГУРНИЈЕ?! ПА, ЧЕГА ИМА ДА СЕ ПЛАШИ? ЛАВОВА И ТИГРОВА?

ГЛУПОСТИ! ТУ СМО МИ ДА ЈЕ ЧУВАМО ОД СВАКЕ ОПАСНОСТИ!
НИСАМ МИСЛИО НА ТО, ГУРАНЕ!
ГРР!
ГРР!

ВОЛЕО БИХ ДА СЕ ДИЈАНА ПОРОДИ У БОЛНИЦИ ЗБОГ МОГУЋИХ КОМПЛИКАЦИЈА!
ШТА ТИ ТО ГОВОРИШ?

НАШЕ ЖЕНЕ СЕ ПОРАЂАЈУ НА ПОЉИМА, ПОРЕД РЕКА... НИШТА ЛАКШЕ ОД ТОГА!

ГУРАНЕ, ПРИЧАШ ГЛУПОСТИ!
?!

СВЕ ЈЕ У РЕДУ, ДИЈАНА! ДА РЕЗЕРВИШЕМО СОБУ?
ТАКО РАНО, ДОКТОРЕ?

БОЛНИЦЕ СУ ПРЕНАТРПАНЕ! ЗАТО ЈЕ БОЉЕ ДА ТО УЧИНИТЕ РАНИЈЕ!
АЛИ, ЈА НИСАМ СИГУРНА ДА ЋУ СЕ ОВДЕ ПОРОДИТИ!

НЕГО ГДЕ?
ЈОШ НИСАМ ОДЛУЧИЛА! МОЖДА ДАЛЕКО ОДАВДЕ!

БИЛА САМ КОД ЛЕКАРА! КАЖЕ ДА ЈЕ СВЕ У РЕДУ!
У КОЈОЈ БОЛНИЦИ ЋЕШ СЕ ПОРОДИТИ?

МОЖДА НИ У ЈЕДНОЈ!
ШТА?! А ГДЕ ЋЕШ ОНДА?

У ПЕЋИНИ УСРЕД ЏУНГЛЕ!
О, НЕ!

ДИЈАНА, НЕЋЕШ ВАЉДА У ПЕЋИНИ...
ШТО ДА НЕ! ЊЕГОВА МАМА СЕ ТАМО ПОРОДИЛА И СВЕ ЖЕНЕ ПРЕ ЊЕ!

БИЛА САМ У ТОЈ ЏУНГЛИ! ТАМО ЈЕ СВЕ ТАКО ПРИМИТИВНО!
МЕНИ ЈЕ ДИВНО! И ПРЕСТАНИ ДА БРИНЕШ! УОСТАЛОМ, ЈОШ НИСАМ ОДЛУЧИЛА!

БЕЗБОЛАН ПОРОЂАЈ
ДЕЈВ, ТО ЈЕ СТРАШНО! МОРАШ ДА ЈЕ ОДВРАТИШ ОД ТОГА!
ЛИЛИ, НА ЊОЈ ЈЕ ДА ОДЛУЧИ!

У БОЛНИЦИ ЗА БЕЗБОЛАН ПОРОЂАЈ...
ДЕТЕ

ТИ СИ ТАКО ВЕЋ РОДИЛА ЈЕДНО ДЕТЕ? ЈЕ ЛИ БИЛО ТЕШКО?
НИ СЛУЧАЈНО!

БЕЗБОЛАН ПОРОЂАЈ
ДЕЈВ, ТАКО СЕ БОЈИМ! МОЛИМ ТЕ РАЗГОВАРАЈ С ЊОМ!

ТАЧНО ТАКО!

ТВОЈА МАЈКА ЈЕ ЗАБРИНУТА! КАЖЕ ДА ЋЕШ СЕ ПОРОДИТИ У ЏУНГЛИ!
ЖАО МИ ЈЕ ШТО БРИНЕ!

АЛИ, ОДЛУЧИЛА САМ! ТАМО ЋУ ДОНЕТИ ДЕТЕ НА СВЕТ!
?!

ТО БИ И ЊЕГА ОБРАДОВАЛО!
РАЗМИСЛИ ДОБРО, ДИЈАНА!

ТАМО НЕМА БОЛНИЦЕ НИ ЛЕКАРА!
ЗБОГ ТОГА НЕ БРИНЕМ!

У ЏУНГЛИ...
ЗАР НЕ ЖЕЛИШ ДА СЕ ДИЈАНА ПОРОДИ ОВДЕ?
СУВИШЕ ЈЕ ОПАСНО! ОНА ЈЕ ОДРАСЛА У ГРАДУ И СИГУРНО НИЈЕ ОТПОРНА КАО ЖЕНЕ ОДАВДЕ!

АКО ДИЈАНА ИПАК ДОЂЕ... ДА ЗНАШ ДА САМ ЗАВРШИЛА КУРС ЗА БАБИЦЕ!
ХВАЛА, ТАРАМА! АЛИ, ОНА ЋЕ ОСТАТИ У АМЕРИЦИ!

МЕЂУТИМ...
ОДЛИЧНО СТЕ ОВО ОБАВИЛИ, ДИЈАНА! ВАШ СЛЕДЕЋИ ЗАДАТАК...
...ЋЕ ДА ПРИЧЕКА!

УСКОРО ЋЕ МОЈ СРЕЋАН ДАН! ОДЛАЗИМ У БЕНГАЛИ!
СРЕЋНО, ДИЈАНА!

ЖЕЛИМ ДА ПОШАЉЕМ ТЕЛЕГРАМ ЗА ВОКЕРА! ПОШТАНСКИ ФАХ 7, МОВИТАН, БЕНГАЛИ!
ТЕКСТ ГЛАСИ: СТИЖЕМ ТРИНАЕСТОГ! ЧЕКАЈ МЕ КОД ФАНТОМОВЕ ГЛАВЕ!

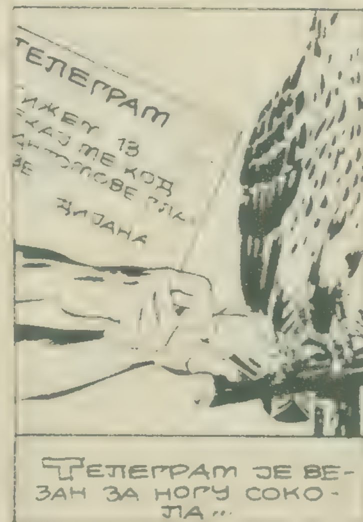

ДИЈАНА!
?!

ДИЈАНА, ТО ЈЕ ЛУДОСТ!
НИЈЕ, МАМА!

МОВИТАН ПОШТА
ТЕЛЕГРАМ
СТИЖЕМ 13 ЧЕКАЈ МЕ КОД ФАНТОМОВЕ ГЛАВЕ
ДИЈАНА
ИМА ЛИ НЕШТО ЗА ВОКЕРА?
ТЕЛЕГРАМ!

НИКАД ГА НИСАМ ВИДЕО! КО ЈЕ ОН?
ПА, ВОКЕР!

НА ГРАНИЦИ ЏУНГЛЕ...
ТЕЛЕГРАМ ЗА ЊЕГА!
ЗНАЧИ ДА ЈЕ ХИТНО! ФОЛА ЋЕ ГА ОДНЕТИ ДО МАЈМУНСКЕ ПОШТЕ!

ТЕЛЕГРАМ
СТИЖЕМ 13 ЧЕКАЈ МЕ КОД ФАНТОМОВЕ ГЛАВЕ
ДИЈАНА
ТЕЛЕГРАМ ЈЕ ВЕЗАН ЗА НОГУ СОКОЛА...

ЛЕТИ, ФОЛА!

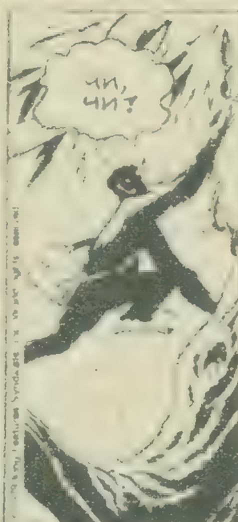

ДИЈАНА, МОЛИМ ТЕ ОДУСТАНИ! СИГУРНА САМ ДА СЕ ОН НЕ БИ ЉУТИО!
НЕ, МАМА! ВЕЋ САМ МУ ПОСЛАЛА ТЕЛЕГРАМ! ЧЕКАЋЕ МЕ!
СРЕЋНО, ДИЈАНА!

ПОЗВАН САМ НА САС-ТАНАК ПОГЛАВИЦА! АКО СТИГНЕ НЕКА ПОРУКА ЗА МЕНЕ ...
... НАРОЧИ-ТО ОД ДИ-ЈАНЕ!

ДА, РЕКСЕ! ОНДА МЕ ОБАВЕСТИТЕ БУБЊЕВИ-МА!

ФОЛА ЈЕ СТИГЛА ДО МАЈМУНСКЕ ПОШТЕ ...
ПОРУКА ЗА ФАН-ТОМА!

ТЕЛЕГРАМ ЈЕ ПРЕБА-ЧЕН У ТОР-БУ ПРЕКО ШИМПАНЗО-ВОГ РАМЕНА ...
ЧИ, ЧИ!
ЧИ-ЧИ, ПО-ЖУ-РИ!

ЧИ, ЧИ!

А НА САВЕТУ ПОГЛАВИЦА ...
ФАНТОМЕ, КОЈИ ЈЕ ТВОЈ ОДГО-ВОР?
ПОНОВИТЕ ПИТАЊЕ, МОЛИМ ВАС!

ЧИ, ЧИ!
ЗА ТО ВРЕМЕ ...

ТЕЛЕГРАМ СТИЖЕМ 13. ЧЕКАЈ МЕ КОД ФАНТОМОВЕ ГЛАВЕ ДИЈАНА
ЧИ, ЧИ, ЧИ!
РРР!

СИГУРНО ЈЕ ДО-БИО ТЕЛЕГРАМ ... ТАКО САМ УЗБУЂЕ-НА!

АЛИ ...
ЧИ, ЧИ!
РРР!

САСТАНАК ЈЕ БИО ОДЛИЧАН!
ШТА ТИ КАЖЕШ, ФАНТОМЕ?
ДА, ДА ... БИО ЈЕ ДИ-ВАН ...

НА АЕРОДРОМУ МОВИТАН У БЕНГАЛИЈУ...
ХЕЛИКОПТЕР ВАС ЧЕКА! А, ГДЕ ДА ВАС ПРЕБАЦИМО?
ДО ФАНТОМОВЕ ПЕЋИНЕ!

УСРЕД ЏУНГЛЕ?! НЕ ДОЛАЗИ У ОБЗИР!
ВЕЋ САМ БИЛА ТАМО!

ИМАМ УГОВОРЕН САСТАНАК С НЕКИМ!
СЕМ ДИВЉИХ ЗВЕРИ, ТАМО НЕМА НИКОГ!
С ЊОМ НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ...

ЗАХТЕВАМ ДА МЕ ПРЕБАЦИТЕ ТАМО!
САЧЕКАЈТЕ ТРЕНУТАК!

ВИ ЖЕЛИТЕ ДА ЛЕТИТЕ У СРЦЕ ЏУНГЛЕ?
ДА! А КО СТЕ ВИ?

ЛЕКАР! РЕКЛИ СУ МИ ДА...

... САМ ЛУДА, ЈЕ ЛИ?

СМИРИТЕ СЕ! НЕ МОЖЕТЕ ТАМО САМИ! АЛИ, АКО ПОЗОВЕТЕ НЕКОГ ПРИЈАТЕЉА...

ДА ЗОВЕМО ПРЕДСЕДНИКА!
БОЉЕ, ПОЗОВИ КОЛА ХИТНЕ ПОМОЋИ!

СВАКОГ ТРЕНУТКА МОГУ ДА СЕ ПОРОДИМ! АКО НЕ ПОЗОВЕТЕ ПРЕДСЕДНИКА, МОЖДА ЋЕ МИ СЕ ТО ДОГОДИТИ ОВДЕ!
!!!
ОНИ СТВАРНО МИСЛЕ ДА САМ ЛУДА...

У ЧЕМУ ЈЕ ПРОБЛЕМ?
ЗАХТЕВА ДА ПОЗОВЕМО ПРЕДСЕДНИКА!
ЈА, ПОЗВАЋУ ЈА КОЛА ХИТНЕ ПОМОЋИ!

РЕЦИТЕ МИ СВОЈЕ ИМЕ, ПА ЋУ ПОЗВАТИ ВАШЕГ "ПРИЈАТЕЉА" ПРЕДСЕДНИКА...

УЧИНИТЕ ТО ОДМАХ!
ОХ! ДА, ДА!
ФАНТОМОВ ЗНАК

ОДАКЛЕ ВАМ ТО?
ОД ПЕРА!
ПОЗНАЈЕТЕ ГА?
ФАНТОМОВ ЗНАК!

ДА!
АКО ИМ КАЖЕМ ДА МИ ЈЕ МУЖ, ТЕК ОНДА ЋЕ ВЕРОВАТИ ДА САМ ЛУДА...
А САД ПОЗОВИТЕ ПРЕДСЕДНИКА!

НЕ ВЕРУЈЕТЕ, ВАЉДА, ДА ГА ПОЗНАЈЕ!
НЕГДЕ ЈЕ ПРОНАШЛА МЕДАЉОН ИЛИ ГА ЈЕ УКРАЛА!

ОВДЕ ЈЕ НЕКА ЖЕНА! КАЖЕ ДА ПОЗНАЈЕ ПРЕДСЕДНИКА!
ЗОВЕ СЕ ДИЈАНА ПАЛМЕР ВОКЕР!

ЖАО МИ ЈЕ, ГОСПОЂО! ЗВАО САМ ПАЛАТУ! НЕ ПОЗНАЈУ ВАС!
АЛИ, ПРЕДСЕДНИК МЕ ЈЕ ВЕНЧАО!
ОНА ЈЕ ЗАИСТА ЛУДА...

ОВО ЈЕ СТРАШНО!
ЈАДНИЦА!

У ПРЕДСЕДНИКОВОЈ ПАЛАТИ...
КО ЈЕ ТО ЗВАО, МАЈОРЕ?
НЕКА ЛУДА ЖЕНА!

ЗОВЕ СЕ ДИЈАНА ПАЛМЕР ВОКЕР!
ДИЈАНА!?

СКИНИТЕ СЕ! ПРЕТРЕШЋУ ВАС!
НЕ ПАДА МИ НА ПАМЕТ!

АУУУ!

УБРЗО НА АЕРОДРОМУ...
ПАЖЊА! СТИГАО ЈЕ ПРЕДСЕДНИК!
ГДЕ ЈЕ?

РЕКЛА САМ ВАМ ДА СЕ СКИНЕ-ТЕ!
НЕЋУ!

ЗНАМ ДА ЧИНИ-ТЕ СВО-ЈУ ДУЖ-НОСТ, АЛИ...

ДИЈАНА!

ДУМ!
ОХ! ДРАГО МИ ЈЕ ШТО ВАС ВИДИМ!
УХ!

ХТЕЛА ЈЕ ДА МЕ ПРЕ-ТРЕСЕ...
ДИЈА-НА, СТКУД ВИ ОВ-ДЕ ?

МОРАМ ДА СЕ САСТАНЕМ С ЊИМ КОД ФАН-ТОМОВЕ ГЛАВЕ! ХТЕЛА САМ ДА ИЗНАЈМИМ ХЕ-ЛИКОПТЕР, АЛИ ОНИ МИСЛЕ ДА САМ ЛУДА!
© 1979 King Features Syndicate Inc.

СМИРИТЕ СЕ, ДИЈАНА! ИДЕМО НЕШТО ДА ПОЈЕ-ДЕМО!
ОНА ГА ЗАИСТА ПОЗНА-ЈЕ!
НИ-ЈЕ ЛУ-ДА!

У ПРЕДСЕДНИЧКОЈ ПАЛА-ТИ...
... А ТЕК КАД САМ
КОЈЕ ЈЕ ТО ИЗ-НЕНАЂЕЊЕ БИЛО КАД СУ МЕ УГЛЕ-ДА-ЛИ!

ОСТАЈЕТЕ ЛИ ОВДЕ ДУЖЕ ВРЕМЕ?
ЗАВИСИ ОД БЕ-БЕ!

КОЈЕ БЕБЕ?

ДА!
ИМАМО ДОБ-РИХ БОЛНИЦА! РЕЗЕРВИСА-ЋУ ВАМ СО-БУ!

БАШ СТЕ ЉУБАЗ-НИ, АЛИ БЕБУ ЋУ ДОНЕТИ НА СВЕТ У ФАНТОМОВОЈ ПЕЋИНИ!

НЕЋЕ-ТЕ ВАЉ-ДА!
ГОВОРИ-ТЕ К'О МОЈА МА-МА!

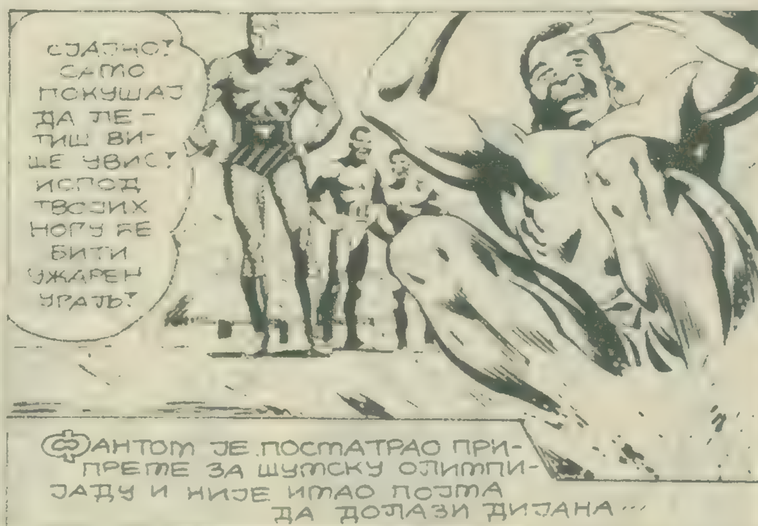

ПА, КАД СТЕ ТО ВЕЋ ТАКО РЕШИЛИ, ЛЕТЕЋЕТЕ МОЈИМ ХЕЛИКОПТЕРОМ!
ЈАВИТЕ МИ КАД ДОЂЕ ТАЈ СРЕЋАН ДАН!
НАРАВНО!

ОН ВАС СИГУРНО ЧЕКА?
ДА! ПОСЛАЛА САМ МУ ТЕЛЕГРАМ!

ЧЕКАЈ МЕ КОД ФАНТОМОВЕ ПЛАВЕ ДИЈАНА
ЧИ, ЧИ!
АЛИ...

СРЕЋАН ПУТ, ДИЈАНА!

АЛИ, ГДЕ ЋЕМО ТАМО ДА СЛЕТИМО?
БЕЗ БРИГЕ!
ВИДЕЋЕТЕ!

СЈАЈНО! САМО ПОКУШАЈ ДА ЛЕТИШ ВИШЕ УВИС! ИСПОД ТВОЈИХ НОГУ ЋЕ БИТИ УЖАРЕН УГАЉ!
ФАНТОМ ЈЕ ПОСМАТРАО ПРИПРЕМЕ ЗА ШУМСКУ ОЛИМПИЈАДУ И НИЈЕ ИМАО ПОЈМА ДА ДОЛАЗИ ДИЈАНА...

ГДЕ ДА СЛЕТИМ?
НА ОНУ ЧИСТИНУ!

ДАЛЕКО СМО ОД НАЈБЛИЖЕГ НАСЕЉА! ТУ ЋЕТЕ БИТИ ОКРУЖЕНИ ЏУНГЛОМ И ДИВЉИМ ЗВЕРИМА!
ЗНАМ!

СИГУРНИ СТЕ ДА ЈЕ ТО ОВДЕ?
САСВИМ!
НЕ ТРЕБА ДА ЧЕКАТЕ! ОН ЋЕ УБРЗО СТИЋИ!

ЈА БИХ ИПАК ДА ПРИЧЕКАМ ВАШЕГ МУЖА!
ЗАИСТА НИЈЕ ПОТРЕБНО!

МЕЂУТИМ...
ДОБАР ПОТЕЗ!
ХВАЛА!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ЧЕКАЈ МЕ КОД ФАНТОМ ВЕ ПЛАВЕ ДИЈАНА
ЧИ, ЧИ!
НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

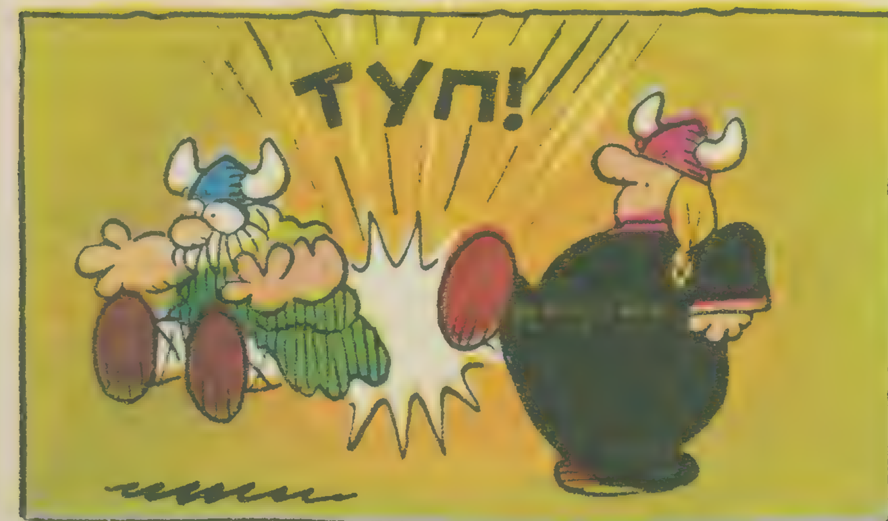

НЕОБИЧНО СУЂЕЊЕ

МАГАРАЦ КАО СВЕДОК

КАД СЕ БОРИС ВРАТИО ПО СВОЈУ ЛОВИНУ, ЗАТЕНАО ЈЕ КОЛЕГЕ ИЗ ДРУГОГ ЛОВАЧКОГ ДРУШТВА КАКО НА КОЊА ТОВАРЕ ВЕПРА КОГА ЈЕ ОН ТЕШКОМ МУКОМ САВЛАДАО. ТВРДИЛИ СУ ДА ЈЕ ЊИХОВ. ЈЕДИНИ ИЗЛАЗ БИО ЈЕ — СУД.

Прохладно новембарско јутро у источној Македонији. Малешевске планине обавијене измаглицом. Борис Становески са још неколико другова из ловачког удружења у Пехчеву кренуо је на дивље свиње. Под ногама им шушти увело лишће огромних букових стабала, са грана капље роса. Иду ћутке... Сваки од њих верује да ће управо он први угледати животињу која се у овим крајевима одувек налази на црној листи. Сигурни у своје око и руку унапред се радују успеху — штеточина мање, трофеј више. А ту је и добар залогај. „Како да јој докажемо да не уништава оно што с муком садимо и узгајамо!?" — речи ће они свакоме ко је болећив према становницима шуме. Нису окрутни, знају само да морају да се изборе за плодове свога труда.

Пролазе минути... часови... На видику ништа. С времена на време иза дрвета провири нека веверица или стазу претрчи понеки пољски миш. Огласи се нека птица, и то је све. Живот у шуми је пригушен и успорен. Ловце већ помало хвата нестрпљење.

— Другари, најбоље је да се ми разиђемо. Можда ћемо имати више среће — прекинуо је ћутање Борис. — Ја одох према Дуповом јарку...

Сви су се одмах сложили. Као да су једва дочекали такав предлог. И кренуше свако на своју страну.

Данас од лова нема ништа — мислио је Борис корачајући обалом потока који у долини прераста у реку Брегалницу. Овај доброћудни горостас, заљубљен у брда чији се пропланци почетком лета оспу миришљавим плодовима малине и личе на црвене тепихе, ни овог пута није могао да одоли — из грла му се отела песма: „Горо ле, горо зелена..." А онда...

Кад је то најмање очекивао, право испред њега на пут је истрчала животиња шпицасте главе и са огромним уврнутим очњацима. Готово да га је саплела трчећи у правцу воде.

Једва је успео да се прибере и подигне пушку. Тај први хитац испалио је насумце.

Дивља свиња је већ била на другој страни потока кад ју је поново узео на нишан... Овог пута животиња се у ходу згрчила, али је наставила да бежи. Погодио сам је, неће далеко стићи!

Прегазио је поток и на супротној обали брзо пронашао крвави траг: водио је до једног великог жбуна. Поучен искуством застао је да мало размисли. Да ли је ту или је, можда, продужила даље? — питао се. Морам да будем опрезан, могла би да ме изненади.

Са пушком на готовс наставио је за трагом. Пришао је сасвим близу жбуна и ослушнуо... Мртва тишина... Можда се притајила и нешто смера. Опалићу чим јој угледам њушку!

Још није ни завршио мисао а иза леђа је зачуо претеће гроктање и угледао искежене зубе. Поскочио је као опарен. Није имао времена да примети да је иза њега падина. Земља се одронила, почео је да се котрља... За то време вепар га је у стопу пратио, и кад се зауставио у леденој води насрнуо на њега. Срећом, ухватио га је само за ногавицу панталона и — почео немилосрдно да тресе главом.

Од пушке ни трага! Стиснуо је зубе и свом снагом ударио разјарену животињу слободном ногом, а затим брзо поновио ударац. Није му било лако: оставио га је и са отргнутим парчетом дебеле чоје у чељустима кренуо даље.

Борис је скочио на ноге и дограбио пушку која је лежала у јарку. Као да слути шта овај смера, животиња се окренула и поново насрнула на њега. Нишанио је право у главу: руке су му се тресле, срце да искочи из груди..

Вепар је пао крај самог потока. По првој процени мораће имати двеста килограма. Једва да може да га помакне. Поћи ће у село да потражи помоћ. Ако набави коња, даље ће лако.

У првој колиби није затекао никога. У другој су му великодушно понудили магарца.

Кад се вратио на оно место — није могао да верује очима: група ловаца из Берова већ је товарила на свог коња одрану и преполовљену свињу.

— Шта ви то радите? — уозбиљио се Борис.

— Ко си па ти? Ниси ваљда с тим магарцем дошао по ловину!? — узвратили су му истим тоном.

— Ама, људи, ви се шалите?

— Шта има да се шалимо. Ранили смо га. Побегао нам је и једва га пронађосмо.

— Зар ја од њега да изгубим главу, а ви овако. Е, богами неће моћи...!

• • •

Непријатна расправа окончана је пред судијом општинског суда у Берову. Са једне стране Мануил, Симеон, Арангел, Александар и Глигор, а са друге само он — Борис. Треба да им докаже да је у праву и да је свиња његова!?

— Како да ти верујемо? — питали су га у судници.

— Магарац ми је сведок! И ове поцепане панталоне!

— У реду али... — судија се нашао на мукама — И ови људи су били у лову. Зар није могуће да су они ранили свињу а ти је дотукао?

Пресуда је укратко гласила: ...Горепоменути су дужни да Борису Становеском по тржишној цени плате половину килограма свињског меса.

Ловцу је било главно — сачувао је част.

Диего Варагић

ЂАВО У БРОЈУ 13

Празноверја је одувек било па и међу ученим људима. Секретарица Френклина Рузвелта пише о овом председнику САД: „Шеф је био сујеверан, нарочито у погледу броја тринаест... У неким приликама од мене је у последњи час захтевао да присуствујем ручку или вечери због тога што је нечијим отказивањем или новим позивом списак гостију стизао до бројке тринаест. Први пут била сам на вечери у клубу Дугмад за манжету, која је организована сваке године на Председников рођендан. 1932. године каза је један од гостију одустао, па се број присутних смањио на тринаест. После тога сам постала стална резерва за ову вечеру."

Има и сасвим супротних примера. Крајем прошлог века у Њујорку су оснивани клубови са именом „Тринаестица". Укупан број чланова, број чланова који заједно седе за столом, бројеви чланских картица и датуми окупљања увек су износили тринаест или неки умножак са тим бројем. Хери Фарнис, председник лондонског „Клуба тринаест", пише у својој аутобиографији о једној поруци коју је примио 1894. године из Норвешке.

„Господине", стајало је у писму, „пошто сам сазнао за вашу намеру да се тринаестог овог месеца окупите на годишњој вечери, желим да вам укажем на један догађај. Двадесетог марта 1873. године запловио сам из Ливерпула на паробороду „Атлантик". Тринаестог дана, 1. априла, налетели смо на стене крај Халифакса, Нова Шкотска. Од око хиљаду путника и чланова посаде погинуло је 580 особа.

Првог дана пловидбе неке даме за мојим столом открилe су да нас има укупно тринаесторо, па су од свог партнера мушкарца, то јест мене, захтевале да се премести за други сто. Од нас тринаесторо ја сам касније био једини који се спасао. Оне су ме за столом питале да ли верујем у несрећни број 13. Одговорио сам — не. У овом случају они који су веровали страдали су, а ја који нисам успео сам да се спасем. Н. Брант."

13 у космосу

Многе архитекте на Западу, на пример, на разне начине заобилазе број 13 приликом обележавања со-

КЛУБ 13

СТРАХ ОД МОГУЋНОСТИ ДА СЕ ЗА СТОЛОМ НАЂЕ ТРИНАЕСТ ОСОБА ТРАЈЕ И ДАНАС. У ФРАНЦУСКОЈ, НА ПРИМЕР, ПОСТОЈИ „КАТОРЗЈЕМ" (QUATORZIEME — ЧЕТРНАЕСТИ) ПРОФЕСИОНАЛНИ ГОСТ КОЈИ СЕ УНАЈМЉУЈЕ ДА БИ ЗАОКРУЖИО БРОЈ ПРИСУТНИХ ЗА СТОЛОМ.

Чаробњаштво у знаку броја 13: вештичији скуп са 13 симбола црне магије (преокренута петокрака, звоно, бодеж, путир, лобања, овнујска глава на ђаволу, црна мачка, књига о црној магији, преокренути крст о појасу, свећа на нози јарца, котао, ђавољи знак на котлу, шишмиш).

ба и спратова у хотелима. За разлику од њих, америчка национална управа за ваздухопловство и астронаутику (NASA) није се либила да васионски брод „Аполо-13" лансира у 13.13 часова по такозваном централном времену, са постоља 39 (трострука вредност броја 13). Астронаутима чија имена — Џемс, Фред и Џон (James, Fred, John) — садржи укупно 13 слова, било је одређено да им одмор почиње 13 минута после пуног часа. „Ђавоље силе", кажу, нису могле да отрпе толики изазов: 13. априла експлодирао је кисеонички резервоар на броду, па је посада „Апола -13" морала да одустане од спуштања на Месец. Али, упркос овим ђавољим силама и трискаидекафобичарима (људи који се смртно боје броја 13), астронаути су се живи и здрави вратили на Земљу.

„Доказ" натприродне снаге броја тринаест: Артур (око 500 године), легендарни краљ Брита и Бретонаца, поглавар дванаест витезова „округлог стола".

Одисеј и Мерлин

Славни композитор Richard Wagner, чије име садржи тринаест слова, рођен је 1813, а умро 13. фебруара 1883. године. Када је имао 13 година и похађао школу у Дрездену, његова мајка и сестре прешле су у Праг остављајући га самог. У 26. години (13 помножено са два, зар не?) опет је наишла лоша срећа: упао је у толике дугове да је пред повериоцима морао да побегне у Париз.

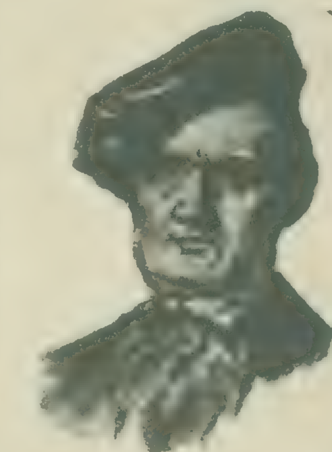
Од Вагнерових главних оперских радова само 13 је сачувано у потпуном облику. Он сам уништио је највећи део своје прве опере изведене 13. фебруара 1838. године. Прво извођење опере „Танхојзер", за коју је партитуру завршио 13. априла 1845, није добро примљено. Преиначена верзија, изведена у Паризу 13. марта 1861. године, добила је једнако лоше критике.

Прво комплетно извођење Вагнеровог великог циклуса „Нибелуншки прстен" (обухвата четири музичке драме), у којем јунака побеђују мрачне силе, почело је 13. августа 1876. године. Последње редове „Парсифала" Вагнер је записао 13. јануара 1882, а 13. септембар исте године био је последњи дан који је провео у Бајројту, где су његове опере редовно извођене на летњим фестивалима.

Број 13 може се „открити" и у легендама и митовима према којима је краља Артура пратило дванаест водећих витезова, Јаков имао дванаест синова, Одисеј са дванаест другова доспео на Киклопово острво, а Ромула дванаест грабљиваца прогласило за оснивача Рима. Када је чаробњак Мерлин, пратилац краља Артура, са Земље ишчезао „кроз време и простор", понео је тринаест ризница са магијским особинама.

Петак није изузетак

Трискаидекафобичари, међутим, напомињу да доказе за „ђаволски број 13" не морамо тражити у прошлости. Кубанска криза (1963. године, када се свет нашао на ивици новог рата), подсећају они, трајала је 13 дана. Занемарићемо чињеницу да је од другог светског рата наовамо било много криза, и да више ниједна од њих није трајала тринаест дана — него, на жалост, углавном дуже.

Доживотно робовање „магичном броју": немачки композитор Рихард Вагнер (1813—1883).

Страх од ђаволске моћи броја 13: председник САД Франклин Рузвелт (1858—1919).

И неки наши народи сматрали су 13 несрећним бројем. Босна је, попут Француске, имала свог „каторзјема": када би у госте стигло тринаест људи, домаћин би позвао суседа да повећа број. Лако је, међутим, установити да у нашем народу постоји веровање и у моћ готово сваког другог броја, пошто су природни бројеви уопште сматрани магичним.

Присталицама веровања у кобну моћ броја 13 као посебно важан аргумент служи наводна чињеница да тринаести у месецу најчешће пада у петак, који се такође сматра несрећним даном. Доиста, прошле године тринаести је три пута пао у петак. Ове године, међутим, то се догодило само једном: у августу. Рачуница, у ствари, показује да тринаести у току године може да пада и у сваки други дан и да петак — није изузетак.

За последњих четири стотине година тринаести је по 685 пута пао у понедељак и уторак, по 687 пута у среду и суботу, 684 пута у четвртак, а 688 пута у петак. Истини за вољу, тринаести је у петак пао једанпут више него, на пример, у суботу. Али тај један у односу на 687, или у односу на 400 година, доиста је крајње занемарљив.

Ако је хтео да пружи доказ о демонској вредности броја 13, ђаво је своју работу са календаром морао да изведе бар мало убедљивије.

Е. Јакуповић

ВЕЛИКИ СКАНДАЛИ
У ИСТОРИЈИ

УБИСТВО У ФОНТЕНБЛОУ

ЊЕНА НАЈВЕЋА БРИГА БИЛА ЈЕ ДА ЗАДИВИ СВЕТ И БУДЕ У ЦЕНТРУ ПАЖЊЕ, КАЖУ САВРЕМЕНИЦИ. ЖЕЉНА СЛОБОДЕ ОДРЕКЛА СЕ ПРЕСТОЛА ДА БИ СЕ КАСНИЈЕ ПРЕДОМИСЛИЛА И ПУНИХ ТРИДЕСЕТ И ПЕТ ГОДИНА ТЕЖИЛА ДА ГА ПОВРАТИ НЕ БИРАЈУЋИ СРЕДСТВА.

Шведског краља Густава Адолфа (1594—1632) савременици су због бројних врлина назвали „снежним краљем". И он сам говорио је да без страха може да заспи на рукама сваког свог поданика. Међутим, овај хваљени и многовољени краљ умро је млад и за собом оставио жену и кћерку Кристину од само четири године која је требало да га замени на престолу. До њеног пунолетства Шведском је управљао канцелар Аксел Оксенстјерн, док се намеснички савет трудио да од мале принцезе направи чудо од детета и образовану жену.

Чим је постала пунолетна, Кристина је ступила на престо. У прво време своје владавине краљица је окружена научницима и стицао се утисак да је осим науке и књижевности ништа друго не занима. Кристина је тада тврдила да за њу постоји само краљевина научника, уметника, песника и људи од духа и да јој никаква друга није потребна. Због тога су је назвали „краљицом научника". Шведски двор је заиста постао стециште најпознатијих европских умова, а једна од Кристининих највећих заслуга била је отварање библиотеке са више од осам хиљада рукописа, тада, сматрало се, најбогатије на свету.

Многи су тврдили да у Кристининој љубави према науци има доста извештаченог и да је њена једина жеља била да задиви свет и буде тема разговора. Изгледа да су били у праву: Кристина је веома брзо схватила да јој престо доноси само бриге, тешкоће, неспокојство и велике обавезе. Променила је начин живота настојећи да се ослободи свега тога да би уживала у слободи. Сада су је сви оптуживали да је без срца, да мисли само на своја задовољства јер на разне свечаности троши огромне приходе од пореза који су толико притискали народ. Шта ће јој престо, помислила је Кристина и решила да се повуче. Њеној најближој околини, међутим, није одговарало да се одрекне престола и натерали су је да одустане од своје намере.

ПУТУЈУЋИ ЦИРКУС

До изненадног преокрета у Кристинином животу дошло је за време њене болести за коју су шведски лекари били немоћни. Тада се на двору појавио извесни Бурдело, син француског берберина, који је студирао фармацију, али се свуда представљао као лекар. Оно што је најчудније, Бурдело је имао успеха и био познат у свету. Када му је Кристина затражила савет, препоручио јој је да се више креће и забавља и да се мане филозофије и науке! Краљица као да је једва чекала да јој неко предложи тако нешто. Брзо је оздравила и одмах почела да узима часове балета. Приређивала је маскенбале дању и ноћу, на општије згражање својих поданика.

Новчане тешкоће постајале су све озбиљније. Народ је био незадовољан, племство јој је завидело, а Сенат ју је осуђивао. Шведска је била сита њене владавине, њеног лакомисленог живота на двору, сита пореза, али и неспокојна због сталних опасности од рата. Кристини је то било јасно и она је поново почела да размишља о напуштању престола.

Једанаестог фебруара 1654. Кристина је сазвала Сенат у Упсали и ту изговорила неколико опроштајних речи. Театрално је збацила краљевски огртач потајно се надајући да ће јој неко одржати опроштајни говор. То се није догодило. Тада је имала двадесет осам година. Одредила је себи доживотну ренту и изјавила да задржава све крунске драгоцености. Државна каса остала је празна, па је крунисање Карла Густава, Кристининог рођака, протекло веома скромно.

Кристина се одмах спремила да напусти Шведску.

— Зашто толико журите? — питали су је.

— Како могу да останем овде где сам заповедала и гледам неког другог како влада — одговорила је сујетна и поносита Кристина.

Колона од две стотине људи и бројних кола пре је личила на путујући циркус или трупу глумаца него на краљевску пратњу. Чим је прешла границу Шведске, одмах је збацила са себе женску одећу, ошишала се и обукла као мушкарац и наставила путовање на коњу сваког тренутка спремна да остави утисак и подстакне приче.

Чим је стигла у Брисел, Кристина се одрекла протестантске вере и прешла у католичку. Много се причало о разлозима због којих је то учинила. Једни су говорили да је у питању љубав према неком Шпанцу, други су у томе видели њену жељу да тријумфално уђе у Рим и од папе добије новчану помоћ.

Шведску је пренеразила ова вест, а у Бриселу је њено понашање изазвало скандал јер уопште није водила рачуна о свом достојанству и угледу. Једини изузетак направила је кад јој је умрла мајка: није се појавила у јавности три недеље! Толико је издржала, а онда је изненада отпутовала у Рим, па у Француску.

Тамо где се појави Кристина је само у првом тренутку изазивала одушевљење јер су сви у њој видели бившу краљицу и кћерку много хваљеног краља. Одушевљење би спласнуло већ после неколико недеља а онда су јој јавно замерали како се понаша. И сама Кристина схватила је да више не

А ШТА КАЖУ ЕНЦИКЛОПЕДИЈЕ

КРИСТИНА АУГУСТА

Кћи Густава II Адолфа и Марије Елеоноре Бранденбуршке била је краљица Шведске од 1644. до 1654. Иако је оптуживана због расипности и раскалашног живота, сматра се за једну од најобразованијих жена свог времена. На двору је окупљала многе учене људе међу којима је био математичар и филозоф Декарт, а тада су почеле да се штампају и прве шведске новине (1645). Наука и књижевност су цветале, а напредак су доживели и трговина, мануфактура и рударство. За време њене владавине окончан је и рат са Данском (1644) и тридесетогодишњи рат (1648) који је Шведску начинио великом силом на Балтичком мору.

Када се после десет година владавине одрекла престола, путовала је по западној Европи, али је највише времена провела у Риму где је и умрла. У Риму је основала академију за филозофију и књижевност, а под њеним утицајем отворена је и прва опера. Њена огромна збирка књига и рукописа сада се налази у Ватиканској библиотеци.

Шведски књижевник Аугуст Стриндберг у свом делу „Кристина“ описао је живот ове необичне краљице, сасвим се удаљивши од историјске истине. Њен лик овековечен је и на филмском платну, играла ју је, између осталих Грета Гарбо.

изазива ни радозналост а још мање одушевљење.

СПРЕМИ СЕ ДА УМРЕШ!

Прошло је само годину дана откако је Кристина напустила своју отаџбину, а већ је почела да жали за Шведском и престолом. От тог тренутка све је подредила настојању да задобије неки престо служећи се интригама а била је чак спремна да ради и против своје рођене земље. Гневна на њу, Шведска јој је ускратила пензију и она је сада морала да моли за новчану помоћ.

Очајна, више није презала ни од чега. Уверена да неко из њене пратње преноси интриге у Шведску и да је због тога тамо постала непопуларна, Кристина се одлучила на најгоре. Сумњала је на маркиза Моналдескијеа који јој је до јуче био више него пријатељ. И заиста, из писама које је пронашла код њега, дознала је за његово издајство. Одмах је позвала свештеника Лебела старешину манастира у Фонтенблоу, у Француској, где се у том тренутку зауставила њена поворка. Мало касније стигао је и Моналдескије. Кристина му је одмах показала препис његових писама. Маркиз је пребледео, али је енергично порицао да је то његов рукопис и да је он аутор тих писама. Тада је Кристина узела оригинална Моналдескијеова писма и бацила му их у лице. Уместо одговора, он је пао на колена и завапио за милост.

— Издајниче! — викала је Кристина. — Спреми се да умреш!

Потом се повукла у суседну одају.

У истом тренутку три човека са исуканим мачевима ушла су у собу чекајући да се Моналдескије исповеди пред Лебелом.

Узалуд је свештеник покушавао да га „помири са судбином“. Тек што би клекнуо, осуђеник се подизао, јецао, кршио руке од очајања и преклињао Лебела да оде Кристини и тражи од ње милост. Иако је Лебел употребио сву своју речитост и убедљивост не би ли је гануо, Кристина је остала хладна и неумољива.

— Он ме је издао и злоупотребио моје поверење. Зато ће умрети'

Узалуд је свештеник тврдио да нико нема права да сам дели правду, да Француска има судије и да ће краљ Луј XIV бити љут кад сазна да је злоупотребила његово гостопримство — Кристину ништа није могло да поколеба. Гордо је изјавила да је њено одрицање престола не лишава права да суди члановима своје пратње.

Сваки пут када би се Лебел појавио у одаји где је Моналдескије требало да се исповеди, јауци и стењање постајали су све гласнији.

— Натерајте га да се исповеди! — била је неумољива Кристина.

Несрећног маркиза притерали су најзад уза зид. Да би се одбранио махао је рукама и при том су му одсекли три прста. Урлајући од бола и ужаса јадник је избезумљено бежао пред целатима. Испод одела је носио панцир кроз који мач није могао да продре. Зато је требало да га погоде у лице.

Језив призор трајао је готово читав час. Кристина је све то слушала, али није се ни помакла. На њеном лицу могло је само да се прочита нестрпљење да се све то што пре оконча. Најзад је Моналдескије исцрпљен пао, а онда су му задали последњи ударац.

Кад се за свај случај сазнало у Паризу, дошло је до општег негодовања и ужаса. Кристина неколико месеци није смела да се појави у јавности. Кад се на то ипак одлучила, схватила је да јој нису опростили злочин. Морала је одмах да напусти Француску. Уточиште је потражила у Риму.

Међутим, жеља да се попне на шведски или неки други престо непрестано ју је прогонила. Чим је чула да је шведски краљ рањен у лову, хитро се спремила да отпутује у домовину, али вест о краљевом оздрављењу стигла је пре него што је кренула на тај пут.

НИСУ ЗАБОРАВИЛИ

Године 1660. дознала је за смрт Карла Густава и одмах отпутовала у Шведску. Тек што је крочила на тле своје отаџбине, Сенат је послао делегацију која је требало да је одврати од даљег пута, али није послушала. Убрзо се и сама уверила колико је презире не само двор већ и народ. Била је принуђена да заувек напусти земљу.

Вратила се у Рим одакле је још покушала да се домогне пољског престола, али Пољаци је нису прихватили пре свега зато што је жена, пребацивали су јој развратни живот, а нису заборавили ни свирепо убиство Моналдескијеа. Кристина је морала да се помири са судбином и заувек опрости од престола. Остатак живота провела је доста мирно, уз интриге које су се тицале само ње и њене пратње. Умрла је 19. априла 1689. у Риму, а по њеној жељи на гробу су јој биле исписане само ове речи: „Кристина поживе шездесет три године!“

С. И.

КАКО ЈЕ ДУВАН СТИГАО У ЈАПАН

Један од омиљених предмета које окупљају колекционари јапанских старина је и „кисеру“, врста старог јапанског чибука-луле који на филмовима и цртежима старих сликара може да се види у руци неког старог самураја, лепотице гејше или, једноставно, неког токијског занатлије. Ти стари чибуци у које је стављен иситњен дуван (као у луле) у новије време продају се као сувенири и нешто смањених димензија, како би њима могла да се пуши и цигарета, а има их стварно лепе занатске израде и чак окованих сребром или златом.

Цигарете су се у Јапану појавиле много касније него у Европи због дуготрајније изолације, и јапански произвођачи дувана су каснили за својим европским и америчким колегама, али је први произвођач цигарета у Јапану, компанија „Иваја“, постигла метеорски успех новим производом створивши почетком века радњу у самом центру Токија, у Гинзи, изнад које се шепурила огромна слика „тенгуа“, јапанског демона у људском облику са изузетно дугим и дебелим носем који је по легенди, у шумама умео да пресреће путнике и изводи разне шале са њима. Зашто је „Иваја“ за свој заштитни знак узела демона нико не зна сигурно да каже. Чувени јапански класик Акутагава Рјуноосуке написао је својевремено причу „Дуван и ђаво“ коју су неки схватили и као неку врсту објашњења свог проблема. Главни јунак приче је ђаво који је у Јапан доспео бродом једног од првих хришћанских мисионара у свој земљи, Франциска Ксавијера, окачен високо на катарци једрењака. Стигавши у Јапан ђаво је сишао са катарке, сишао на копно, саградио кућицу и у њеној башти засадио дуван, чекајући прилику да угради неку људску душу. После неколико дана путем поред куће наишао је сељак водећи краву на узици и ђаво је, у облику скромног трговца, заподео разговор са њим. Мало-помало у току разговора сељак је запитао каква је то чудна биљка, а ђаво му је лукаво одговорио да, ако погоди, може да добије целу башту заједно са кућом. Али, рекао је ђаво на растанку, ако не погодиш ја ћу морати да узмем нешто твоје — на пример твоју душу. Сељак дуго није могао да спава следећих ноћи, а кад је већ дошао последњи дан у коме је морао да да одговор на ђаволово питање, у рану зору сељак је водећи краву стигао до ђаволове куће. Пустио је краву у башту и чекао зору, када је ђаво, пробудивши се нагло када је чуо неке шумове у башти, завикао са прозора: „Бежи, бештијо једна, из моје баште, изгазићеш ми сав дуван!“ Сељак се касније појавио и „погодивши“ име биљке добио кућу и башту са дуваном који је тако заувек остао у Јапану.

Д. М.

КАКО СУ, ШТА РАДЕ?

Група ПОСЛЕДЊА ИГРА ЛЕПТИРА, три године, три месеца и шест дана није променила ниједног од седам својих чланова, што је у нашим музичким оквирима права ретност, а

уједно и знак да се они заиста добро слажу и још боље сарађују. Живе, како сами кажу, као једна велика срећна породица. А у свакој породици, па и у најсрећнијој, понекад дође до свађе. На овој

слици можете видети како се бенџо не користи само у свирачке сврхе.

Иначе, после албума првенца »НАПОКОН ПЛОЧА« чији је први тираж комплетно распродат, група ПОСЛЕДЊА ИГРА ЛЕПТИРА припрема и други албум који ће се вероватно звати »ОПЕТ ПЛОЧА«.

ЗДРАВКО ЧОЛИЋ снимаће у Лондону током јануара свој нови албум. Поред старих сарадника КОРНЕЛИЈА КОВАЧА и ГОРАНА БРЕГОВИЋА своје композиције су понудили и чланови неких наших популарних група: РАДОВАН ЈОВАНОВИЋ, ЗОРАН ЖИВАНОВИЋ и БОГДАН ДРАГОВИЋ из групе

ЗАНА као и МОМЧИЛО БАЈАГИЋ из РИБЉЕ ЧОРБЕ. Албум ће се највероватније у продавницама плоча појавити у марту.

После великог успеха албума »Додирни ми колена« групе ЗАНА и више него успешно одржаних концерата чланови састава чекају Зану Нимани да се врати из Чехословачке да би наставили турнеју. Почетак другог дела турнеје очекује се крајем децембра или половином јануара и на њој ће чланови ЗАНЕ публици представити и неке нове композиције.

TUNEL

НОВИ АЛБУМ ГРУПЕ ТУНЕЛ

Ових дана у продавницама плоча требало би да се појави нови албум београдског састава ТУНЕЛ у издању дискографске куће „Југодиск". Плоча се зове „Низ три тамне улице". Групу чине искусни музичари: Љубомир Нинковић, некадашњи члан састава С ВРЕМЕНА НА ВРЕМЕ, Владимир Јанковић — Џет, дугогодишњи члан групе ЦРНИ БИСЕРИ и Стеван Стевановић. Најдражи им је рокенрол али онај стари. На том пољу су најсигурнији и најдопадљивији, јер су и генерацијски везани за ту музику.

Албум „Низ три тамне улице" снимљен је у све популарнијем београдском ВЕМ студију под снимательском палицом Рејета Ерцеговца који је својим искуством свакако помогао да песме добију праву боју,

да то буде звук какав су чланови састава желели. На плочи се налази девет композиција. Првобитно је било предвиђено да се на албуму нађе 11 песама али није било места за све, што само доказује да ТУНЕЛУ не недостаје инспирација и да група има материјала за још неку плочу.

Љуба Нинковић, гитариста ове групе, каже: — Плоча је инспирисана звуком шездесетих година, наравно модерније обрађеним. То је базични рокенрол са примесама блуза. Зато није чудо што смо на овој плочи дорадили и песму »Its' All Over Now« коју су некад певали Ролингстонси. То је музика коју ми волимо и која никада неће престати да нас интересује без обзира на сва нова музичка стремљења.

IT'SALL OVER NOW

Музика: Џегер/Ричард
Текст: Љ. Нинковић
Изводи: група „Тунел"

Моја драга спава
по цео дан
Неће да ради, ни да спрема стан

Само седи, пуши
Слуша радио
Тако ми и треба
Кад нисам пазио

Био сам лудо занесен
А сад је свему крај

Ја радим цео дан
Мучим се к'о пас
крваво зарадим
спискам све за час.

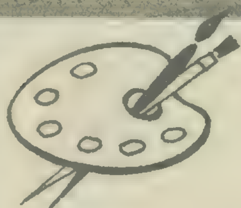
Пије само виски
троши парфем скуп
тако ми и треба
Кад сам био глуп

Био сам лудо занесен
А сад је свему крај
Био сам лудо занесен
А сад је свему крај

ЈЕСТЕ ЛИ ПОП - ЕКСПЕРТ ?

1. Ал: Карас[illegible] је бивши буб-

хит ГАЛЕРИЈА

Полис

Иво Погорелић

Џери Гарсија (Грејтфул Дед)

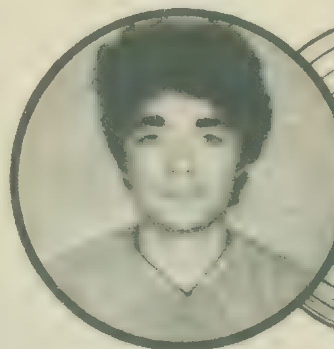

Меџин Дин (Џејл Гаилс Бенд)

Мик Џегер

Аутор: ИВАН НОВАЧИЋ
Нови Пут 25
43290 Грубишино поље

МОЈ ИЗБОР

Зовем се Никола Орлић и живим у Смедереву. Имам 13 година и идем у VII разред основне школе. „Политикин забавник" читам редовно и веома ми се допада „Хит-страна". Мој хоби је сакупљање значака а бавим се и кошарком. Волим музику, посебно рок. Од наших група највише ми се допада Рибља чорба а од страних Битлси. Ево 10 песама које се најчешће чују са мог грамофона.

ДОМАЋЕ:

1. ВОЛИМ ЖЕНЕ — Рибља чорба
2. НА ЗАПАДУ НИШТА НОВО — Рибља чорба
3. ПЕТАО — Ђорђе Балашевић
4. КАО ТИ — Парни ваљак
5. ДЕВОЈКО МАЛА — Идоли

СТРАНЕ:

1. GOT TO GET YOU IN TO MY LIFE — Битлси
2. FROM ME TO YOU — Битлси
3. THE NIGHT BEFORE — Битлси
4. SUPER TROUPER — АББА
5. BICYCLE RACE — Квин

БЕРЗА ПЛОЧА БЕРЗА

Продајем следеће ЛП плоче: по цени од 180 динара »The Wall« и »A nice Pair« групе Пинк Флојд, по цени од 120 динара: »Meddle« и »Animals« групе Пинк Флојд и »Star Collection vol 2« групе Дорс као и »24 Carat Purple« групе Дип Парпл. По цени од 100 динара: »Stormbringer« групе Дип Парпл, »Highway To Hell« и »If You Want Blood . . .« групе AC//DC, »Black Rose« групе Тин Лизи, »Long Live Rock' n' roll« групе Тин Лизи, »Long tion« групе Манфред Мен, »Equinoxe« Жан-Мишел Жара, »Dance Creaze« (Ска Ливе) и »A Song for You« групе Темптејшнс. По цени од 60 динара продајем плоче: „Витанга и принцеза" групе Бијело дугме, „Ако приђеш ближе" Здравка Чолића и »If You Gan' t Stand The Heat« групе Статус Кво.

Илија Прентовски
Кратовска 14ц
91000 Скопље

Продајем добро очувану плочу „Вајта 2" Сеида Мемића Вајте по цени од 110 динара, касету Сребрних крила „Ша-ла-ла", сингл плоче: „Ма нема везе" групе Прва љубав, „Љубио сам Наду у Студентском граду" групе Сребрна крила, „Појешћу те" Локице, „Прва љубав и рокенрол" групе Прва љубав, „Није мене брига" Дубравке Јусић, „Закуни се љубави" групе Сребрна крила и „Додирни ме" Локице. Цена сингл плоча је 20 динара.

Сандра Амановић
Петра Драпшина 10
59300 Книн

Купујем следеће ЛП плоче: »Night People« и »La Verite« групе Класикс Нуво. Цена по договору.

Ружица Антонијевић
Грабовац
37240 Трстеник

Продајем: сљедеће ЛП плоче: »Night At The Opera« групе Квин и ЛП »Jazz« исте групе, »Communique« групе Даер Стреитс, „Највећи хитови" групе Вингс, »Love songs«, „1962 — 1966", »White«, »Rock'n roll Music«, »Love Songs« групе Битлс, »Terapin Station« групе Гретфул Дед, »Get Happy«, »My Aim Is True« Елвиса Костела, »Unmasked« групе Кис, »Gimme Shelter« групе Ролингстонс, »Morisson Hotel« групе Дорс и »Waiting For The Sun« исте групе. Цена по договору.

Младен Мишкулин
Зеленгај 45ц
41000 Загреб

Мењам следеће плоче: »Umasked« групе Кис, „Паклени трио" групе Горди, за »The Wall« и »The Dark Side Of The Moon« групе Пинк Флојд.

Бранко Недељко.,
Бајин Саве 9
23325 Падеј

а) Прљаво казалиште
б) Парни ваљак
в) Сребрна крила

2. Група Параф је из:
а) Ријеке
б) Пуле
в) Опатије

3. ПГП РТБ објавила је двоструки албум Жан Мишел Жара који је снимљен на једном концерту у:
а) Кини
б) Јапану
в) СССР-у

4. Нови сингл групе Спандау Балеј зове се:
а) Лајфлајн
б) Лајфтајм
в) Лајфлав

5. Песму „Срчани удар" пева:
а) Оливија Њутн Џон
б) Пат Бенатар
в) Дебора Хари

6. Група Мен ет ворк је из:
а) Енглеске
б) Аустралије
в) Сједињених Америчких Држава

7. Најновији албум групе Други начин зове се:
а) Поново на путу
б) Путовање
в) Путоказ

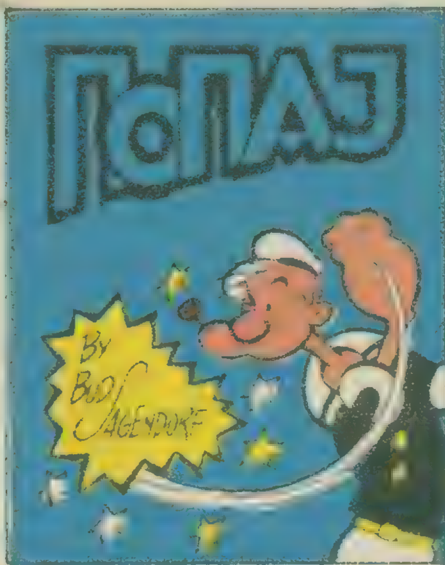
8. Група Горди наступа као:
а) Трио
б) Квартет
в) Квинтет

9. Бранко Пожгајац је члан групе:
а) Други начин
б) Стидљива љубичица
в) Филм

10. Албум „Акустична траума" објавио је састав:
а) Нови фосили
б) Зана
в) Леб и сол

Тачни одговори: 1в, 2а, 3а, 4в, 5а, 6б, 7а, 8а, 9а, 10 в.

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

ПОПАЈ И БАЦА ИМАЈУ НЕКИ ВАЖАН САСТА-НАК!
ГЛУПОСТ! МИСЛИШ ШАЛАБАЗАЈУ ОКОЛО!

ДОСТА МИ ЈЕ ЊИХ! СТАЛНО МЕ ИЗБЕГАВАЈУ!

ОДЛУЧИЛА САМ ДА ПРОМЕНИМ ЛИСТ И ПОКАЖЕМ ИМ ДА НИСАМ МАЧИЈИ КАШАЉ!

ДОКАЗАЋУ ИМ ДА НИСУ НИШТА БОЉИ ОД МЕНЕ!
СПАНАЋ

ХА, ТУ СИ! ШТО НЕ УДАРИШ **МЕНЕ**?
?

ТИ НЕ МОЖЕШ ДА СЕ НОСИШ СА НАМА! МИ СМО МУШКАРЦИ!
?
© 1982 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

КАКВЕ ТО ВЕЗЕ ИМА?

БРИШИ, ДРУГАР! ТО ЗАИСТА НИЈЕ ШТОС!
ЖЕНА ПОСЛА! ЗНА ДА НИКАДА НЕ БИСМО УДАРИЛИ ЖЕНУ!
МУШКАРЦИ, КУКАВИЦЕ!
10-3

ГДЕ ЈЕ НЕСТАО МИТАР?

МАДА НИКАДА НИЈЕ ДОШАО У СУКОБ СА ЗАКОНОМ, МИТАР ДИМИТИРИЈЕВИЋ ЈЕ, КАКО ЈЕ НАПИСАО МАЈЦИ, ОДЛУЧИО ДА ОТПУТУЈЕ У ИНОСТРАНСТВО СА ТУЂИМ ПАСОШЕМ. ЗАШТО. ТО ЈЕ ИНСПЕКТОР ЈОСИП ДЕДИЋ ПОКУШАВАО ДА ОДГОНЕТНЕ ПУНИХ МЕСЕЦ ДАНА.

Кроз узани прозор накерене кућице једва је допирала светлост. Унутра, за столом прекривеним шареном мушемом, седео је инспектор Јосип Дедић. Никада се током свог дугогодишњег службовања није осећао тако неугодно као сада док је испитивао мршаву, погурену старицу која је сваки час брисала уплакане очи крајичком црне мараме. На свако ново питање о сину, Митру Димитријевићу, стресла би се као да је неко бичем ошинуо. Сузе би јој грунуле на очи, загрцнула би се и тек после два-три минута с тешком муком успевала да истисне одговор. Мада је то од свег срца желео, Јосип није могао да прекине ово мучно испитивање јер му је задатак био да сазна где се налази Митар Димитријевић који се није појавио на војној вежби. Међутим, старица није могла много да му помогне. Једноставно није знала баш ништа о сину. Ни где је, ни шта ради.

— Никада нисам ни помислила да може да ме снађе овако нешто. ... Да ће отићи, тако, без збогом. Он зна да ми је све што имам — плакала је. — Остала сам удовица, самохрана, кад му је било 12 година. Борила сам се како сам знала и умела да се са ово мало посне земље прехранимо. Да бар осмогодишњу школу заврши. После, кад је поодрастао и војску одслужио, желела сам да се ожени. Али он никако није могао да се одлучи: бојао се да би тада заувек остао на селу а хтео је да иде у град да се запосли на некој грађевини. Мени се то баш није много допадало и можда ми због тога није ништа рекао пре него што је отишао.

Поново је почела да грца. Јосип је запалио цигарету чекајући да се смири.

Љутња па страх

— Вече пре него што је нестао — наставила је — рекао је да ће рано следећег јутра ићи у град са комшијом Добривојем Костићем да уплати косачицу. Договорили су се да је заједно купе. Кад ће се вратити није рекао, па сам помислила да је свратио код неког да преноћи, то се већ догађало. Следећег дана сам сваки час излазила на капију али узалуд. Није га било. Онда сам се наљутила. Мислила сам: одрастао је, свој је човек, може да иде где хоће, нема разлога да не каже да ће се задржати у граду да не бринем. Не питам ја где ће и са ким ће. Онако, узгред, споменуо ми је једном да има девојку. Мислила сам, можда је с њом. Међутим, кад га ни после два дана није било, љутњу је заменио страх. Отишла сам код Добривоја да питам да му није нешто рекао, споменуо. Онда сам сазнала да њих двојица и нису заједно отишли у град. Добривоје се у међувремену предомислио и одустао од куповине косачице. Митар је одлучио да ипак оде у град. Хтео је да заврши неке послове, какве, то није рекао. Вратила сам се кући а да нисам чула ништа више од оног што сам већ знала. Сутрадан, стигло је писмо. Ево, дађу вам га да прочитате — рекла је и пружила Јосипу бео изгужван коверат.

Писмо је било кратко. У неколико реченица Митар је објашњавао мајци да одлази у СР Немачку са пасошем Петра Филиповића, друга са којим је био на одслужењу војног рока. Следила су упутства око предстојећих пољских радова и обећање да ће писати. Ако јој затреба новац, нека се слободно обрати Добривоју а он ће му већ вратити.

— Да ли вам је Митар после овог писма послао још неко? — упитао је Јосип.

— Није — одговорила је старица.

— Чим будем сазнао нешто, одмах ћу вам јавити — обећао јој је Јосип на растанку.

Петар није лагао

Кад се вратио у град, чекало га је брдо послова: морао је да провери да ли је Митар осуђиван и када, да утврди зашто је узео туђи пасош да би отпутовао у иностранство, да пронађе човека који му га је дао. Већ истог дана сазнао је да је Митар, што се суда тиче, потпуно „чист". Против њега никада није поднета никаква пријава нити је на било који начин долазио у сукоб са законом. Инспектору се наметало питање због чега Митар није поднео захтев за издавање пасоша него је одлучио да се послужи туђим иако је вероватно знао да је то кажњиво. Одговор је можда могао да да човек који му га је уступио, па је Јосип одмах издао налог да се он пронађе. Међутим, како је располагао само његовим именом то није било баш једноставно. Наиме, испоставило се да у самом граду има више од десетак људи са истим презименом а најмање толико их је било и у околним селима. Четири дана касније, најзад је дошао до правог. Већ на почетку разговора Петар Филиповић је рекао да заиста добро познаје Митра али да га није видео дуже од годину дана. Према томе није ни могао да му да свој пасош. Упркос томе што су његове речи искрено звучале, инспектор није био баш сасвим убеђен. Затражио је од Петра да му донесе на увид пасош.

— Старом је истекла важност а нови нисам ни вадио — рекао је Петар.

— Добро, онда донесите сутра стари — затражио је Јосип.

Сутрадан, у заказано време Петар је донео пасош. У међувремену Јосип је утврдио да није лагао кад је рекао да нови није ни вадио. Тако је опет био на почетку. Истина, сада га је мучило друго питање : зашто је Митар лагао да је узео туђи пасош?

У гомили папира

Прошло је већ месец дана откако је Јосип Дедић водио истрагу о нестанку Митра Димитријевића а видних резултата није било. Једно поподне, пред сам крај радног времена, инспектор је по ко зна који пут узео да прелиста досје. У њему је била гомила папира, између осталог и писмо које је Митар послао мајци. Одлучио је да га још једном прочита. Пажњу му је привукла реченица у којој се Добривоје Костић помиње као човек на чију помоћ треба рачунати. Мада је већ једном разговарао с њим, Јосип је решио да га поново позове на разговор. Најбоље већ сутра.

Око подне следећег дана Добривоје се појавио у његовој канцеларији. Био је то млад, висок човек, оштрих црта лица.

— Хтео бих да ми у детаље, писмено препричате ваш последњи сусрет са Митром — затражио је Јосип.

Добривоје је то и учинио. Поновио је готово истоветно, од речи до речи, претходну изјаву. Ништа није додао ни одузео. Инспектору није промакло да то чини потпуно сигуран у себе. Није му промакло ни да је Добривојев рукопис врло сличан оном у писму

— Да нисте ви можда написали и послали писмо Митровој мајци? — упитао је Јосип

— Јесам — одговорио је. — Тог јутра кад је Митар дошао по мене а ја рекао да сам одустао од куповине косачице, замолио ме је да саставим писмо његовој старој јер он сам није умео да пише. После то више ником нисам рекао јер нисам хтео да се мешам и стално нешто објашњавам...

— Лажете, Добривоје — пресекао га је инспектор — писмо нисте помињали јер вам Митар никада и није рекао да га напишете. Вероватно да то није стигао да учини јер сте га — убили!

Знате ли на основу чега је инспектор закључио да Добривоје Костић лаже? Да ли сте погодили, проверите на страницама „Мале поште".

ПРОТИВПРОМАЈНО ЈАСТУЧЕ

12

Ова симпатична и доброћудна змија биће украс у вашој соби а уједно ће, кад је поставите између дуплих прозора, спречити зиму да се провуче унутра.

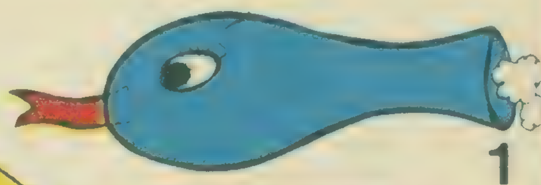
Сви кројеви означени су пуном линијом: јасно се види шта представља половину кроја (ту метеријал пресавијте напола па онда кројите, а кад се рашири добијете оно што вам треба), а шта је нацртано као цео крој. Главу змије искројте два пута, од филца направите две беоњаче и две зенице па их пришијте на одговарајуће место. Уста и трепавице извезите. Сада исеците језик од филца, па кад будете спајали делове главе, језик убаците у уста као што се види на црт. 1. На месту где се глава спаја за тело оставите незашивено, па сад главу напуните старим ситно исеченим крпицама.

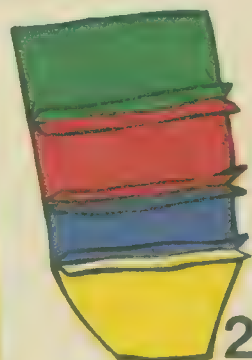
Димензије змије одредите према свом прозору. Ако је размак између стакла ужи, и змија је виткија и обрнуто. Али, пазите: треба удесити тако да дужина буде већа од прозора да би се глава и реп подврнули нагоре (црт. 12) — у томе је главни штос овог јастучета.

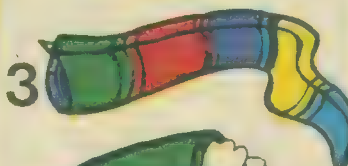
А сад је на реду тело безопасне шарке. Узмите разне крпице које су вам преостале од шивења, па их спојите у дугачку траку. Последњу крпицу кројите укосо да бисте добили реп, а прву која иде до главе засеците тако да се поклопи с дебљином „врата" змије (црт. 2). Затим траку зашијте по дужини (црт. 3), преврните је и напуните крпицама (црт. 4). Пришијте главу за труп (црт. 5). Ширу чипкану траку (дужина око 30 цм) наберите (црт 5) и ето крагне око змијског врата (црт. 6).

Преостао је још само цилиндар. Од филца исеците два цвета и два унутрашња круга и по један део за обод, дно и клобук шешира, такође од филца пошто је он згодан јер се не осипа. Најпре спојте клобук шешира (црт. 7), па руком пришијте за њега дно (црт. 8) и на крају све то за обод шешира (црт. 9). Сад пришијте цвет за шешир (црт. 10), а њега причврстите концем за главу „противпромајне" змије. Не заборавите ни цвет на врху репа. Како изгледа готово јастуче у прозору видите на црт. 12.

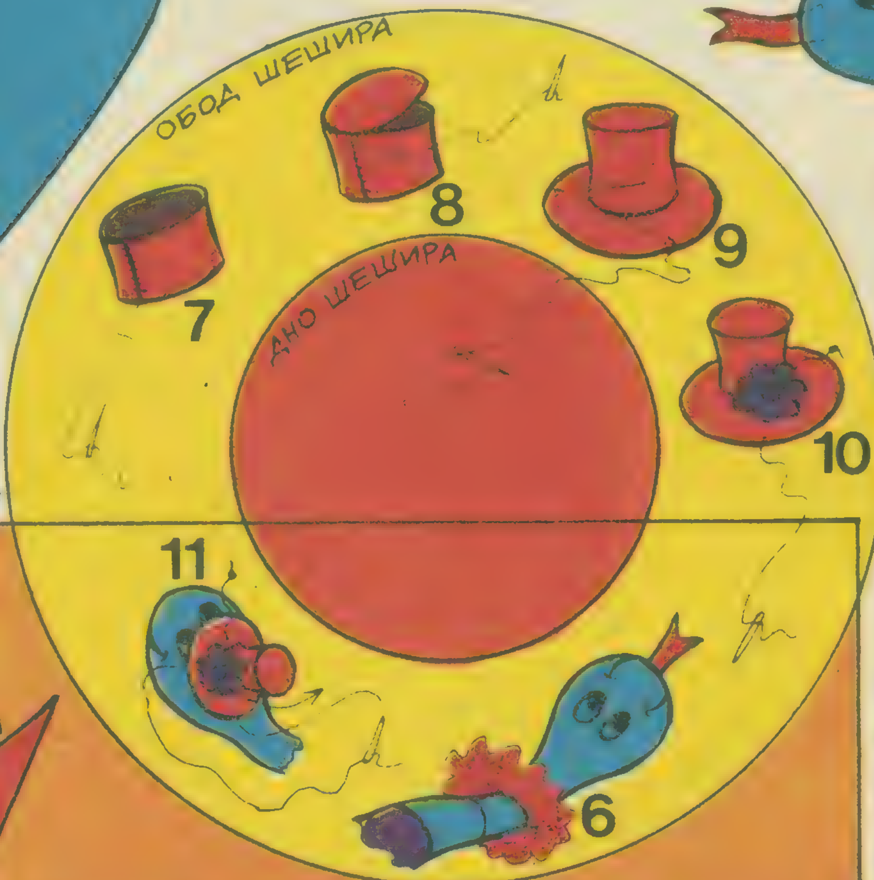

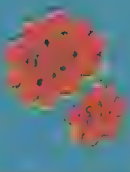

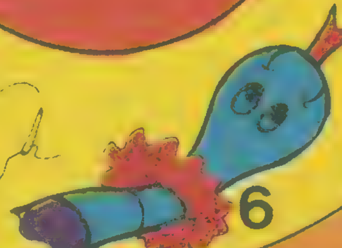

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

УРСУЛА ЛЕ ГУИН

ЗАШТО НИКО ОД ЊИХ НИЈЕ АКТИВИРАО АЛАРМНИ УРЕЂАЈ И СИГНАЛИЗИРАО НАМ ДА СУ У НЕВОЉИ? ПОГОТОВО КЕФ!

Либрина кора, изрована и сува, крила је неизмерно богатство у утроби. Живела је изнутра, а споља била мртва. Геолог Овен Пјуг и његов асистент Алваро Мартин, током две З-године боравка на Либри, открили су рудник огромне вредности за планету Земљу — уранијума.

Сада се брод најзад спуштао на сивкасто тло, док је жуто сунце завршавало свој дводневни залазак. У пространој куполи испуњеној кисеоником, који није постојао на Либри, Мартин угледа на екрану прво људско лице (поред Овеновог) после пуне две године живота на планети, лице невероватне лепоте: нос асирских краљева, сиве очи самураја, бронзана кожа америчких Индијанаца. Мек баритон објављивао је спуштање свемирског брода, што се одиграло тачно после 22 З-минута. Прво је искочио један мушкарац, па онда још један, па једна жена коју је следила још једна.

— Сви су исти — промрмља запањено Овен.

— Изгледа, добили смо један клон-тим — рече Мартин.

— Тачно — одврати младић који им се приближио — ми смо десет-клон. Пет мушкараца и пет жена. Наше име је Џон Чоу.

Клонирана десеторка завршила је активности око затварања брода за два минута што би за десеторицу индивидуалаца трајало двадесет. Овен и Мартин су их посматрали са чуђењем.

— Замисли, постојати десет пута умножен — рече тихо Мартин.

Сви су затим ушли у ваздушну куполу, скинули свемирска одела и сви, после вечере, заспали у размаку од једног минута. За доручком један се обрати Овену:

— Капетане Пјуг, желели бисмо да добијемо инструкције у вези са рудником.

— Зовите ме Овен, молим вас. Не, нема ничег новог — рекао је несигурно, посматрајући свих десеторо истог интелигентног израза интереса, истих тела нагнутих под истим углом, како климају главом у истом часу. Сви су имали прикачене плочице Истраживачког корпуса са истим именом, само им се средње име разликовало.

— Ви сте тим — рече Овен узимајући тост — и то какав тим! Да ли имате способност да једни другима читате мисли?

— Не, никако, али ми мислимо слично. На исте надржаје реагујемо истоветно. Објашњења нам нису потребна, не постоји неразумевање међу нама. То олакшава тимски рад. Видите, клонови су направљени од најбољег људског материјала...

— А ко је... мислим, ко је тај Џон Чоу?

— Био је свакако генијалан. Биоматематичар, челиста, подводни ловац, структурални инжењер... Погинуо је у 24. години пре него што је развио своје главне теорије.

— Значи ли то да свако од вас представља једну страну његових талената?

— Не. Ми смо сви инжењери за Планетарна истраживања јер смо у томе правцу образовани. Да смо били друкчије усмерени, вероватно бисмо развили неку другу Џонову способност. Кад је погинуо, пошто нису могли да му спасу мозак, направили су културу од одређених интестиналних ћелија за клоновање. Наравно, тај процес је веома скуп. Свако од нас стаје Владу три милиона.

Кренули су у ледени спољни свет Либре. Стигли су свемирским џипом до рудника који су назвали Уста Пакла. Овен им је давао основна обавештења у вези са ископавањем руде и уласком у рудник.

— Транспортни бродови ће стићи за десет З-месеци — рече један. — Руда ће бити пренета у Земљину орбиту и тамо прочишћена...

Затим су следили договори, стотине допуњујућих реченица које су изговарали један за другим следећи сличне мисли, исто тако сличним, ако не и истим гласовима. Мартин и Овен истовремено искључише слушне контакте са њима и оставише само оне који су повезивали њих двојицу.

— Сувише је заморно слушати их тако... све заједно — рече Мартин.

Силазили су у утробу епилептичне планете удишући кисеоник из боца, носећи на себи одела непробојна за хладноћу и топлоту, штетне радијације и разне ударе.

— На шта све човек неће пристати да би дошао до ове руде — рече Овен.

— Да, али кад помислиш да би Четврта Велика Глад свакако уништила човечанство, онда нема жртве која је превелика. Трећа нас је преполовила... Најзад су се Земљани опаметили и престали са глупом идејом националних влада. Јединствена Земљина Влада нас је у ствари спасла потпуне пропасти. А сад нам је уранијум потребан за све...

— После овога радо бих отишао на неку планету где нема шта да се истражује или пронађе.

— И ја. — Обојица су знали да то неће учинити.

Током следећих пет З-дана Џонови су спремили своје уређаје за бушење. Радили су задивљујући ефикасно. Нико им није био потребан. Мартин и Овен су их само понекад саветовали јер је њихов посао на Либри био завршен.

„Клон је можда прво стабилно, самостално живо биће које је икада постојало, коме није потребна ничија помоћ, ни физичка, ни емотивна, ни интелектуална" размишљао је Мартин посматрајући десеторку. „Потпуно довољно само себи. Ма шта да уради, осталих девет пружиће му подршку и разумевање. Увече док разговарају не показују саучешће за људске патње и муке. Наравно. Јер, то је осећање које човек даје да би га и сам могао примити".

Једног предвечерја Овен се вратио са обиласка Долине Лаве, уморан, али освежен самоћом.

— Где је златна десеторка?

— Не знам — одврати Мартин не дижући поглед са свог цртежа. — Још се нису вратили.

— Данас су потреси били страшни. Знаш, требало би да видимо зашто их нема.

— Ако инсистираш...

Изашли су у паклено црвенило поново залазећег сунца. Стигли су до Уста Пакла. Укочили су се од запрепашћења: све се променило. Ипак, проширен улаз у јаму остао је на изглед нетакнут, осим што га је прекривала мрежа малих пукотина кроз које се пробијао беличасти гас.

— Нису ваљда сви остали унутра — повика Мартин. Почели су да траже унаоколо. Најзад су нашли џип са две особе: једна, женска, чије је одело напукло, претворила се од хладноће у камен. Мушкарац је био онесвешћен, али још жив.

Пренели су га у куполу. Био је то Кеф. Лежао је непомичан. Ствари опет почеше да играју, као и тела тројице људи. Кеф одједном скочи и уз страшан урлик потрчи према зиду куполе. Мартин се баци на њега, али га снажно Кефово тело одбаци. Овен успе да му подметне ногу, па кад Кеф паде, баци се целим телом на његово. Једва га обуздаше, а затим, када земљотрес посустаде, дадоше му инјекцију за смирење.

— Шта му би одједном? — упита Мартин.

— Не знам. Неки шок... Знаш, нешто ми се чудно врти по глави: зашто нико од њих, поготово Кеф, није активирао алармни уређај за спасност и сигнализирао нам да су у невољи.

— Мени јесте. Сувише су били навикли да се ослањају само једни на друге. Помоћ споља, ван десеторке, није им падала на памет.

— Да, чудно. Иако савршена у другим ситуацијама, њихова међусобна повезаност показала се кобна. Ко зна, можда је само један доле био у опасности, па су сви остали инстинктивно потрчали да му помогну и погинули заједно.

Разговор им прекиде још један страшан Кефов напад. Поплавелих усана, држећи се за гушу, пао је на под после неколико корака и кркљао.

— Личи на напад епилепсије — рече Мартин.

— Не. Ја мислим да он преживљава смрт осталих деветоро. То је то! Он ће умрети девет пута. Само је питање хоће ли преживети.

Осми напад догодио се око 5.30 ујутро. Снажно, младо тело било је на ивици снаге.

— Девети ће га докрајчити — закључи Мартин.

— Е, неће! Борићемо се за његов живот. Ако другима нисмо могли помоћи, њему хоћемо.

Тако је и било. Кеф је дошао до саме ивице живота. Овен му је давао вештачко дисање уста на уста док се и сам није онесвестио. Кеф је преживео. Умирао је девет пута и преживео. Били су ван себе од среће. Освестио се!

— Како си, стари друже? — упита га Овен. Није одговорио.

Дали су му концентрисану храну. Попио је.

— Пустите ме да умрем — рече Кеф.

— Нећеш умрети — одврати Овен одлучно.

— Али, ја сам девет десетина мртав. Није остало довољно живота у мени.

Овена је мало збунила прецизност Кефовог одговора, али се није дао поколебати:

— Они су мртви, твоја браћа и сестре. Ти ниси ОНИ. Ти си ТИ. Јер, као што видиш, ТИ дишеш и говориш. Ти си жив. Ти си сад Џон Чоу. — Није добио одговора.

Током следећих недеља Мартин и Овен су наставили рад на оспособљавању уласка у рудник. Одлазили су у сменама јер нису хтели да оставе Кефа самог. Он је стално седео или лежао и зурио у таму.

Напокон, једног дана, радио проговори: свемирски брод Мисије.

— Стижемо на Либру за пет З-недеља. Како стоје ствари у старој куполи? — питао је командант шаљивим тоном.

— Ми смо добро, шефе, али они су сви погинули, осим једног.

— Ви нисте повређени? — стигао је забринут глас после тачно 32 З-секунде, па наставио: — Имам још један клон-тим овде са мном на броду, па ћу их пребацити на ваш пројекат који је добио приоритетан значај у Владином најновијем извештају.

Кеф је све чуо, али је и даље ћутао.

— Шеф те може задржати пошто познајеш стање боље од осталих — рече Овен Кефу, али овај остаде нем.

— Можда је полудео... изгубио разум — прошапта Мартин.

— Не. Одлично се држи за човека који је умро девет пута. Усамљен је, схваташ? Он нас скоро и не види. Јер, не заборави, целог живота није морао никог да види, осим себе у девет примерака. И никад није био сам. Све то мора сад да научи, а за то треба времена.

— Зашто упорно тврдиш да ће му се стање побољшати?

— Зато што је свакако јака личност.

— Он!? Па он је онеспособљен, више него упола мртав — рече Мартин.

— Али није мртав. Он је Џон Кеф Чоу. Додуше, необично одгојен, али сваки дечак мора да се одвоји од своје породице и пребоди ту кризу. Успеће и он. Најзад, зашто се ради на клоновању, Мартине? Да би се побољшао квалитет људске врсте. Ми баш нисмо у великој форми. Погледај мене, па и себе: препуни телесних и психичких недостатака. Није ни чудо после свега што смо генерацијама преживљавали, од атомских радијација до великих глади. Сада покушавамо да подигнемо ниво људског генетског базена који се свео на малу барицу, прилично мутну. Зато онај који је клонован мора бити јак и паметан људски створ. Е, то је Кеф.

Два дана после овог разговора Кеф је проговорио. Овен је покушавао да поправи један мерни инструмент, што му није полазило за руком, па је гласно опсовао.

— Дај мени да то поправим — изговорио је Кеф.

Овен скочи, али се уздржа и захвали му нормалним гласом. После тога Кеф је непрестано радио на инструментима и документацији.

— Није то добро — негодовао је Мартин.

— Претвара се у аутомат, у машину. Овен се није слагао са њим.

Сваке вечери Мартин би казао „Лаку ноћ!" и добијао одговор од Овена, али не и од Кефа. То га је љутило. Једном му Овен рече:

— Зашто си бесан? Кажеш ли ти самом себи лаку ноћ? Он ти зато не одговара.

Један дан пре доласка брода Мисије Мартин је отишао да провери уређаје постављене на кратеру Мариот. Снажан потрес дрмао је планету пуних пола сата. Кеф је остао миран: човек који је погинуо у земљотресу не боји га се више. Овен је скочио и почео нервозно да навлачи одело.

— Куда ћеш? — упита га Кеф.

— За Мартином. У опасности је. Мериот је опасан предео.

— Али, укључио би аларм да му се нешто десило. Ако одеш, бићете обојица у опасности.

— Завежи! — викну Овен. — Можда није у стању да га укључи ... ко зна. МОРАМ да проверим...

Вратили су се обојица после неколико часова, изнурени и бледи.

— Извукао ме је испод једне од највећих стена које су икада пале на живог човека — рече Мартин.

После вечере Мартин је одмах заспао, а Кеф упита Овена:

— Ти волиш Мартина?

Овен га прво љутито погледа, а затим схвати питање:

— Мартин ми је пријатељ. Дуго радимо заједно. Да, и то је врста љубави.

— Како се... како бих ја могао... — муцао је Кеф.

— Не знам, али мислим да ћеш моћи кад се будеш навикао на мисао да си, као и сви ми, сам. Шта ти друго онда преостаје него да испружиш руку... према другом људском бићу.

— Не мораш да останеш овде ако нећеш — рече Овен осећајући да се Кеф прибојава сусрета са новом клон-групом којој не припада. — Можеш се вратити кући. А ако нећеш, пошто си већ овде у пределу Далеких Сазвежђа, можеш наставити још даље са нама у нова истраживања. Човек као ти бо би нам од велике користи.

Кефова рука лагано се испружила према Овеновој.

аутор ВеМак	ПРЕМЕРАВАЊЕ ЗЕМЉ. (ЛАТ)	ВРСТА ДУГОГ МУШКОГ ГОРЊЕГ КАПУТА	НАЧИН ИЗРАЖАВАЊА	ВРСТА ИНСЕКТА	ГРУПА ОСТРВА У АРАБИЈСКОМ МОРУ	ВРСТА ДИЈАМАНТА, АДАМАС	ЗАЈЕДНО, ПОВЕЗАНО
ПЛАНИНА У СЛОВЕНИЈИ							
ПОДРОБНИЈА ОБРАЂИВАЊА							
ДРАМА, ПРЕДСТАВА							
САВЕЗНА ДРЖАВА У САД							
НАЗАДНОГ СХВАТАЊА							
ГАБИ НОВАК			Ж. ИМЕ (РИНАЛДО) / МАЛА КОЛИЧИНА ЕНЕРГИЈЕ				
ЗНАК ЗА УРАН		УКРАЈИНСКИ ПЕСНИК, ОЛЕКСАНДР		ВИРОВИТИЦА / ЗГЛАВКАРИ			ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА
МЕСТО У ХРВАТСКОЈ						НУЛА / ЦРНОГОРСКО КОЛО	
МЕКСИКАНСКИ ПИСАЦ, ХУАН РУИС ДЕ							
СРЕДИШТЕ, МЕТА / "БОР"							ВРСТА БИЉКЕ, ПЛОД ЛОПТАСТ (МН)
Р							
"БИСТРОГ" ОКА / ЗНАК ЗА ЈОД		ЈЕДАН ТОНСКИ РОД	ОСИЈЕК / СПОЈ АЗОТА С ВОДОНИКОМ			КИСЕОНИК / ЛИЧНОСТ ИЗ „ЕНЕИДЕ"	
УРЕЂАЈ ЗА ПОДЕШАВАЊЕ ТВ АПАРАТА							
ДОБРОТА, ПЛЕМЕНИТОСТ	ЗАМОРЕНИ						
ГЛАВНА ЊУЈОРШКА УЛИЦА НА МЕНХЕТНУ							
"ЛИТАР"		ФИЛОЗОФСКО УЧЕЊЕ У ИНДИЈИ / КАТАНАЦ					
АМЕРИЧКИ БОКСЕР МОХАМЕД				ИМЕ ШАХИСТЕ НИМЦОВИЋА	А. Н. / ПРЕДМЕТАК 10^3		
НАШ СЛИКАР АНТУН						"ДИНАР" / ЕНГЛ. ШАХИСТ ЦОН	
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ (МН.)							
ОДГАЈИВАЧ СОКОЛА ЗА ЛОВ							
МАРКА РУСКОГ ПИШТОЉА			ИМЕ ОПЕРСКОГ ПЕВАЧА ЖУНЕЦА				

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Комбинати, изложилац, планиница, ротација, ај, Рава, П, НЕП, танко, идоли, срт, ниво, Пата, тркач, м, читатељка, осат, Леон, перикард, све, као, шкрт, смак, ловити, с, угојеност, По, енигма, Абид, јаук, Ома, арка, тренути, Кин, Ру, ед, отимарити, Николајев.

ЈА ХВАТАМ ДАН ЗА ГУШУ!

ХОБИ КОЈИ ЖИВОТ ЗНАЧИ

Пред вама је плод моје замисли и дело мојих руку. Могао бих да кажем искључиво мојих руку, али помагали су ми супруга Крунислава, син Власта и моји верни другови и ученици, некадашњи рудари Љубомир и Радован који су ту да ускоче кад не могу сам. Морам да споменем и моју радну организацију Индустријско-енергетски комбинат Костолац где већ тридесет година радим као машинбравар. Она ми је обезбедила простор за атеље, а затим и плац за подизање куће коју сам замислио као уметничко дело...

Заборавио врата

Прву кућу градио сам без дозволе па су ми је срушили. Онда сам морао све из почетка. Из Ракове Баре код Кучева, где сам рођен 1925. године, само за фасаду донео сам преко осамдесет кубика пећинског камена због чега сам био и на суду. Кажу, оштетио сам природу. Те сталактите, како их стручно називају, превозио сам на све могуће начине а онда их специјалном тестером од челика секао у блокове и њима озидао читаво приземље и део спрата. Догодило ми се да сам радећи на спрату заборавио да оставим отвор за врата, па сам морао својим рукама да рушим оно што сам тешком муком подигао.

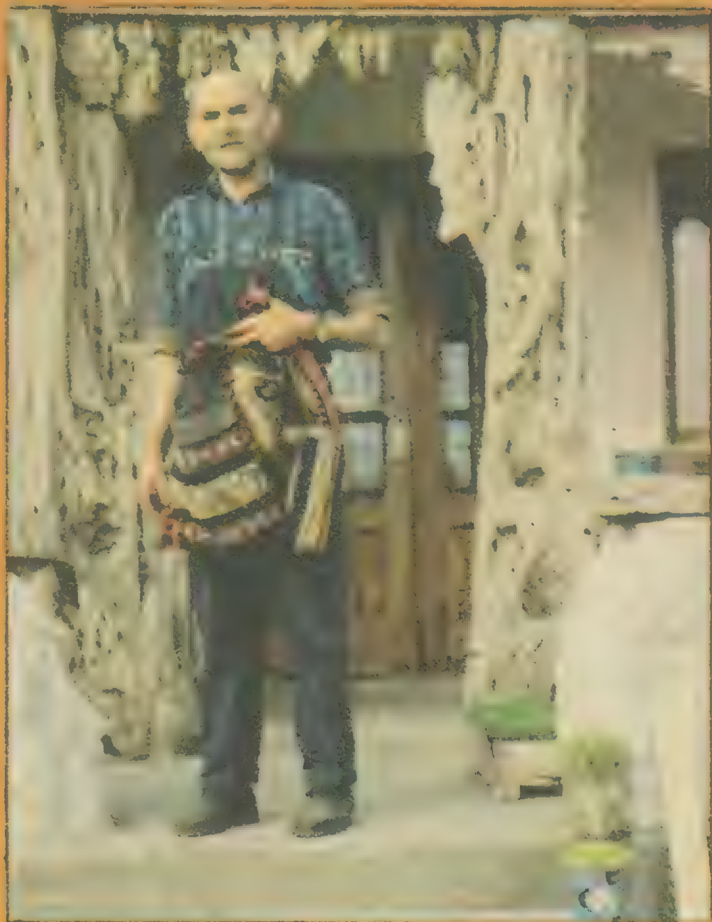
Од преосталог камена направио сам украсе као што су ове „драперије" на самом улазу. Ту је и уклесани профил мог покојног оца, рудара Влајка — „држи кућу на себи"!

Иако још није завршена, кула која се сада налази на њеном врху, уместо крова остаће ту као симбол Хомоља. То је камен у коме сам се родио. Искрено говорећи, могао је и главе да ме кошта: Кад сам га подизао, пао сам, али срећом у шодер, тако да сам прошао само са огреботинама.

Гранитне громаде на улазу послужиће као стубови за будућу ограду терасе, а биће хромирана. Од камена и метала начинићу и фонтану на средини дворишта.

Унутра сам направио купатило какво нико нема све је у плочицама и свака је различита. Биће ту и других занимљивих ствари. На пример, намеравам да у својој соби, односно атељеу, поставим у средини око шест квадрата паркета — од овнујских рогова! Набављам их у Хомољу, загревам да би омекшали, стежем, исправљам и машински обрађујем, а затим сечем, правим мозаик и лепим.

У кућу сам, досад, уградио укупно 120 кубика

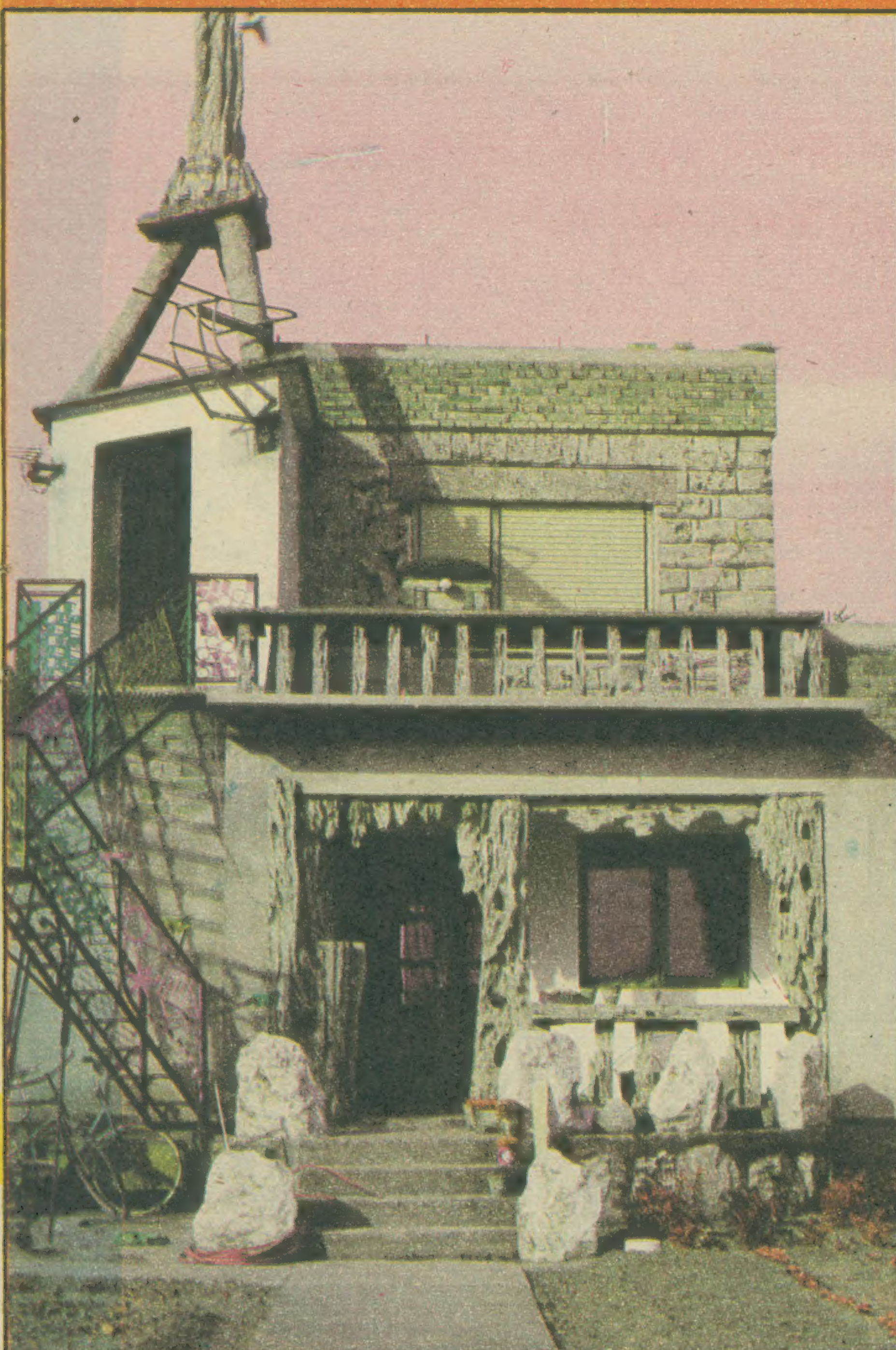
Ако се бавите истим или сличним стварима, добро ће вам доћи адреса хобисте кога сте данас упознали: ПЕТАР БУДИМИРОВИЋ, Н. Н. Канал 45 — 12208 КОСТОЛАЦ

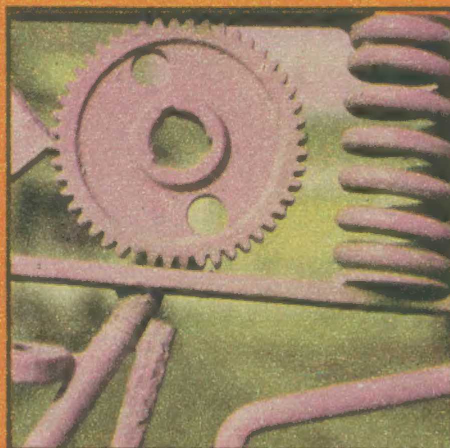

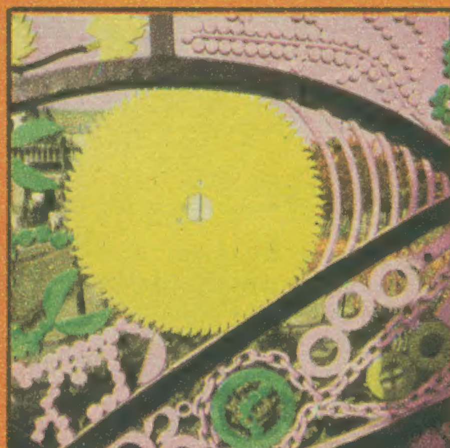

камена, 16 хиљада цигала, 16 тона цемента, 10 тона живог креча и 180 кубика воде. Наравно, све је то прешло преко мојих руку.

Брава са четири кваке

Моја ограда, то је посебна прича. Двадесет година сакупљао сам сваки грам одбаченог гвожђа на који сам наишао. У њој ћете наћи делове од најстаријих светских возила, разне шрафове, конзоле за струју, кључеве, зупчанике, спиралне бургије, цевасте и окасте кључеве, турпије, клипњаче из мотора, ролне за далеководе, спиралне опруге, пакне од стругова, клинове за пренапрегнути бетон, ламеле од куплунга, колтове старе преко две стотине година, један шустерски чекић, мотику и ашов, ченгеле за прасе, француски кључ, комплетну машину за савијање гвожђа, па чак и потковицу Линде која је била шампион Југославије... Механизам за отварање врата је од чистог хрома и њиме се може управљати са четири места!

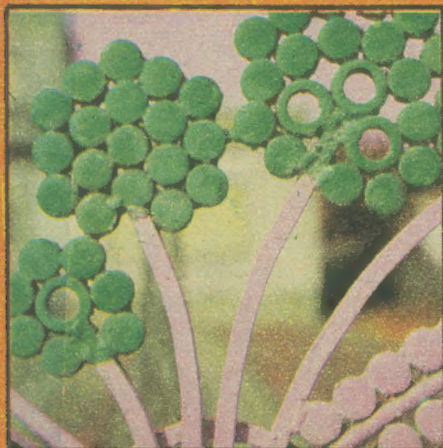
У истом стилу направио сам и сандуче за пошту, а од метала још и рибе, цвеће, рака, прасе, јелку, грозд и велику цитру. Ограда има преко 12 хиљада парчади. Укупно пет тона гвожђа! Скупљао сам га у торбице без којих нисам желео да се сликам.

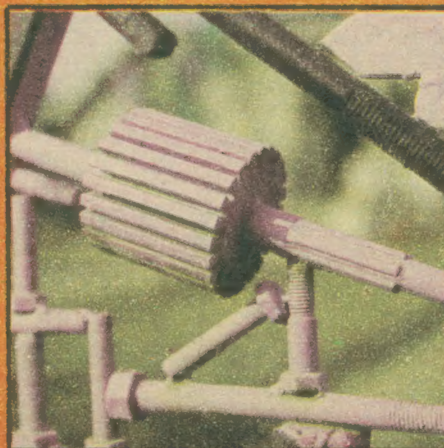
Нађем ја времена да се бавим и другим стварима: измислио сам и патентирао специјални ражањ и справу за непогрешиво хватање кртица (!?). Уз помоћ четрдесетак ножева за обраду дрвета које сам сам начинио, дубим виолине из јавора и продајем. Радим слике у уљу и обликујем камен и дрво. У ствари, украшавам читав регион. Ограде, улазна врата, прозори, фасадни украси од камена и слично, све је то већином дело мојих руку. Радове од дрвета и овнујских рогова излагао сам у Костолцу и околини и све распродао у једном дану. Стигао сам и до Рафенсбурга у Немачкој где сам такође имао успеха. Многе наше познате личности саме су долазиле да се интересују за мене и моја дела...

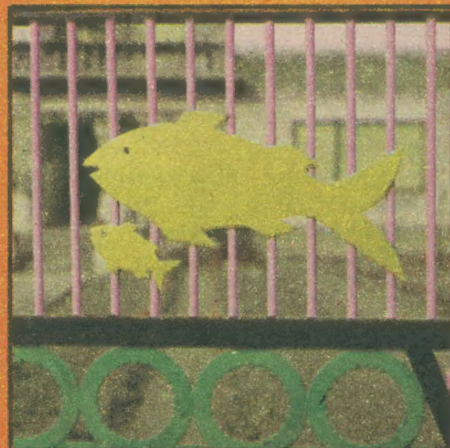
САМО У ОГРАДУ СВОЈЕ ЈЕДИНСТВЕНЕ КУЋЕ ПЕРА БУДИМИРОВИЋ ИЗ КОСТОЛЦА УГРАДИО ЈЕ ПЕТ ТОНА ГВОЖЂА — 12.000 КОМАДА СТАРУДИЈА КОЈЕ ЈЕ САКУПЉАО ГОДИНАМА: ТУ ЈЕ И КОЛТ СТАР ДВЕСТА ГОДИНА И ПОТКОВИЦЕ ЛИНДЕ, ШАМПИОНА ЈУГОСЛАВИЈЕ.

Како све то постижем? Сат ми никад у животу није зазвонио, сунце ми никад није „закуцало“ на прозор. Ја хватам дан за гушу! Али, то ми је мало: једног дана смислићу и кревет који ће стајати усправно. Да не губим време.

Забележио:
Диего Варагић

Снимио:
Љубомир Патрногић

Способност, или..?

Моју сестру и мене мучи зашто она прави веће балоне кад имамо потпуно исти број жвака у устима. Да ли је ту у питању способности или нешто друго?

Весна и Соња Лекић
Омладинских бригада 3
Смедерево

Твоју сестру и тебе мучило би исто питање и кад би ти правила веће балоне од ње. Могућност да правите потпуно исте је врло ма-

ла јер, сасвим сигурно, нисте подједнако веште. Дакле, није у питању способност већ вештина.

Забрана на три године

Да ли и где може да се купи хармоника „Гуерини"?

Зоран Миленковић
Трг победе 6/6
Вршац

Хармонике марке „Гуерини" не могу, а неће ни моћи следеће три године да се купе код нас јер је њихов произвођач због неких прекршаја кажњен забраном увоза. За сада у нашим продавницама могу да се нађу готово искључиво школске хармонике. Тако у „Музичком магазину", Теразије 12 у Београду, имају хармонике марке „Велтмајстер" и „Ројал-стандард" из Демократске Републике Немачке и чехословачку „Делицију".

Жене из Лидије

Желеле бисмо да знамо шта значе наша имена и нешто о њиховом пореклу.

Лидија и Сузана
Рашка

Лидија је име које се најпре јавило у старогрчком, а означавало је жену из истоимене покрајине (Лидије) у Малој Азији. Сузана је библијско име, у хебрејском означава крин (љиљан) и схвата се као симбол чистоте.

Очитати ђакелу

Молим вас да ми одговорите шта значе и одакле долазе ријечи: тенџера, кундурице, калигула и вакела?

Митар Милановић
Топла 3/II
Херцег-Нови

Тенџера је турска реч и њоме се означава бакарна посуда дубља од шерпе али без дршки са стране. Кундурице, односно кундуре су грчко-турска реч за ципеле. Калигула, од латинског CALIGAE **што значи војничке чизме, био је надимак једног од римских царева о коме је у историји остало записано да је био расипник, тиранин и садиста. Приписују му се речи, да је штета што римски народ нема само једну главу како би могао одједном да је одруби. Калигула је убијен само после четири године владавине због расипништва и суровости. Вакела се обично користи у изразу „читати неком вакелу" у смислу некога строго укорити.**

★★★★ Писмо недеље ★★★★

Желео бих да сазнам услове за упис у војну ваздухопловну школу.

Читалац из Новог
Београда

Молим те одговори ми да ли ћу бити примљен у средњу војну школу иако имам нешто слабији вид па носим наочаре? Ја сам иначе гледајући неке прилоге на телевизији видео питомце који носе наочаре. Да ли се њима вид покварио током школовања или су такви примљени?

Саша
Светозарево

КАКО У ВОЈНУ ШКОЛУ?

Условима конкурса који расписује Персонална управа Савезног секретаријата за народну одбрану предвиђено је да кандидати могу да буду само дечаци, држављани СФРЈ, ако су здрави и способни што утврђује надлежна војнолекарска комисија, нису судски кажњавани и против њих се не води кривични поступак, имају препоруку о морално-политичкој подобности за школовање и службу у оружаним снагама и сагласност родитеља односно старатеља. Поред ових општих, кандидати за упис у I разред у опште средње војне школе и средње војне школе родова и служби морају да испуњавају и посебне услове:

— да су рођени 1967. године или касније;

— ученици који похађају VIII разред треба да су VII завршили најмање са добрим успехом. Исти успех се тражи и од оних који су завршили VIII разред;

— ученици који су VII односно VIII разред завршили са добрим успехом морају из математике, физике и хемије имати најмање добар успех у оба разреда.

Молба, таксирана са 4 динара, подноси се на специјалном обрасцу општинском органу управе за послове народне одбране. Уз молбу се за ученике који похађају VIII разред прилаже оверена потврда или препис сведочанства са оценама по предметима за VI и VII разред. За ученике који су завршили осмогодишњу школу потребан је препис оцена по предметима за VII и VIII разред. Неопходна је и потврда о успеху по предметима на полугодишту за разред који кандидат полаже и оверен препис извода из матичне књиге рођених. Конкурс је отворен до 20. јануара 1983. године.

За упис у опште средње војне школе и средње војне школе родова у служби могу да конкуришу и кандидати који похађају или су завршили I и II разред средњег усмереног образовања. Они подносе препис сведочанства са оценама по предметима за I и II разред школа у које иду.

Што се твоје дилеме тиче, Саша, на њу ће једино моћи да ти одговори војнолекарска комисија. Уколико испуњаваш све остале услове, нешто слабији вид вероватно неће представљати сметњу да постанеш питомац једне од војних школа.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Молим читаоце Забавника да ми, ако имају, шаљу дупликате значака и маркица. **Јосип Барун, 56230 Вуковар, Ратарска 33**

Поседујем велики број стрипова и старих бројева Забавника, па пошто не знам шта да радим са њима, хтео бих све то да поклоним. Заинтересовани нека се јаве на адресу: **Горан Диновски, 91000 Скопље, Ул. Мито Хаџиваcилев 14 или Градски зид, Кула 12/8**

Имам око 10 хиљада маркица из преко сто земаља света, разних тематика. Желео бих да их продам по повољној цени или да их мењам за маркице са тематиком биљака и животиња. **Драган Аранђеловић, 35206 Рашевица, Трешњевица**

Пошто нисам био у могућности да набавим Забавник број 1582, молим читаоце да ми помогну. У обзир долази и замена. **Дејан Катић, 38220 Титова Митровица, Анке Спајић 60**

Желим да купим постере или фотографије Дока Холидеја и Вајата Ерпа. **Јосип Турудија, 71000 Сарајево, Требињска 101**

Хтео бих да купим првих 45 бројева Стрипа 82, цена 10 динара по примерку. **Игор Георгиев, 91000 Скопље, Козле, Кула 12, стан 16**

Купујем све бројеве Темпа од 1 до 800, сваки примерак плаћам 15 динара. **Милинко Милашевић, 36000 Краљево, Јовац 129, тел. (036) 36-729**

Сакупљам папирнате лутке и желела бих да се размењујем. **Синела Садиковић, 77000 Бихаћ, Озимице ТО 3/II**

Једноставан поступак

Желео бих се бавити узгојем дудова свилца па те молим да ми одговориш гдје их могу набавити?

Крешимир Марић
Сисак

Дуд који желиш да гајиш је сасвим обичан а до њега ћеш доћи тако што ћеш засадити у земљу неколико зрелих плодова из којих ће врло брзо нићи изданци. У Сиску где живиш сасвим сигурно ћеш лако наћи стабла са којих можеш да узмеш плодове.

Нипошто сама!

Поседујем један, по мом мишљењу, веома стар али зарђао новчић. Молим те, реци ми како да га очистим?

Изабела,
Прилеп

Чишћење старог металног новца је веома сложен и деликатан посао, пре свега због тога што се сваки новац не чисти на исти начин и истим средствима. Различити метали захтевају различите поступке. С обзиром да ти ниси нумизматичар не би било препоручљиво да се овог посла сама латиш утолико пре што ћеш новчић, такав какав јесте, лакше и боље продати. Нестручним чишћењем можеш уништити природну патину која је иначе веома на цени: гланцањем и полирањем стари новац губи много од своје вредности. Чак ни искусни нумизматичари не прибегавају чишћењу неких врста новца него то препуштају стручњацима. Основна упутства у погледу чишћења и конзервирања старог новца за нумизматичаре-почетнике биће објављена у броју 6 часописа „Нумизматичар“ (1983. године) који издају Српско нумизматичарско друштво и Народни музеј у Београду.

Мир у свету

Молим те да ми кажеш шта значи знак чији ти цртеж шаљем и шта два испружена прста која се често могу видети на концер-

гима младих приликом победа на изборима у иностранству и неким политичким манифестацијама.

М. К.
Загреб

Знак чији си нам цртеж послала значи „мир у свету“ а два испружена прста симболишу слово „V“ (почетни знак у речи victoria што значи победа).

ДЕТЕКТИВСКЕ ПРИЧЕ

РЕШЕЊЕ

Из разговора са мајком Митра Димитријевића инспектор је сазнао да се она прилично намучила док јој је син завршио основну школу. Према томе, Добривоје Костић је лагао кад је рекао да Митар није умео да пише. Касније је утврђено да је он убио Митра оног јутра на путу до града да би се дочепао новца за косачицу.

Само полован

Желео бих да знам да ли се још производи, где може да се купи и колико кошта томос крос 50 јуниор?

Драго и Срђо,
Матарушка Бања

Модел који желите да купите више се не производи а полован може да се набави по цени од 8 до 15000 динара, нових наравно.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
Драган Марковић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Владимир Гајтовић, Светлана Ивановић, Александар Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Чедељка Сташић, Миленко Тодоровић и Милош Томић.

Секретаријат:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 20 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 220,00 динара, полугодишња 440,00 динара и годишња 880,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара и годишња 1.760,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика“ ООУР „Продаја“ — претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$	65.—
СР НЕМАЧКА	DM	115.—
ШВАЈЦАРСКА	Šfr.	107.—
ФРАНЦУСКА	Ffr.	267.—
ШВЕДСКА	Škr.	271.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТ БАНКЕ“ — Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

WALT DISNEY

МИКИ

ОПЕТ ЈЕ ЗАСПАО! ЧИМ МИ ЗАСВИ-РАМО...

ОВОГ ПУТА ЋУ ГА НАУЧИТИ ПАМЕТИ!

З З З З

ОБЈАСНИЛА САМ И ШИЉИ НАШУ ИДЕЈУ!

1956

З З З

ЛЕПАК

ЗВРРР

АЛА САМ СЕ ЈА УСПАВАО... ЈУ... ШТАА?

ЗДРАВО, МИКИ! КАКО ДАНАС ТВОЈА РЕУМА?

ДОНЕЛА САМ ТИ МАЛО ЗЕЧИЈЕГ САЛА ДА МАЖЕШ ЛЕЂА!

?

!

!?

ЗДРАВО, СВИМА! ЈА ДОШ'О НА МАЛО РАЗ-ГОВО-РА!

ЗДРАВО, ШИЉО! КАКО ТВОЈ КУК?

ЕВО МОГ СТАРОГ ДОБРОГ ПЛУТОНА!

БАШ СИ ПОСТАО ЗАБОРАВАН! ТО НИЈЕ ПЛУТОН...

?

ТО ЈЕ ЊЕГОВ УНУК!

ХАЈДЕ, МИКИ, ЕВО ТИ ТВОЈЕ МЛЕКО СА ВИТА-МИНИМА!

МЛЕКО?

9-30

WALT DISNEY

ХМ... ОСЕЋАМ ДА НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ! **АЛИ ШТА?**